

<u>Sector</u>	<u>2 i 3 anys</u>		<u>4 anys</u>		<u>5 anys</u>		<u>Total</u>		<u>Total</u>
	<u>nens</u>	<u>nenes</u>	<u>nens</u>	<u>nenes</u>	<u>nens</u>	<u>nenes</u>	<u>maternal</u>	<u>parvulari</u>	
Públic	-	-	42	25	41	38	-	146	146
Privat	98	103	185	147	223	166	201	721	922
Església	-	50	50	35	-	35	50	120	170
Total	98	153	277	207	264	239	251	987	1238

Aquest grau d'ensenyament, que no és legalment obligatori, tal com es presenta la seva distribució al Poble Nou, ens mena a les observacions següents:

1ª/ Predomini absolut de l'ensenyament privat sobre els altres sectors. Per tant, interpretació possible d'una especulació del sector privat davant la pobresa de places dels altres sectors.

2ª/ Escasíssima atenció a les etapes que precedeixen al parvulari. El nivell de guarderia infantil és totalment absent i el jardí d'infància només suposa el 20'27 % de la dedicació del preescolar. Es pot concloure que pràcticament l'escolaritat al Poble Nou comença al parvulari amb un índex deficitari evident.

Malgrat tot, en aquest terreny es dona la gran contradicció legal que no es poden invocar els aspectes deficitaris en el preescolar del fet que la llei no els considera obligatoris, malgrat el relleu que les teories pedagògiques atribueixen al preescolar.

3ª/ Si tenim compte de les diferències per sexes, trobem un favoritisme d'atenció als nens sobre les nenes comparat aquest amb l'estructura global dels nens del barri en aquesta edat. ~~Existeix una relació~~ La relació és de 54'8 % de nens atesos en preescolar quan l'estructura dels nens en el període de 0 a 5 anys és de 51 % a la població global. Podem dir, doncs, que relativament s'ofereixen moltes més places per a nens que per a nenes.

8.3.2 L'Educació General Bàsica

La distribució dels nens per edats, sexe i graus és la que hem fet constar a la plana següent. Hem prescindit dels sectors en aquesta estructura per a no complicar massa la relació. Però, donada la importància del sector públic al Poble Nou, l'hem fet constar globalitzat a la darrera columna per a cadascun dels graus d'aquest nivell.

La relació, doncs, és la següent:

Graus	5 anys		6 anys		7 anys		8 anys		9 anys		10 anys		11 anys		12 anys		13 anys		14 anys		Total	Sector públic
	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D		
1er	-	12	336	354	15	10	2	2	-	-	1	-	-	-	2	-	2	-	1	-	737	331
2on	-	-	-	4	370	332	20	17	6	-	-	1	-	-	2	-	1	-	-	-	753	371
3er	-	-	-	-	4	3	322	318	16	20	2	4	3	-	1	2	1	-	-	-	696	330
4rt	-	-	-	-	-	-	3	334	350	28	22	3	6	2	2	-	2	1	1	-	755	357
5nt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	354	313	49	24	11	7	5	20	1	-	789	344
6è	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	303	294	42	28	13	7	3	14	711	340
7è	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3	307	294	39	24	3	1	676	293
8è	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2	260	230	50	20	569	228
Total	-	12	336	358	389	345	347	340	356	375	388	344	363	327	374	333	323	282	59	35	5685	2594

A la vista d'aquest quadre, creiem que hi ha dues observacions importants a fer. La primera és que no observem irregularitats que ens denunciïn específicament una mala organització de l'escola a l'E.G.B. Ni un desequilibri significatiu de sexes (51,63 % són nens) ni un abandó manifest de l'escola a setè de bàsica.

La segona consideració és que ens sorprèn favorablement la notable proporció d'acolliment d'escolars a la institució estatal. Considerem que aquest 45,6 % d'alumnat que acudeix a l'escola pública fa que el Poble Nou es diferenciï notablement d'altres contextos. Sempre i arreu predomina de molt l'ensenyança privada. Aquí no.

L'ensenyament privat al Poble Nou, com ja hem vist, ve marcat per greus defectes: el gran minifundisme i la manifesta obsolescència.

8.4 L'equipament escolar

Aquest apartat permet d'introduir-nos en alguns aspectes qualitatius de l'ensenyament. Les dades que posseïm són certament pobres per a permetre'ns de fer una valoració suficient de tot el que s'entén per una perfecta instal·lació escolar. Malgrat tot, almenys són un indicador suficient per a entendre algunes coses de la qualitat de l'ensenyança.

8.4.1 El personal docent i no docent

8.4.1.1 El preescolar

Sector	Classe		Mestres		No docents		Administratius		Subalterns	
	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D
	Públic	1	-	-	4	-	-	-	-	2
Privat	2	1	2	26	7	5	2	2	7	8
Església	-	1	-	3	-	3	-	-	-	5
Total	3	2	2	33	7	8	2	2	9	13

Cal notar que únicament la segona categoria d'aquest personal, és a dir, els mestres són els qui específicament pertanyen al preescolar. Les altres funcions pertoquej en propi a tota la institució escolar.

Tenint present, doncs, aquesta puntualització, cal veure com cada mestre té la seva aula pròpia i pràcticament tot aquest personal és femení. Això no té res d'extrany puix que sembla ésser una constant que dels més petits generalment s'en ocupen les dones.

8.4.1.2 L'Educació General Bàsica

Seguint la mateixa estructura que en la descripció del preescolar, la distribució es presenta de la manera següent:

Sector	Classe	Mestres		No docents		Administratius		Subalterns		<u>Docent no consignat</u>		
		H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	
Públic	3	-	30	31	-	-	-	-	6	8	-	-
Privat	2	-	29	51	6	8	2	2	-	19	4	6
Església	-	1	-	15	-	3	-	-	-	5	-	8
Total	5	1	59	96	6	11	2	2	6	32	4	14

Al sector públic es corresponen les aules i els mestres. La proporcionalitat de sexes, per allò de l'escalafó, presenta un equilibri manifest. Al sector privat i l'Església, per la seva banda, s'hi descobreix una abundància i diversitat de funcions força notable. Hi ha unes plantilles més nombroses i amb abundància d'especialitzacions.

8.4.2 Altres equipaments

Posseïm dades de dos elements que intervenen en la vida escolar i que tenen un lloc primordial entre els indicadors d'aquesta mena: el transport escolar i les places de menjador. Heus aquí aquesta relació:

<u>Sector</u>	<u>Places de transport escolar</u>	<u>Places de menjador</u>
Públic	-	480
Privat	3	232
Església	40	70
Total	43	782

Les places de transport escolar que ens podrien fer veure la mobilitat dels nens, no ens evoquen completament res. Només el sector de l'Església acull escolars de fora del barri. Però la veritat és que no tenen cap significància. El poder d'atracció del Poble Nou quan a l'ensenyament és completament nul. Això no vol pas dir que hi hagi un possible efluvi de nens del barri que vagin a fora. De totes maneres, no tenim cap indicador que sigui la revelació d'això.

Quant a les places de menjador, representen el 11,3 % de les places escolars en tots els nivells de jardí d'infància, parvulari i EGB. D'aquestes places, 61,4 % pertanyen al sector públic. Sembla, doncs, que el sector públic està més equipat que el privat.

8.5 Els preus de l'ensenyament

L'Associació de Veïns del Poble Nou va portar a terme el curs 1974-1975 un estudi sobre l'ensenyament i va fer una indagació sobre els preus. En lliurem únicament els resultats. (1)

<u>Dependència de les escoles</u>	<u>Preus Educació General Bàsica (1974-1975)</u>						
	<u>Matrícula</u>		<u>Mensualitat</u>		<u>Tot el curs</u>		
	<u>1º-5º</u>	<u>6º-8º</u>	<u>1º-5º</u>	<u>6º-8º</u>	<u>1º-5º</u>	<u>6º-8º</u>	<u>Mitjana</u>
Estamentals	200	200	300	300	3200	3200	3200
Privades subvencionades	400	400	550	550	5900	5900	5900
Religioses	1600	1600	1150	1500	13100	16600	14850
Privades no subvencionades	1000	1300	1000	1550	11000	16800	13900

Font: Enquesta sobre l'ensenyament. Associació de Veïns del Poble Nou.

Les escoles privades subvencionades poden percebre unes mensualitats de 262 ptes. Per altra banda, desconeixem l'embalum que es cotitza per permanències. A més, cal considerar que aquesta escala ha sofert uns augmentos aproximats del 17 % que la fan variar sensiblement. Malgrat

(1) Joan VIVES, El preu de l'ensenyament gratuït, 4 Cantons, 120, Octubre 1975.

tot, atenint-nos a la seva objectivitat, veiem el següent:

1º/ L'escola religiosa és sens dubte la més cara.

2º/ La gratuïtat s'ha intentat aconseguir per medi de subvencions a les escoles privades. Amb tot, no es pot pas dir que l'ensenyament sigui gratuït. I pensem encara que l'encariment de l'ensenyament privat i religiós facilita una bona explicació per a la interpretació del fet que les places ofertes en l'ensenyança no estatal excedeixen a les places efectivament cobertes.

8.6 El batxillerat

Hi ha només dues escoles al Poble Nou que imparteixin el batxillerat unificat polivalent (BUP). Una és privada i l'altre religiosa.

Disposen de set aules amb un total de 280 places. De fet, hi ha només 109 alumnes, o sigui, que només estan ocupades el 38'9 % de les places disponibles.

Quant al personal, hi ha dues persones amb càrrec de director sense una funció directament docent. A més, hi ha 12 professors titulats, tres especialitzats, disposen de dues persones per treball administratiu i d'un subaltern.

Veritablement els estudiants d'estudis migs al Poble Nou deuen anar a estudiar fora del barri.

8.7 L'ensenyament professional

Són tres les institucions que imparteixen l'ensenyament professional: una d'empresa, una municipal i una altra de l'organització sindical. Les dues primeres són per a nois i la tercera és femenina.

El nombre de l'alumnat per especialitats i sexe és el següent:

<u>Especialitats</u>	<u>Alumnes</u>	
	<u>Nois</u>	<u>Noies</u>
Instalador-Montador	38	
Ajustador	41	
Soldador xapiste	23	
Delineant	39	35
Torner	21	
Electriciste	36	
Administratiu		249
Perruqueria		33
Químic		24
Tèxtil		23
Total	198	364

No tot aquest alumnat està integrat segurament a l'ensenyament professional. El cert és que almenys s'hi encamina. Alguns d'ells es troben en escoles professionals perquè estan preparant-se per això.

De fet, amb tota certesa, els estudis pròpiament professionals eren realitzats, el curs 1974-1975 per 133 nois i 308 noies.

Per edats i sexe la distribució precedent presenta l'estructura següent:

<u>Edats</u>	<u>Alumnes</u>	
	<u>nois</u>	<u>noies</u>
13	32	9
14	32	144
15	56	76
16	25	77
17	25	22
18	26	8
19	27	5
20 i més	<u>27</u>	<u>23</u>
	198	364

Quant a les plantilles formatives aquestes escoles tenen el personal següent:

- 4 professors numeraris
- 4 mestres numeraris
- 29 professors titulats
- 19 mestres titulats
- 6 professors de formació cívica-política o religió
- 10 adjunts
- 5 administratius
- 6 subalterns

En síntesi que a un barri com el del Poble Nou i considerant la població entre 14 i 24 anys (7.563 dels que 3.745 són nois i 3.818 noies) correspon una plaça de formació professional per 18'9 nois d'aquest interval d'edat i una plaça per 10'5 noies. A un barri industrial de les dimensions del Poble Nou ens sembla que, amb tots els matisos necessaris que calguin, la pobresa d'alternatives és evident.

8.8 L'ensenyança especial

Només hi ha una institució, la del Tribunal de Menors al barri del Bogatell (carrer Wad-Ras, 98) que diuen disposar de 100 places per a educació especial. Hi ha dues dones al seu càrrec. Tots els alumnes hi són en règim d'internat.

Evoquem aquí aquesta realitat perfectament coneguda que es tracta d'una institució que, trobant-se dintre l'àrea del nostre estudi, no està pas específicament al servei del barri. Ni la funcionalitat ni l'àmbit de la dita institució és del nostre interès en aquests moments. Els problemes d'aquests nens són ben coneguts.

No hi ha, doncs, educació especial al Poble Nou.

8.9 Conclusions

1ª/ Constatem, en primer lloc, l'absència absoluta de places al nivell de guarderia infantil i d'educació especial. No hi ha una sola institució pedagògica dedicada a aquests nens.

2ª/ Es veu clarament una pobresa d'oferta de places al nivell del parvulari i jardí d'infància. Precarietat que ve, en certa manera, suplida per una excessiva densitat d'alumnes per aula que, sense arribar a les cotes altíssimes del districte X, posa serioses reserves a la qualitat de l'ensenyament en aquestes etapes.

Predomina absolutament l'ensenyança privada. El fet que legalment no sigui exigida per la normativa jurídica, dona peu a la instal·lació lliure d'institucions que permeten l'especulació i el tràfec en el preescolar. Perquè, malgrat que la llei no ho prevegi, la necessitat del preescolar des del punt de vista pedagògic és evident.

Podem dir també que relativament s'ofereixen més places per a nens que per a nenes.

3ª/ No es pot dir absolutament que es doni un dèficit físic -nens sense escola- en el període d'ensenyament obligatori. Sobretot en el sector privat; però també al de l'Església, hi ha força places que no són ocupades. En canvi, al sector públic hi descobrim el mateix problema que en el parvulari i en el jardí d'infància, és a dir, escriu de places ocupades sobre les ofertes.

Considerem que està perfectament provat que aquesta obsolescència de l'escola privada és deguda a uns defectes estructurals greus d'instal·lacions antigues i caducades i també a un encariment singularment desproporcionat de l'ensenyament privat i religiós.

L'acolliment relativament important que l'escola estatal dona als alumnes d'EGB podria trobar també l'explicació en aquest fet socio-econòmic: els seus preus són més assequibles malgrat que irònicament s'hagi pogut parlar dels preus de l'ensenyament gratuït.

4ª/ Quant a l'equipament escolar, podem dir que en general, l'escola privada està més proveïda de personal. Però, donat que les escoles públiques són més modernes de fabricació, les instal·lacions i dotacions de places de menjador són més adequades a l'escola pública. Les úniques places de transport diari d'escolars pertanyen a l'escola privada o a l'Església; però la seva insignificància no ens permet pas de donar-hi un caràcter rellevant respecte a la mobilitat.

5ª/ El batxillerat no s'estudia pas al Poble Nou. Hi ha moltes més places ofertes que ocupades. Això indica que a aquest nivell no és ne-

cessari o la demanda possible ha estat resolta sistemàticament fora del barri.

Hom es pregunta si veritablement és necessària la creació d'un Institut d'Ensenyament Mig al Poble Nou. Les nostres indagacions no ens permeten pas d'afirmar-ho.

6ª/ El mateix succeeix amb l'ensenyament professional. La pobresa de serveis és tan gran que la formació deu ésser cercada lluny del barri. És necessària la creació d'un centre professional al Poble Nou?

L'única cosa que podem afirmar és l'escassetat de places a aquest nivell. El nostre anàlisi no ens permet de dir res més.

.....

APENDIX I

Col.legis Nacionals

- Col.legi Nacional Mixte Pius XII, Plaça Sant Bernat Calvó, s/n
- Col.legi Nacional Mixte Lope de Vega, Pujadas, 252
- Escuela Graduada Mixta Virrey Amat, Perú, 139
- Col.legi Nacional Joaquim Ruyra, Llull-Diagonal

Col.legis Privats subvencionats

- Col.legi Assumpció Nostra Senyora, Passeig Triomf, 74 (Religiós)
- Agrupació Mixta Sant Pancraç, Badajoz, 130
- Agrupació Escolar Santa Isabel - Cano, Cristóbal de Moura, 91
- Academia Domingo, Luchana 14
- Centre Estudis Voramar, Enna 130 (subvencionat el 50 %)

Col.legis Privats

- Col.legi Ntra. Sra. del Pilar, Pujadas, 240
- Col.legi Sagrada Família, Pujadas, 210 (pròximament al carrer Venero)
- Ntra. Sra. de l'Esperança - Patronat, Wad-Ras, 98
- Escoles Professionals Ntra. Sra. de l'Esperança, Wad-Ras, 98 (Ministeri de Justícia)
- Acadèmia Ergon, Pallars, 154
- Acadèmia Mercantil, Batista, 11
- Col.legi Santa Teresa, Llull, 187
- Col.legi Pallars, Pallars, 304
- Col.legi Baulies, Pere IV, 239
- Acadèmia Mercantil (abans Aliança Escolar), Taulat, 93
- Acadèmia Taulat, Taulat, 105
- Parvulari Donald, Passeig Triomf, 34
- Centre d'Estudis Grèvol, Wad-Ras, 236
- Puríssim Corde Maria, Wad-Ras, 236
- Acadèmia Sant Lluís, Passeig Triomf, 23
- Acadèmia Llull, Institució Cultural Poble Nou, Llull, 181
- Acadèmia Muntan, Pere IV, 336
- Acadèmia Almi, Passeig Triomf, 53

Es tracta de la mateixa unitat.

Es tracta així mateix de la mateixa unitat

Escoles Professionals

- Escola Municipal de Formació Professional Lope de Vega, Pujadas, 270
- Escola de Formació Professional MACOSA, Herreros, 2 (Ministeri del treball)
- Centre Sindical de Formació Professional Gracia Ramal, Wad-Ras, 206

9. La vida associativa al Poble Nou

L'associació al Poble Nou que s'ha caracteritzat de sempre per la seva constant vitalitat i creixença tal com ha quedat clar a la part històrica, va sofrir un notable revés en esclatar la guerra civil espanyola del 1936 amb el règim polític que en va ésser el seu fruit.

Les característiques de ^{la vida associativa} l'associació abans de la guerra havien estat marcades per tres corrents molt ben definides: culturalment, la reivindicació dels aspectes propis de la idiosincràsia catalana; políticament, per una manifesta influència de les tendències anarquistes; i socialment, per unes demandes i vindicacions estretament lligades a les reclamacions específiques i tradicionals de la classe obrera.

En aquest apartat ens proposem fer una anàlisi de la vida associativa aquí i ara. La nostra exposició donarà una idea de com es presenta aquesta vitalitat tradicional d'una banda i de quines alternatives han estat possibles al barri sota la legalitat vigent, de l'altra.

9.1 Les entitats més rellevants del barri

L'exposició que segueix pretén únicament indicar unes constants manifestes en la vida del barri de les institucions més rellevants. A l'Apèndix I hi hem posat la llista completa de les entitats cohesionadores del Poble Nou.

Vam entrevistar ^{en} cadascuna de les institucions més importants a alguns actors principals per a conèixer la idiosincràsia i representativitat al barri de ^{la institució} l'associació a la que pertanyien. Per a aquesta anàlisi, ens vam servir sempre del guió que hem fet constar a l'Apèndix II. Evidentment, no totes les preguntes eren equitativament possibles de fer a totes les ^{entitats} associacions. La ^{peculiaritat} idiosincràsia de cadascuna d'elles condicionava en tota lògica el nostre diàleg.

La substància de les converses fou analitzada críticament per un bon coneixedor del barri que ens va ajudar a matitzar el sentit i dimensionat d'algunes afirmacions. El relat que segueix, amb totes les limitacions que comporta, vol sintetitzar l'audiència i la manera d'actuar de cada entitat.

Hi cal dir com la visió de conjunt dóna una impressió un xic triomfalista. Això era força inevitable perquè els nostres interlocutors veien fatalment la seva ^{institució} associació com la recopilació exemplar del que es pot fer a un barri. Segurament que hi manca alguns aspectes crítics que haurien d'ésser completats per una anàlisi posterior. Sense treure el valor objectiu a l'exposició que segueix, aquest treball crític és insubstituïble, altrament segurament que el que direm pot aparentar inclús que les coses marxen massa bé. El nostre anàlisi no és fruit d'un estudi institucional, sinó un simple relat de les forces cohesionants del Poble Nou.

9.1.1 Agrupació Excursionista Icària

El Club Deportivo Júpiter tenia antigament, dintre les seves accions, una d'excursionista i que es dedicava a l'esport de la muntanya. El seu nom, malgrat la pertinença a una sola i única entitat, era l'Agrupació Excursionista Júpiter.

El 1916 hi va haver-hi una escissió en aquella entitat i l'antiga secció excursionista ^{en} formaria una altra ~~entitat~~ que es va dir Casal Icària. Com que en el Casal les activitats eren molt diverses, el nom va continuar essent pels que feien la muntanya, Agrupació Excursionista Júpiter del Casal Icària.

Les diverses dedicacions del Casal Icària foren rellevants. En el seu si hi havia quatre seccions: biblioteca, excursionisme, cultural i fotografia. La més dinàmica d'aquestes fou la secció cultural que va organitzar nombroses conferències i concerts. Els temes de les diverses conferències foren molt heterogènies des del punt de vista ideològic, el que vol dir que va acollir en les seves converses tota mena de personatges representatius de corrents molt diversos de la cultura i la política del país. La Universitat i el món polític d'aleshores van trobar al Casal una bona càtedra per a arribar al poble.

No hi havia aleshores una federació d'entitats excursionistes; però sí que existia l'Agrupació Germanor que aglutinava totes les societats de Catalunya que es dedicaven a l'esport de la muntanya.

Aquell Casal Icària va existir fins l'any 1938. Amb la guerra civil, es va perdre el patrimoni de l'entitat i fou després de la guerra que uns quants herois del Poble Nou es van proposar reivindicar aquell patrimoni de l'entitat.

Una vegada restablertes les coses al seu lloc, l'entitat va reprendre les seves activitats excursionistes sota el nom actual d'Agrupació Excursionista Icària, puix que el fonema Casal sonava a les oïdes del nou sistema com tendent al separatisme.

Actualment, les seccions de l'entitat són cinc: Fotografia, Excursionisme, Esquí, Biblioteca i Jovenívola. Aquesta darrera es dedica a fer cursets d'excursionisme i a iniciar els socis a la muntanya.

A l'Agrupació Excursionista Icària destaca de molt l'esquí nòrdic, que és l'esquí de resistència; en contraposició a l'esquí alpí que és el de pista. S'encarreguen d'organitzar la sortida més important i prova màxima en aquesta especialitat: els 30 quilòmetres d'esquí de fons. Foren els campions d'Espanya en aquesta especialitat.

De cara a l'exterior, les activitats més rellevants són: l'organització dels jocs florals de muntanya, la flama catalana del Canigó pels focs de Sant Joan d'enguany del 1975 i la constant i permanent convocatòria dels cursets de català. A més, anualment es fa una festa anomenada Icària HI-FI que consisteix en una representació teatral.

Té 512 socis, l'estatus social dels quals és predominantment treballador. Hi ha uns contingents de joventut importants. El 80 % són homes i predominen de molt els menors de 40 anys.

La imatge tradicional al barri és molt catalanista; no obstant acull un contingent notable d'immigrats pels que l'entitat és un factor d'integració molt eficient.

Finalment, sembla que s'ha observat una rellevant convocatòria de l'A.E.Icària. Per exemple, quan l'immoble en el que estava ubicat el local es va vendre, no quedava més alternativa que comprar el local si es volia subsistir. El preu demanat pels propietaris era de vora els tres quarts de milió, quantitat que l'entitat no posseïa de cap manera. Per a resoldre la situació, es van fer unes accions de mil pessetes i, sense explicar-se com ni per què, en molt pocs dies es va saldar la qüestió. Hi havia afiliats, que donada la seva precarietat econòmica, van fer la seva aportació amb mensualitats. El fet és que amb molt pocs dies es va liquidar el deute.

Abundant en el mateix criteri s'ha observat que l'entitat ha arribat a crear una cohesió molt autèntica. Quan es tracta de fer alguna cosa, només cal ~~realitzar~~^{efectuar} algunes telefonades per a realitzar immediatament el que cal fer. És un bon indicador de l'atractiu important que té l'entitat pels seus socis.

9.1.2 Cooperativa La Familiar

Totes les societats cooperatives del Poble Nou, van nèixer amb un profund esperit cooperativiste. L'antiga cooperativa La Artesana no n'era pas una excepció.

Després de la guerra civil del 1936-1939, l'entitat Flor de Maig va aglutinar i recollir totes les cooperatives del Poble Nou a excepció de la Cooperativa Pau i Justícia. Poc més tard, la Flor de Maig feia un formidable insuccés o esfondrada financera i econòmica. Totes les cooperatives que s'havien agrupat sota la Flor de Maig van seguir la mateixa fortuna.

Pel que es referíx a La Artesana, evidentment, es va caure en la mateixa sort. Calia salvar-la de la seva desaparició. El senyor Ribera, propietari del local on es troba l'entitat, es va fer càrrec del deute contret per Flor de Maig i va voler que reprengués l'entitat. Però, per a veure's alliberada del deute contret, era necessari canviar el nom de la cooperativa i és així com el 1947 va nèixer La Familiar amb una nova junta renovada i amb ganes de tirar les coses endavant.

En aquests moments, La Familiar té un centenar de socis i posseeix en el seu si tres seccions:

- l'excursionista amb 200 socis
- els escacs amb 30 socis
- la recreativa que s'en ocúpa directament la junta rectora i que, de fet, ve integrada pels socis de les dues precedents. Els actes so-

cials d'aquesta recreativa són campionats de billar, pig-pong, cartes,...

En el seu local, a més, s'hi acullen d'altres entitats del Poble Nou que tenen una vida i organització pròpia:

-La Penya Barcelonista Poble Nou

-La Societat Colombòfila Poble Nou (que, en aquests moments és pràcticament inactiva).

-La Massa Cora/La Artesana (actualment desapareguda)

-La Massa Cora/Mare Nostrum (on no tots són del barri)

-Tres clubs deportius dels que en farem esments més avall.

Diuen els responsables que els problemes de les cooperatives actuals és que el jovent no hi vol saber res. Diuen que antigament tothom es coneixia i hi havia molta germanor. Avui, amb l'esperit d'independència i individualiste, no es vol saber res de les activitats cooperativistes i cada dia més s'assisteix a la seva decadència.

9.1.3 Cooperativa Pau i Justícia

La cooperativa va començar l'any 1895 d'una manera insignificant, com aquests equips de futbol de carrer. De totes maneres, la seva fundació efectiva és de l'any 1899, amb el renom de la "cooperativa dels 16"; ni cal insistir sobre la quantitat dels seus fundadors. Però, com a cooperativa legal va començar a ésser el 18 de juny de 1905 i fou declarat aleshores oficial el nom de "Societat Cooperativa Pau i Justícia".

El 24 d'abril del 1910 l'entitat incipient va ésser propietària del primer ~~xxxx~~ terreny on edificà el local necessari de l'entitat. Era l'immoble que es troba darrera l'actual que va ésser residit per l'entitat fins l'any 1922. L'any 1912, donat l'increment dels socis i les activitats de la cooperativa, s'havia adquirit ja el local actual al carrer Pere IV, 228. El 19 de març de 1923, la Cooperativa s'establí en aquesta adreça.

L'any 1934 van ésser adquirits els locals veïns i es va habilitar el pis per a escoles i els baixos per a la botiga dels cooperadors. Les escoles van ésser especialment pels alumnes fills dels associats fins el moment que va esclatar la guerra civil.

La societat ~~xxxx~~ en adquirir els terrenys havia hagut de demanar un crèdit a la Caixa Agrícola i Cooperatiu de 70.000 ptes. Aquest deute s'havia contret quan encara hi havia a Catalunya el govern de la Generalitat. La cooperativa havia anat pagant els plaçaments fins la guerra. Quan aquesta va esclatar es va entrar a formar part de la Unió de Cooperadors que es feia càrrec automàticament de l'actiu i del passiu de la societat i fou precisament en el període del conflicte que es va acabar de saldar tot el deute que pesava sobre la cooperativa Pau i

Justícia. Posteriorment a la guerra i en desfer-se la Unió de Cooperadors, es va carregar sobre les espatlles de l'entitat la famosa quantitat de 80.000 ptes i era precisament en aquells moments que de la cooperativa s'en va apoderar la Falange.

La situació aleshores era molt confusa i una comissió de socis antics va anar a trobar un tal Prat par a què fos el president de després de la guerra. Aquest home va lluitar per a treure la Falange. Era el personatge ideal per a fer-ho perquè era requeté i, per tant, adicte al règim polític nascut del 18 de juliol. En Prat, a més, va eixugar tot el deute i va saber treure a l'entitat de la precària situació en la que es trobava. Però precisament pel seu color polític, va sofrir un boicot dels socis i, en realitat, no venia a comprar ningú. De la botiga de queviures no en treia res i més aviat hi tenia pèrdues; però va muntar un ball que li va donar molts diners i que va permetre de resoldre la situació.

Quan tot va quedar arreglat, en Prat l'any 1944 o 1945 es va retirar. Fou aleshores que es va crear una junta nova. S'havia anat a buscar als antics presidents; però ningú en volia ésser. Finalment, va acceptar la presidència en Josep Pané que ho va ésser durant quatre anys. Cal tenir compte que els estatuts que regentaven l'entitat aleshores havien estat confeccionats posteriorment a la guerra civil.

Fou necessari prendre unes mesures dràstiques perquè es continuava perdent diners a la botiga de queviures per la desconfiança col·lectiva que hi havia i per una mala gerència en les retribucions de la dependència. Es va pensar en el sistema de la creació d'uns estímuls a la dependència (la tercera part en els queviures, la quarta part en les verdures...). El resultat no es va pas fer esperar perquè es va arrancar la tenda.

Malgrat que el fet bàsic que uneix els associats de Pau i Justícia i la seva raó d'ésser fos l'obtenció i el repartiment de béns de consum, amb el temps van anar sorgint altres activitats, fruit del desig dels associats de proporcionar-se elements de tipus social, cultural i deportiu. Així per exemple el 1912 s'iniciava l'establiment d'uns subsidis d'ajuda mútua. Es a dir, es va acordar deixar un 20 % per a beneficència encara que la llei no ho disposés. Més tard, la llei disposaria que es deixés un 10 % per als vells, un 10 % per a la secció de cultura que comprenia les escoles, un 5 % per a les altres seccions (escacs, sardanes (des del 1946), teatre i billar (1948) i un 10 % per a previsió econòmica.

L'any 1961 la Cooperativa per a resoldre un problema real existent, fa entrega de 315 vivendes als seus associats. Es el bloc que es troba a l'encreuament teòric del ~~pasatge del Triang~~ ^{camí de Marrac} i Diagonal ~~entre~~ ^{entre} Castella i Bilbao.

No obstant, no tot són flors i violes: des de la creació de les seccions, hi ha hagut sempre un divorci entre cooperativistes i seccions.

La gent de les seccions sempre han tingut ganes de fer alguna cosa, és a dir, es tracta de les persones dinàmiques de l'entitat. Hi ha hagut sempre un procés de ruptura entre ambdós grups i no n'hi ha prou de l'explicació que hà atribueix tot a un problema generacional. És veritat que les seccions acullen els joves i els cooperadors acullen majoritàriament gent gran; però no és només un problema generacional, sinó un problema real d'estructura i de mitjà ambient que faculta que les coses siguin així.

Les seccions d'abans de la guerra eren Escacs, Natació i Excursionisme, Teatre i Cultura. Immediatament després de la guerra va quedar tot desfet i inclús les escoles. Aquestes, més tard, foren arrendades al Pare Serra.

El que creava tibentors i malestars era l'autonomia de les seccions. Actualment, des de fa uns set anys, s'experimenta una voluntat de fer el pont entre les seccions i els cooperativistes. Des d'aleshores, es poden traçar tres etapes importants.

1ª/ Fa entre set i cinc anys. Era l'època que a totes les institucions del Poble Nou es feien actes culturals, especialment fòrums. S'havia donat el cas que simultàniament en un mateix dissabte hi havia tres activitats alhora.

2ª/ La secció de cultura de la cooperativa Pau i Justícia consolida els equips de les seccions i rellença una acció continuada. Es tractava precisament que les seccions tinguessin una continuïtat en les seves activitats.

3ª/ És l'etapa actual en la que s'ha constituït una Junta de Seccions que pretén fer activitats i, en definitiva, fer el soci.

La diferència entre la segona i la tercera etapa consisteix en que a la segona etapa mancava gent que s'ocupés de les seccions, perquè eren pocs, casats, amb fills i els mancava realment un temps de dedicació. La tercera etapa, per la seva banda, té molt en compte els socis grans que van viure el cooperativisme i els que formaren les seccions a la segona etapa: són els asesors més adients.

El caràcter renovador de la Junta actual es pot veure, per exemple, a través del fet que hi ha dues dones, que és un fet inèdit a la vida de l'entitat.

A nivell estatutari, hi ha dues Juntes, la de les seccions i la Rectora, que aglutina els socis cooperativistes de la casa. Hi ha un lligam estret entre les dues i, partint dels mateixos estatuts, hi ha elements que han de pertànyer a les dues juntes alhora. Inclús els testimonis de les persones grans afirmen que aquesta junta actual és la que és capaç de fer efectivament la unió.

Hi ha en projecte actualment un butlletí. Les úniques circulars que existien fins ara eren pròpies d'algunes seccions. En l'etapa actual, sembla que es fa necessari crear un òrgan comú de comunicació.

Les seccions que hi ha actualment a l'entitat són les següents:

Cultura: organitza conferències, col.loquis, documentals, recitals i té al seu càrrec la biblioteca de la cooperativa.

Teatre: fan representacions i organitzen curses amplis d'expressió.

Muntanya: a més de les activitats típiques i pròpies a tot grup de muntanya (escalada, espeleologia i sortides socials), s'ocupen de grups infantils pels que realitzen nombroses activitats.

Billar: porten a terme periòdicament campionats socials.

Sardanes: fan concursos i curses i, a més, realitzen sortides socials.

Coros: es tracta, sobretot, de gent gran. Havien pertenescut a l'Agrupació coral dels cors de Clavé. Secció molt apagada, només fan algun acte de grup.

Ciclisme: fan carreres i sortides socials. Promouen aquest esport. La secció forma l'actual Club Ciclista del Poble Nou.

Escacs: en aquests moments no funcionen; però tenen el projecte d'un relleu immediat.

Veterans Júpiter: fan algun partit i un cert nombre de sopars anuals.

Cine-club Pau i Justícia: es tracta d'un equip d'onze persones, la missió dels quals és coordinar tots els cine-clubs i aconseguir que les sessions que es facin siguin realment de barri i al servei del mateix.

La cooperativa té actualment 1.250 socis i les seccions globalment en tenen 800. Evidentment, els primers són més aviat grans i els segons sobretot joves. Val la pena de dir que els darrers 50 socis que han ingressat tenen entre 20 i 25 anys. Quant al sexe, proporcionalment, són representats per meitat d'homes i de dones i la classe social de pertinença és de naturalesa eminentment popular.

La imatge socio-política de la cooperativa al barri és la de l'esquerra popular. Malgrat que hi ha molts socis de la cooperativa que actualment són més aviat gent benestant, cal tenir present que es tracta en la seva majoria de persones de la base de l'escala social les reivindicacions dels quals són eminentment populars i obreres.

Es partint del consum que la cooperativa torna a rutllar. Donat que la idea del cooperativisme ha estat de sempre el no ésser explotats pels intermediaris, el que li interessa al cooperativista és comprar més barat que en d'altres indrets. Com que durant un cert període de temps no en treien suficient avantatge, en certa manera, s'havien retirat. En aquests moments s'assisteix a una prossecució de les activitats primigènies caracteritzades per un dinamisme del soci i un relleu especial de la societat dintre el barri.

9.1.4 Centre Moral i Cultural

El 1913 neixia una entitat al Poble Nou amb el nom de Centre Social Obrer i tenia el local al carrer Pallars. Era el centre típic i tradicional de l'Acció Catòlica de Santa Maria del Taulat. Es a dir, no era menys que un centre parroquial qualsevol. A nivell estatutari era així i hi havia en el contingut alguns articles que avui, amb la mentalitat moderna, ens semblarien perfectament anacrònics: participació cultural, llei de l'exemple, etc... Vàries vegades s'ha intentat fer una actualització dels estatuts; però sense saber per què mai acaben essent aprovats pel Govern Civil.

Més tard, es passava al carrer Mad-ras amb el nom de Patronat de Sant Josep i cap el 1920-1922 es posseïa un local al passeig Triomf amb el nom de Centre Moral del Poble Nou. Als voltants del 1928, l'entitat es va establir al carrer Pujadas al local actual. El 1936, en esclatar la guerra civil, el local fou ocupat pel partit socialista per a les seves activitats.

En totes aquestes etapes primigènies, la societat era el reducte de la gent ben pensant del barri. Aquest fou un dels motius pels quals el local seria completament arrasat pel foc. Provisionalment, es va disposar d'un ~~lloc~~ estatge al carrer Pallars fins a poder refer les coses.

El 1939 foren posades dificultats a la junta d'aleshores perquè era titllada d'excessivament catalanista. L'entitat era d'església i fins aleshores s'havia nodrit de dues fonts diferents: la parròquia, que formava l'anomenada Comissió de Cultura i els alumnes i ex-alumnes de l'escola del Centre Moral del Poble Nou.

Aquell Centre Moral d'abans havia contret deutes amb la Caixa d'Estalvis i és per això que, en tornant, es va cercar una altra fórmula jurídica per a oblidar els deutes passats. El nom definitiu de l'entitat seria Centre Moral i Cultural del Poble Nou.

El retorn a l'estatge primigeni que és l'actual es va realitzar l'any 1950. Mentrestant, havia estat aprofitat l'espai per la parròquia mentre no hagués estat acabada la fàbrica de l'Església. Malgrat que l'entitat s'independitzava de la parròquia, la casa acollia la gent catòlica de dretes. A més, era la seu de l'aspirantat, o sigui, que es feia catequesi i es pot dir que encara mantenia un caràcter profundament religiós. Sempre i eternament ha mantingut aquest caire.

L'època del 600 (7 1960-1965) va marcar una etapa molt diferent en la vida de l'entitat. Fou un moment difícil. L'Orfeó i el Teatre van desaparèixer entre d'altres activitats i els socis, en general, van prendre una actitud expectant esperant més aviat l'activitat organitzada que no pas col.laborant directament a la creació d'una vida institucional pròpia.

Va entrar en crisi perquè va perdre la base oficial. Sort n'hi va

d'un grup de persones que, amb ganes de salvar-la, només pretenien protegir sentimentalment l'entitat del pitjor. Es va perdre contingut ideològic i subsistència. Fou una mena de junta de salvament de mentalitat antiga i conservadora que ha perdurat fins avui dia.

La gent nova ha fet evolucionar una mica les coses; però l'estructura ideològica de la societat es manté totalment estàtica. Val a dir que es van atravesar molts moments crítics econòmicament; sobretot, quan una inspecció inhabilitava la sala perquè queia el teulat. Aquesta junta va aconseguir diners i es van refer i habilitar altra vegada les coses. En aquests moments, es troben que els cal acceptar moltes coses de la gent nova i, en definitiva, no acaben aprovant sinó simplement suportant.

Com activitats importants, sempre han estat rellevants, l'esbart, el teatre i l'orfeó Virolai (que actualment és una coral). Històricament i en el passat havia tingut uns camps d'esports al carrer Bilbao i una pista polideportiva. Es van veure afectats pel passatge de la Diagonal. En aquests moments, té un camp ^{de futbol} propi al carrer ~~Pere IV~~ ^{Bilbao}.

Es tracta d'un centre confessional les variacions de nom del qual han obeït als vaivens de la política del moment i de tenir que jugar el joc que els altres li feien fer.

Havia tingut una revista pròpia anomenada "La Família". És una entitat que sempre ha tingut un poder de convocatòria important per a tot, menys per l'espectacle: per exemple, es feia un tipus de teatre que ara ja no atreu al públic. En els seus bons temps, va acollir l'Agrupació Lírica Marco Redondo i d'altres de molt renom; però evidentment són coses que amb el temps van variant.

La Cooperativa de Vivendes Montseny va néixer d'un grup de socis del Centre; però, donats els problemes econòmics que ja tenia l'entitat, no es va voler embolicar en aquells moments amb la immobiliària.

Les seccions actuals de l'entitat són les següents:

1. Teatre.

Com ja hem indicat, va començar essent un teatre de tipus consumista i popular. Més tard, esdevenia un teatre clàssic i de façana: Paso, Mihura i Romero. Actualment, es cerca més aviat el teatre d'idees, Garcia Lorca, per exemple. Malgrat tot, cada any per Nadal es fa el tradicional "Estel de Natzaret", que és una de les glòries i relíquies del Centre

2. Esbart: que agrupa una secció de ball i dansa.

3. Cine-club: fa pel·lícules d'art i assaig. Organitza cicles periòdics amb un èxit molt diferenciat i també ~~negitals~~.

4. Rítmica: és una senyoreta que dona lliçons a nenes.

5. Muntanya: en realitat, es tracta d'un grup d'escoltisme.

6. Cultura: està en mans ^{de pocs} d'una sola persona que ha promogut campanyes de català.

7. Esports: que consisteix en el ping-pong. Hi ha tres equips en el

torneig de la OAR.

8. Sardanes: colla sardanista que participa en trobades.

9. Promoció 70: és un grup d'estudi de poesia i dansa.

Des que es va deixar de publicar "La Família", només s'han fet uns programes amb motiu de festes ocasionals: Nadal, Festa Major. Enguany es va confeccionar també un programa especial dedicat als 25 anys del retorn al local del carrer Pujadas. S'editen també programes especials pels socis

Cal, finalment, indicar que una comissió d'aficionats organitza anualment al mes d'abril un trofeu internacional de cinema amateur anomenat Trofeu Mans i al mes de novembre un cicle de cinema "fantàstik (sic) i terror" també d'àmbit internacional.

El Centre Moral té en aquests moments 600 socis.

9.1.5 Ateneu del Poble Nou

L'"Ateneuet", com se l'anomena al Poble Nou va nèixer entorn del 1961. El seu origen data dels cursets que es feien a l'Associació d'ex-alumnes de la Universitat d'Estiu de la Ràbida (Huelva) que era una institució hispanoamericana. Aquesta institució havia creat molts centres i ateneus per tot Espanya i, en definitiva, els seus associats s'en adonaven que es tractava d'institucions tencades del ~~fact~~ que només acollien a universitaris. Van resoldre obrir-se al món del treball.

A partir d'aquest moment, la finalitat dels futurs ateneus seria l'afavorir l'intercanvi entre universitaris i treballadors. En aquests moments hi ha 47 ateneus a tot Espanya dels que només dos són a Catalunya: Poble Nou i Mataró. Tots els intents de creació d'ateneus a Catalunya ha fracassat estrepitosament.

L'Ateneu fa 13 anys que es troba en aquest local del carrer Pallars. Anteriorment, el primer any des de la seva fundació a Poble Nou es va veure acollit ~~per~~ en els locals de l'Artisana i de l'Aliança. L'ànima del centre fou el senyor Vicente Rodríguez Casado, director general d'Informació i Turisme i professor d'Universitat.

Els ateneus que funcionen millor a Espanya són els del nord i sembla que aconsegueixen una funció interessant.

Sembla que el muntatge d'aquests ateneus, el grup regidor, tenia un lligam amb l'Opus Dei; però val a dir que, almenys al Poble Nou no s'ha observat cap mena de proselitisme.

La primitiva societat, sempre va fer activitats culturals fugint, per altra banda, de tota mena de política. Inclús es van ~~gegar~~ a participar a la promoció popular d'uns regidor municipal pel districte X pels que es van fer tota mena de campanyes electorals.

Durant 5 o 6 anys van ésser molt actius i inclús es va arribar a fer un curset per a una associació de pares. Cada setmana tenia un

cercle cultural sobre un tema i un dels primers col.laboradors fou el senyor Jaume Bofill que durant molts dimarts donava una lliçó als ateneïstes.

Aquests sempre van patir del complex que eren pocs i volien passar completament desaperçuts. Es van ^{per} conferències, sessions de cine-fòrum, xerrades, grup de teatre català i mai van tenir que demanar un permís. Els responsables ho atribueixen precisament al seu anonimat.

Els iniciadors havien obtingut unes subvencions de l'Institut Social de la Marina que cobria les despeses del lloguer del local. El camí usat per a què ~~es~~ donessin subvencions fou invocar que el Poble Nou era prop del mar i que, per tant, hi vivien molts fills de pescadors.

Després d'aquells sis primers anys de l'arrencada, es va arribar a un període de decaïment. Més tard, encara hi va haver-hi una altra època brillant; però posteriorment la gent es va anar cansant. La cosa més positiva d'aquests primers temps, és que foren un grup d'unes 15 persones, que tots estaven al voltant dels 35 anys i que es van promocionar humanament a partir de l'Ateneu.

Va arribar el moment que calia buscar gent més jove i es va contactar amb un grup que tenia problemes dintre la parròquia de Santa Maria del Taulat. Van demanar el local per a fer un grup d'esplai. Tot seguit, es va veure que aquest jovent podia fer coses interessants per a la barriada i es va pensar que aquests substituirien la generació precedent.

Quan aquest jovent va entrar a formar part de l'entitat, es van trobar amb una organització molt tencada i morta. S'els va donar tota mena de facilitats i, al començament, només actuaven el dissabte a la tarda; però, més tard, van decidir muntar un grup de joves. Tot era pagat, no es posava mai ningú amb ells i només demanaven que els tinguessin al corrent del que feien. Només hi havia dues recomanacions: que no es possessin en política i que no perdessin el temps organitzant festes, sinó que es dediquessin essencialment a l'acció cultural.

De fet, dintre l'entitat, eren dos grups diferents que convivien. Aquell grup de grans en nombre d'uns set i aquest grup de joves que eren una vintena entre els 21 i els 27 anys.

L'any 1972, quan encara era un projecte l'Associació de Veïns del Poble Nou, en no tenir local es van veure acollits per l'Ateneu durant dos anys.

El que fou mortal per a l'entitat va ésser la mort d'en Carrero Blanco i la caiguda del govern de l'Opus Dei: es van acabar les subvencions. L'Associació de Veïns, que no havia cotitzat mai res, al moment de marxar al nou local, va pagar uns tres mesos de lloguer.

Els antics de l'entitat no volien deixar les coses així i van decidir que el lloguer el pagarien entre uns quants i es va organitzar també una recollida de quotes per a tots els que es movien per la casa.

Quan el grup de joves va veure que es quedaven sense subvencions, van quedar molt desinflatats. Ja anaven molt a betzegades i van rebre la invitació a resoldre ells la qüestió econòmica. Organitzaren les quotes i llogaren el local a tres grups infantils: el del Sagrat Cor, el de Santa Maria i el de l'Associació de Veïns. A més, van demanar a aquests grups que els ajudessin.

No va tardar el moment en que aquest jovent ja no feia res i es van començar a dispersar. Hi havia la sort que, com que l'edifici on s'allotja l'ateneuet és del senyor Rívera i hi havia una relació personal entre algun dirigent de l'entitat, s'havia estipulat unes condicions especialment aventatjoses i el lloguer era molt barat.

Actualment, l'Ateneu del Poble Nou va acollir a un mestre que havia tingut problemes amb una acadèmia del barri i s'havia establert al seus locals per a donar-hi cursos de graduat escolar. A partir de les lliçons, s'havia cohesionat un grup de jovent especialment interessants, les edats dels quals oscil·laven sobre els 18 anys. Per a subsistir, des que es va acabar la subvenció, l'Ateneu continua cobrant alguna cosa als grups d'esplai i ara, per exemple, exigeixen que es sigui soci de l'entitat.

Efectivament, el grup actual està fent activitats; però no es sap quan durarà. S'ha fet una reforma d'estatuts i sembla que pensen fer moltes coses. Hi ha una mena d'expectativa davant d'aquests grups; però no s'endevina encara cap on dirigiran els seus passos. Malgrat tot, a nivell d'activitats, sembla que segueixen els mateixos camins que el grup precedent.

L'Ateneuet no té pas publicacions i és una entitat amb un mínim poder de convocatòria al barri. Sempre hi ha hagut grups del barri que han utilitzat els seus locals. El mateix laboratori fotogràfic és usat per un grup forani d'aficionats. El grup o grups de la mateixa entitat, no han tingut mai una trascendència a nivell de barri; era més aviat una colla d'amics. A més, tot el que s'ha montat és generalment molt repetitiu (conferències sobre sexualitat, per exemple) i no es pot indicar una línia en la seva actuació perquè no hi ha hagut mai regularitat.

Això fa que, essent una entitat molt petita que només ha acollit a gent d'altres llocs sense realment fer grups nous, no hi ha hagut mai una imatge significativa de l'Ateneu del Poble Nou. Com entitat, res. Si algun relleu ha arribat a tenir, ha estat no tant pels mateixos socis com per la gent que s'hi mou.

No es pot pas dir que hagi estat una institució conflictiva. Les insignificants tensions que s'han creat sempre han tingut com a punt de mira els problemes d'espai. Per exemple, quan s'ha volgut muntar tallers per a treballs manuals. També va ocasionar problemes al moment de l'organització d'una biblioteca infantil que els grups d'espai se la feien pròpia i els de l'Ateneu creien que, si s'establia en els locals, havia de pertànyer en propietat a l'Ateneu del Poble Nou.

Finalment, diguem que l'Ateneu no té característica socio-política

determinada al barri.

9.1.6 Casino l'Aliança del Poble Nou

El gran immoble del passeig del Triomf vorejant el barri antic del Taulat, acull l'entitat més coneguda per tota la vida socio-cultural de Barcelona. Les característiques de l'edifici són molt pròpies donat el seu caràcter eminentment recreatiu i d'esplai.

Posseeix una local d'espectacles immens que és un teatre de dimensions magnífiques i d'una notable capacitat. Se l'ha anomenat el teatre en "off" de Barcelona puix que, en certa manera, sempre ha servit de teló de fons de moltíssimes representacions que han trobat una escena i que han acaparat l'atenció del públic barceloní. Com a curiositat, cal indicar que té unes condicions acústiques excepcionals que fan d'ell el millor local de Barcelona per a la gravació de discs.

La data de la seva fundació es registra l'any 1869, o sigui que en aquests moments és més que centenària.

Exceptuant dos parèntesis ben característics que coincidien en moments de vicissituds polítiques molt concretes -del 1923 al 1927 amb la Dictadura del General Primo de Rivera i del 1936 al 1939 amb la guerra civil espanyola, el Casino l'Aliança sempre ha mantingut una vida institucional normal i amb una clara fidelitat a la seva idea primigènia.

Les finalitats fundacionals, que ja vénen consignades en els estatuts més antics de l'entitat -aprovats el 6 d'agost del 1880-, són essencialment tres: disfrutar de les funcions recreatives, proporcionar volums a la biblioteca i constitució d'una germandat d'ajuda mútua entre els socis.

La primera, es redueix a dues activitats de lleure que, amb més o menys variants, encara perduren fins avui dia: el ball i el teatre.

La biblioteca vindria a omplir pràcticament tota l'activitat cultural de l'entitat. Estava previst un servei de préstec de llibres i de control de la distribució d'aquests volums. A la contemplació de la mateixa, hom té la impressió avui dia que el renovament dels volums s'ha pràcticament estancat al començament del nostre segle. Malgrat que els aconteixements del 1936 van menar a un saquejament total de la biblioteca, hom té la impressió que les inversions en llibres ha estat molt esquifida posteriorment.

Es dintre aquesta dimensió cultural que el Casino va mantenir unes escoles pròpies. Amb la guerra, aquestes escoles van desaparèixer definitivament.

La tercera finalitat, l'ajuda mútua en casos d'enfermetat, segurament que històricament fou una activitat que devia tenir un cert relleu en una època en que la previsió social ni era un dret adquirit ni tampoc era generalitzat com avui dia.

La història no solament ha modificat substancialment aquestes tres finalitats, sinó que en certa manera les ha esborrat.

Fins just abans de la Dictadura del General Primo de Rivera (1923), l'Aliança estava localitzada darrera l'edifici actual al número 12 del passeig del Triomf. Després d'aquest període històric, l'any 1929, fou colocada la primera pedra al lloc on té ara el seu edifici.

El juliol del 1936, a l'hora de cloure les seves portes, l'Aliança tenia exactament el miler de socis. Actualment, són uns 800 però cal afegir-hi els 350 socis infantils. En total, doncs, en aquests moments, els socis de l'entitat grans i petits gira entorn del nombre de 1150 socis. Fou el primer de setembre del 1971 que es va aprovar l'obertura de la secció infantil i el juny del 1972 fou admesa la rama femenina. La secció infantil inclou les edats compreses fins els 16 anys. El motiu de l'inici d'aquesta secció infantil es va donar quan fou constatat el fet que l'entitat començava a ésser paraitzada. Segons afirma un informant responsable de la secció, "vèiem que era una entitat antiga amb idees retrògades. Cada dia és més difícil treure el soci gran del seu domicili. Els grans es senten del barri i són essencialment aliancistes, més per sentiment que per la mateixa eficiència del que realitzen". La secció infantil, en definitiva, porta la idea de preparar els futurs socis de l'entitat.

L'Aliança és la típica associació voluntària on no hi ha cap directiu que tingui un sou. Els únics empleats que perceben una compensació de l'entitat per causa del seu treball són el conserge i l'oficial de secretaria. Hi ha un membre de la junta que és asesor laboral i que cobra per la seva feina la simbòlica quantitat mensual de 500 ptes.

El caràcter jurídic de l'entitat és d'un Societat Recreativa i Cultural. La data d'aprovació dels estatuts actualment en vigor és la del 25 de novembre de 1967.

Quant a la relació amb l'oficialitat s'havia creat una situació de fet més que de dret. Hi havia hagut un perfecte enteniment amb els consellers municipals del districte X. Això va canviar radicalment a començament d'enguany del 1975 per causa del conflicte municipal dels "consellers del no". El regidor del Districte, senyor Canalda, a través de la seva muller van entrar en conflicte obert amb el Casino.

El capital fundacional -300.000 pessetes- prové de les quotes dels socis i de les ajudes entusiastes de particulars. La gestió del capital actual prové, a més de les quotes dels socis, del lloguer dels estudis de gravació, dels balls de gala de la sala, de la discoteca del petit club, del lloguer de la sala per a la pràctica del judo i del kàrate, de les sessions periòdiques de teatre -reglamentàries, com diuen els estatuts-, del lloguer de la cafeteria... De totes maneres, el fort capital actual -dos milions- s'ha obtingut amb una hipoteca de l'immoble feta amb la Caixa d'Estalvis. D'aquest capital, només un escàs 2 % s'inverteix en despeses generals o d'administració.

El gener del 1925 es va començar a publicar EL ECO DE LA SOCIEDAD LA ALIANZA DE PUEBLO NUEVO. De periodicitat mensual, s'escribia indistintament en català i en castellà. El febrer del 1933 es va dir BUTLLETÍ CASINO L'ALIANÇA DEL POBLE NOU. SEGONA EPOCA. També de periodicitat mensual i redactat íntegrament en català. Durà fins el juliol del 1936. Finalment, el mes de desembre del 1971, després d'un llarg període de 35 anys de silenci, ha tornat a sortir amb el nom de L'ECO DE L'ALIANÇA. TERCERA EPOCA. Ha retornat a les característiques lingüístiques pràmi-gènies però és d'una periodicitat bimensual.

Interlocutors autoritzats i coneixedors ens han informat que l'entitat és totalment apolítica i que tampoc és confessional. L'article quart dels estatuts diu que la societat és manté fidel "a los Principios del Alzamiento Nacional". És lúnica insinuació que podria donar peu a pensar en una determinada tendència política.

Al moment que nasqué el Casino -1869-, el Poble Nou era un barri pràcticament despoblat i hi vivia allà molt poca gent. Era, efectivament, un reducte sortit de l'expansió industrial de Barcelona. S'hi concentraven aleshores les indústries del ram de l'aigua, les foneries de ferro i les de la producció i el laboració del gas. El tipus de gent que hi vivia era, sobretot, menestrals, propietaris i petits industrials.

El Casino l'Aliança era un fruit de la Renaixença Catalana, amb tota la preocupació culturalista d'aquesta; però no era en absolut catalanista. Políticament, és una entitat que no ha estat mai gran cosa; només la preocupava el fet de fet arribar la cultura a tots els estaments de la societat. Però aquesta cultura es reduïa al teatre, considerat com a màxim exponent cultural de l'entitat.

En els seus orígens l'Aliança acollia indistintament a tots els estaments de la societat d'aleshores: no representava pas un estatut social del barri. Inclús el seu primer president fou un treballador.

El seu aïllament urbà i les característiques obreres i populars que el determinen, han fet que el Poble Nou conservi un cert provincianisme. Tothom es coneix. L'eix urbanístic central el constitueix la famosa Rambla i els carrers que l'envolten i de sempre aquí ha estat emplaçada l'Aliança. Ni cal dir com aquestes característiques particulars van fer possible que la gent s'agrupés fàcilment els anys 70 per a fer front al gros problema urbanístic de l'anomenat Pla de la Ribera.

Religiosament, l'Aliança es manté lliberal. Els carques i moralitzant no hi tenen cabuda. La Institució com a tal no ha defensat mai cap bandera política. Socialment, sembla que l'entitat ha tingut certament un signe i és el de les classes dominants. Això sí que ha portat i porta polèmica i és la veritable causa dels seus maldecaps.

Les circumstàncies polítiques externes han tingut una innegable repercusió en la vida institucional de l'Aliança. És a partir d'elles que ens atrevim a dibuixar unes etapes històriques:

1. Els començaments (del 1869 al 1923) coincideixen amb l'eufòria del naixement. L'activitat no deixava respir possible als qui en formaven part. Fou un període dominat per l'entusiasme i les ganes de crear un clima d'unitat en el mateix barri.
2. El Tancament (del 1923 al 1927) coincidint amb la Dictadura del General Primo de Rivera. El Casino havia hissat la bandera del somatén i havia provocat una desfilada amb aquesta bandera.
3. Represa de la vida institucional (del 1929 al 1936). Tornem a trobar el mateix esperit que havia dominat els inicis de la societat inclús amb més entusiasme, si cal. Les hipoteques dels terrenys i de l'edifici permetien disposar d'unes liquiditats que donaven ales a les activitats de l'entitat.
4. Els temps difícils de la guerra civil (del 1936 al 1939). El Casino fou ocupat pel Comité de Defensa de la República. La FAI i la CGT en volien fer el centre de les seves activitats. Tres membres representatius de l'entitat pintaren en un llençol les inicials de la CGT i la FAI i van lograr salvar l'immoble de les hordes revolucionàries.
5. Epoca contemporània (del 1939 fins l'actualitat). Una de les condicions exigides pels vencedors per a ésser de la junta de l'Aliança és que es formés part de la Falange. La característica principal d'aquests anys és l'esforç demostrat per a que l'Aliança accomplís les seves finalitats. Podem distingir quatre moments importants en aquest llarg període.
 - a. Pels anys 1942 i 1943 es va fer una emissió de bons per valor de 400.000 ptes. Així es va resoldre el problema de les hipoteques i es va acabar l'edifici en el seu pis superior.
 - b. Cap al 1970 es va tornar a hipotecar l'immoble i la Caixa d'Estalvis va concedir per la gestió la notable quantitat de tres milions de pessetes.
 - c. Al començament del gener del 1971 el Pla de la Ribera, amb l'intent de remodelar urbanísticament el sector, des del Port de Barcelona fins el riu Besós, aprofitant la reconversió de les grans empreses que ocupaven aquesta zona, amenaçava la continuïtat de l'edifici actual.
 - d. L'any 1974, en ocasió d'una renovació parcial de la junta, comença a fer-se activa una comissió de cultura que dona una altra fesomia de l'entitat dintre el barri.

L'Aliança és, de sempre, una institució de barri essencialment clàssica dintre el context d'un barri marcadament obrer. Ha estat sempre el recer d'un cert caciquisme.

9.1.7 Ateneu Colón

Es una de les entitats també ben característiques del Poble Nou. Va nèixer l'any 1889 essent una agrupació d'amics i matrimonis que es trobaven per a passar els diumenges i que decidiren fundar una societat. El costum d'aquells temps era d'anar-s'en al cafè i, en canvi, fundarien una societat en la que hi podrien participar amb les seves mullers.

En van fer immediatament uns estatuts, d'acord amb la llei d'associacions aprovada el 1887. Més tard, es redactarien uns segons estatuts de l'entitat el 1932 i els que regeixen actualment la societat provenen més o menys de l'any 1967.

De sempre, la funció de la societat ha estat cultural i recreativa. Té una junta formada per 11 persones: president i vicepresident, secretari i vicesecretari, caixer, comptador i cinc vocals. Són elegits per un mandat de dos anys i hi ha una renovació de càrrecs per meitat cada any.

L'Assemblea presenta ternes pels que pleguen i la junta també en presenta i, normalment, l'assemblea decideix per votació. Aquesta alternativa només es dóna efectivament en cas de polèmica perquè quasi sempre és acceptada la terna. Malgrat tot, en virtut dels mateixos estatuts, l'assemblea és sobirana i s'accepta la decisió d'aquesta.

Les activitats fetes per l'entitat de sempre han estat les mateixes: ball, teatre, concursos, conferències...

L'entitat té actualment uns 325 socis dels que 80 % són homes l'edat dels quals oscil·la sobre els 40 anys. De totes maneres n'hi ha que escedeixen molt aquesta edat i hi ha un grup molt jove. En canvi, la representació femenina oscil·la en una edat mitja dels 20 anys. Si ens atenim a l'estatut social del soci, hi ha un fort predomini de la classe mitja i un contingent important de classe obrera. Antigament, aquest darrer era molt més predominant.

No es pot ^{den}traçar unes etapes històriques molt concretes, si no és el lapsus d'atur institucional de la guerra civil. Aleshores, la societat fou ocupada per unes patrulles de control de la FAI on van jutjar i condemnar al bisbe Irurita el juliol del 1936.

Després de la guerra, la vida institucional va reprendre amb la mateixa força que abans i amb els mateixos motius que anteriorment. Les seccions actuals són el ball, el teatre, les conferències, els escacs, el ping-pong i l'excursionisme.

Es una societat essencialment apolítica, de base popular, representant la classe mitja-obrera.

Antigament, s'havien publicat uns butlletins informatius pels socis; però actualment hi ha una manca efectiva de persones i de diners per a continuar-ho. Només s'editen unes circulars ocasionals i uns programes pels socis; inclús amb motiu de la festa major.

En aquests moments, hi ha una imatge molt deteriorada de la societat. Ha estat de sempre el ball dels empleats d'una classe mitja cap avall i es pot dir que vida de societat no n'hi ha, puix que inclús han acabat arrendant la sala de ball.

Quan es fa una convocatòria, el soci respon molt malament. Es dona també la manca d'interés de la gent que es fa difícil fer alguna cosa que no puguin trobar fora i avui dia es desplacen amb molta facilitat. Aquesta és una interpretació explicativa de l'atonía en la que es troba la societat en aquests moments.

9.1.8 Associació de veïns del Taulat

L'Associació va nèixer amb motiu de les tensions creades pel conflicte del Pla de la Ribera. Malgrat que abans del 1976 s'havia reunit de manera molt informal, l'existència legal fou efectiva el mes d'abril d'aquell any.

L'única finalitat que va motivar el seu naixement fou la defensa dels interessos dels veïns en l'afectació que provocava el Pla de la Ribera.

No tenint encara un local, les primeres reunions tingueren lloc a l'immoble de l'Aliança. Quan encara el domicili social tenia la seva provisionalitat allà, es va pensar en fer un concurs d'idees per a presentar unes alternatives que no fossin simplement reduïdes a la negociació de les propostes municipals. Fou molt fàcil la mobilització dels veïns en aquell conflicte que afectava profundament a bona part dels ciutadans del barri: assemblees, conferències... Es van lograr 8.000 impugnacions i el que més sorprengué fou que les firmes s'obtingueren en un temps rècord. A més, hi va haver-hi un projecte premiat que s'oferia com alternativa popular a la proposta oficial (1). Tot plegat constituí un verdader prodigi de sensibilització.

Abans de tenir el local del carrer Galceran Marquet, van ocupar provisionalment uns baixos a la Rambla just davant l'Aliança. En aquests moments, s'ha abandonat el local-barberia del carrer esmentat per a passar a ocupar un local propi al número 5 del ~~XXXXXX~~ passeig del Triomf.

Hi ha hagut moments que l'Associació del Taulat ha arribat a tenir més de 900 socis; però en aquests moments són uns 700, una tercera part dels quals són dones. Quant a l'estatus social dels socis, hi ha de tot. Des de jubilats a estudiants i des de comerciants i industrials a treballadors, sense oblidar els professionals lliberals com els metges i advocats (2).

El Pla de la Ribera, que va quedar totalment descuidat, era essencialment especulatiu. L'única cosa que n'ha quedat és el traçat de l'au-

(1) Barcelona. Desarrollo capitalista o desarrollo urbano en el sector
(segueixen les notes a la plana següent)

topista alçada, com a prolongació del Passeig Marítim de la Barceloneta. Ja obres públiques havia determinat aquest traçat i, per tant, no es feia pas necessari tot el procés del Pla de la Ribera.

Malgrat que l'Ajuntament li hagués donat el nom posterior de Sector Marítim Oriental, les coses no havien canviat massa i la Comissió d'Urbanisme no el va acceptar.

Posteriorment, el Pla Comarcal preveu l'autopista i una gran zona verda. El que menys cal dir del Pla Comarcal és que està completament mancat de coherència urbanística. Per exemple, intenta la qualificació de casc antic a la Rambla que suposa una edificació fins a quatre plantes únicament, quan, de fet, ja en aquests moments hi ha construccions fins a 9 plantes, és a dir, 7 pisos més l'àtic més l'estudi.

Quan es va acabar tot el conflicte del Pla de la Ribera, l'Associació de Veïns del Taulat s'ha dedicat a coses de menys importància; però no per això menys urgents. Heus aquí alguns exemples més rellevants:

1. L'abandó en que es troben les places Bernat Calvó i Lope de Vega.
2. La preocupació per l'estat actual de la platja on ja hi existeixen unes col·lectores paraleles al mar. Es pressiona per a què la cosa avanci i es vagi guanyant terrenys al mar. Darrerament, s'ha observat que, malgrat l'abandó en que es troba la platja, hi va molta gent a l'estiu.
3. En cert moment, s'havia proposat un pont que, sobre la via del tren, enllacés la Rambla amb la platja.
4. Preocupen molt a la societat els pocs enllaços de Poble Nou amb la ciutat de Barcelona. Sobretot ara en que l'antiga avinguda Icària -actual Capità López Varela- està tallada per causa de les obres del metro.
5. S'ha mirat que l'hospital d'infecciosos fos Hospital de la Seguretat Social al Poble Nou.
6. S'ha insistit en l'acabament de les obres del metro. L'Ajuntament de la ciutat costal remet sempre a Obres Públiques.
7. Es volia una estació de metro a la Rambla. Com que la resposta era que això depenia de Madrid, no ha prosperat la demanda i hom s'ha de conformar amb la planificació que ha estat feta.
8. Es treballa per a què hi hagi una estació que porti el nom de Poble Nou.

(les notes de plana precedent)

de la Ribera Oriental, Gustavo Gili, Barcelona, 1974,

(2)Es diu que hi ha interesos d'alguns membres d'aquesta Associació amb una immobiliària. Això fa que se la pugui definir com representant ~~XXXXXXXXXX~~ d'aventatges molt particulars de la burgesia, almenys pel que es refereix a alguns elements de la direcció.

Els instruments de sensibilització actuals de l'Associació de Veïns del Taulat són les emissions radiofòniques, la premsa i inclús es va lograr un reportatge televisat sobre l'estat de la platja. La comunicació amb els socis es realitza a través de circulars informatives.

9.1.9 Associació de Veïns del Poble Nou

El mes de setembre del 1972, neixia al Poble Nou una Associació de Veïns amb la denominació mateixa del barri. La majoria era gent jove que creien venir a completar una llacuna que mancava.

La idea directiva fou l'agrupació de persones entorn d'una organització legal en la que es discutissin els problemes del barri.

Es va compondre tot seguir d'uns 200 socis dels que una trentena treballaven activament en la idea primigènia. Amb el temps, es va anar diversificant en grups de treball; però de bon començament, els associats constituïen un sol bloc. Per exemple, quan es va portar a terme una campanya ~~xerrada~~ per la recuperació dels terrenys abandonats per la Protecció de Menors al carrer Wad-Ras, el grup d'ensenyament es va anar definint com entitat o grup diversificat.

El detall dels grups que treballen dintre la incipient societat és el següent:

1. Grup Fòrum. Es va compondre tot seguit d'unes quantes persones que havien entrat en conflicte amb la directiva de l'Ateneu Colón. La seva missió era al principi provocar xerrades de sensibilització i, en certs moments, han promogut activitats de fòrum quan altres organismes del barri no ho feien. Es tractava de suplències a uns dèficits que es deixaven sentir. Actualment, no existeix en la pràctica en part per tensions sorgides en els diferents grups que formen la gent activa de l'Associació i sembla, sobretot, pel fet de no haver comptat amb un local adequat on poguer desenrotllar les activitats pròpies a la seva missió
2. Grup de pares i mestres. Nasqué a arrel de les lluites reivindicatives dels mestres. El seu objectiu central era, evidentment, l'escolar.
3. Grup de Wad-Ras. En març la Protecció de Menors, es va demanar que es creés allà un polígon escolar. Es va fer un projecte amb maqueta i tot i es va enviar a l'Ajuntament. La meitat dels terrenys són del Ministeri de Justícia i l'altre meitat de l'Ajuntament de Barcelona: ni uns ni altres cedeixen els seus drets. El grup, com a tal, intenta portar a terme el projecte a través de propaganda, xerrades i pel·lícules. Tot el que s'ha lograt és que declararessin el solar com una escola del pla d'urgència. Però això no ha prosperat encara per causa del ditxós problema dels terrenys. Fou tan forta la campanya portada a terme amb

aquest objectiu que el grup de pares i mestres i els que van portar la campanya de Wad-Ras van quedar unificats en un sol grup d'ensenyament.

4. Urbanisme: Han treballat molt en el pla comarcal. Van recollir més de 1.000 impugnacions.

S'han preocupat de tota la campanya de contaminació. En una primera etapa, es va tractar de l'empresa Fertrat, al carrer Pere IV, que molestava manifestament als veïns. La reivindicació girava entorn del desplaçament de la fàbrica. L'empresa va comprar uns terrenys a Polinyà; però ara l'arcalde d'allà no ho autoritza perquè diu que no vol viure els mateixos problemes que han perjudicat el Poble Nou. La cosa està, doncs, estacionada i la fàbrica encara funciona.

En una segona etapa, es va portar una campanya sobre set empreses més. Actualment, a nivell d'opcions, s'intenta que es faci la declaració de zona contaminada.

L'Associació de Veïns del Poble Nou ha intentat sempre que no fossin els grups els qui tinguin incidència en el barri, sinó l'entitat com a tal. ~~Per exemple, hi ha un grup de cultura nou al Casino l'Aliança que ha sortit de l'Associació de Veïns. Ja han proposat en aquests moments un cercle d'història de Catalunya.~~

Dintre una perspectiva immediata, que ha començat a ésser efectiva el passat octubre, la revista del barri "4 Cantons" i el Butlletí de l'Associació de Veïns es fusionen. L'editorial deia així: "A partir d'aquest mes, Quatre Cantons i el Butlletí Poble Nou es fusionen en una sola publicació que serà ensems revista informativa del barri i portaveu de les activitats de l'Associació de Veïns".

El primer de maig del 1973, sota proposta del centre del Sagrat Cor, es va crear una coordinadora d'entitats del Poble Nou l'objectiu de la qual era incrementar la comunicació i cooperació de tots els que treballen en els diversos centres del barri. Aquesta coordinadora va fracasar.

Posteriorment, a partir del no al català del regidor del Districte X, senyor Canalda i dels problemes subsequents que va tenir aquest amb l'Aliança de la que havia estat sempre un soci asidu, es va crear una coordinadora d'entitats. A la festa major d'enguany, han fet tres activitats conjuntes: la tombola del llibre català, el cine-fòrum de la pel·lícula "La Piel Quemada" i la representació dels Comediants "Catacroc". Més avall, parlarem més extensament d'aquesta coordinació per la importància que té al barri.

En el si de l'Associació de Veïns del Poble Nou, s'hi descobreixen tendències diverses. Per una banda, hi ha els joves que utilitzen el local. No fan res a nivell de joves i no mantenen un lligam lògic amb la societat. Per altra banda, hi ha una vocalia laboral que anterior-

que del Poble Nou. Des de fa dos anys, hi ha monitors i equipament propi. S'ocupa aquest personal de la publicitat a les escoles. Ara, els ingressos recauen directament a la piscina sense intermediaris. Això fa que els practicants de la natació siguin molt més del mateix barri.

A part la natació, hi ha un polideportiu on es practica el futbol de sala, rugby i balonmano. Es disposa d'equips federats que juguen en les competicions oficials.

No hi ha revista per causa de l'encariment que això suposaria: el manteniment de les instal·lacions és molt car i les entrades són relativament limitades per a cobrir les enormes despeses.

Té un total de 1.500 socis, dels que 800 són menors i 400 senyors. També existeix el tipus de cotització familiar i, per tant, el soci familiar.

9.1.11 Club Deportivo Júpiter i altres clubs de futbol

L'any 1909, a la cerveseria Cebrià de la Rambla on actualment hi ha emplaçada la popular horchateria Che, neixia una societat esportiva. Al Poble Nou, els diumenges a la tarda, es feia un llençament de globus i ~~es feia~~ un concurs. El nom de Júpiter fou donat a l'entitat per causa del globus guanyador. Al principi, es va usar un gerssei o camiseta blau cel.

El primer espai deportiu, fou el del Camp de la Bota. Més tard, es va passar al carrer Taulat, davant del gas. Posteriorment, al carrer Llull entre Marià Aguiló i Bilbao. Darrerament, a l'actual plaça Lope de Vega. Finalment, el club s'ha traslladat al carrer Agricultura a la Verneda (des del 1948).

De sempre, fou un club essencialment popular i obrer com es queia a les característiques del barri on estava emplaçat.

Estant a tercera divisió, fou el primer club de Catalunya que va practicar el futbol de nit amb el camp il·luminat. Es va fer en aquella efemèrides un torneig triangulat amb el Martinenc i el Badalona.

El Júpiter va tenir una Secció Excursionista que més tard, el 1920, s'independitzaria i formaria l'actual Agrupació Excursionista Icària.

L'any 1925, el Júpiter fou campió d'Espanya. Aleshores hi havia dos grups. El Barcelona havia aconseguit la final jugant a Sevilla contra la Real Societat de Sant Sebastià i el Júpiter a València contra l'Esporting de Gijón. Amb motiu dels èxits aconseguits a Itàlia per l'Orfeó Català, es va aprofitar l'aconteixement per a fer-li un homenatge al Camp de Les Corts quan es jugava la final. Fou una manifestació catalanista i era els temps de la Dictadura d'en Primo de Rivera. L'esquadra anglesa fou invitada a tocar la marxa real. El Barcelona guanyava per un a zero; però el Camp de Les Corts i el seu club serien clausurats durant un any.

L'emblema del Júpiter tenia una estrella a dalt i a sota les quatre barres; escut o emblema molt semblant a l'estat català. En Primo de Rivera el va prohibir i en va imposar un altre: un triangle amb l'enssenya de la ciutat comtal a dalt i els colors del club a sota.

L'any 1929 o 1930 es va jugar a primera categoria regional. Va aglutinar aleshores la flor i nata del futbol català. Els diaris deportius de l'època parlaven cada dia del Júpiter. Aleshores tenia entre 1.500 i 2.000 socis. Actualment, en té únicament uns 800. El Júpiter anava invitat cada any a València a jugar partits amistosos amb motiu de les falles d'aquella ciutat.

Hi havia un factor que creava molta atenció cap el Júpiter. Essent un barri industrial i treballant-hi tanta gent de fora, l'entitat era molt coneguda i atreia fortament el públic de tots els racons de la ciutat.

Fins el 1935, es jugava el campionat de Catalunya. El 1939 es va tornar a jugar per darrera vegada. Després, es va acabar i es va passar a jugar el campionat d'Espanya.

Quan es va acabar el sarampió de la Dictadura d'en Primo de Rivera, es va retornar a l'escut primigeni; però, després de la guerra, es va retornar a l'escut imposat per en Primo de Rivera. És l'actual encara.

Acabada la guerra, el règim dels vencedors va considerar que el Júpiter era separatista. El R.C.D.Espanyol de Barcelona s'el va voler com a filial i va imposar un canvi de nom: C.D. Hércules. Inclús hi va haver-hi controls perquè es deia que l'entitat enviava diners als socors roigs. Això va durar poc perquè, quan en Gracia i en Martin van anar al Barcelona, inesperadament l'any 1940, ~~se~~ es va tornar a dir C.D.Júpiter. La Federació Catalana de Fútbol ho va disposar.

Els orígens del club, doncs, no estan pas desprovists d'interés històric. Un senyor anglès, Munchan, va venir al Poble Nou a portar una màquina i una pilota. Així va nèixer el club.

El 1968 es va formar una Agrupació de Veterans del Júpiter que té el seu local a Pau i Justícia. Juguen a futbol i fan costellades; però descuiden molt l'ajuda mútua o les finalitats que podrien tenir un interés més altruïste pels mateixos socis.

Les perspectives del club a la Verneda són ja molt pobres. Els manca vinculació al Poble Nou i la seva política actual és la d'una promoció esportiva i no tant l'aglutinant històric d'un barri. Les finalitats fundacionals van camí de variar molt.

Altres clubs de futbol del barri

1.C.D. Monopol.

El nom li prové del mateix club de futbol que existí abans del 1936 i que es refugiava en un bar que es diu Monopol. El 1948 es va

federar; però el seu naixement data del 1943. Té 200 socis i un equip amateur que juga a tercera regional i un d'infantil. Organitzen actes socials pels socis.

2. Rayo Poble Nou.

Té uns tres anys d'existència. El local social és el mateix que el del Monopol (acollits per la Cooperativa "La Familiar") i ambdós juguen de lloguer al camp del Centre Moral i Cultural. La cotització mensual puja a les 1.400 pessetes.

3. Lope de Vega.

Està al mateix local que els precedents; però juga al camp del Mediterráneo. Té uns sis anys d'existència.

4. Atlètic Poble Nou.

Té el local al carrer Marià Aguiló i és un dels més vells del barri dels clubs modestos. Té ara més o menys 50 anys d'existència.

5. C.D. Gladiador.

Juga també al camp del Centre Moral i Cultural i està acollit als locals del Casino l'Aliança.

9.2 Sobre la coordinació d'entitats

Cap a la fi de l'any 1974 va començar a prendre nom un cert esforç de coordinació d'entitats. Es tractava de la revista 4 Cantons, la Cooperativa Pau i Justícia i l'Associació de Veïns del Poble Nou. En aquest primer intent, es tractava només i únicament de no trepitjar-se els actes organitzats per elles mateixes i d'obtenir uns certs avantatges de tipus material: procurar-se una reducció en certes coses, passar-se fitxers i comunicar-se sistemàticament els actes.

Més tard, formava part també d'aquesta mena de pacte el Centre Moral i Cultural. Es tractava d'una coordinació completament informal segurament que sense massa convicció.

El moment fort de la coordinació es va donar en el moment històric en que els regidors municipals es pronunciaren pel "no" a la cultura catalana. Entre els 18 consellers s'hi trobava el del districte X, el senyor Canalda.

El Centre Moral l'endemà mateix del fet enviava una carta a l'esmen-
tat regidor; així mateix i posteriorment ho va fer l'Ateneo Colón.

Pocs dies més tard, 118 entitats de Barcelona adreçaven un document
a l'Ajuntament. L'Associació de Veïns del Poble Nou va proposar la fir-
ma ~~a~~ totes les entitats del barri i l'única que s'hi negava era l'Ate-
neo Colón. Cal dir, però, que l'Agrupació Excursionista Icària tampoc
va arribar a firmar. Sembla que el motiu fou el fet de ^{no} haver-se-li presen-
tat el document, a part que no queda excluida la possibilitat que no hi

9.3 Visió de conjunt ~~de l'associació.~~

- 108 bis -

La vida associativa actual del Poble Nou constitueix un bell expo-
nent de la cohesió tradicional que ha dominat de sempre la vida social
del barri. Es pot dir encara més: ens atrevim a insinuar que seria difí-
cil trobar a Barcelona o fora de la ciutat) ^{un lloc} on l'associació sigui tan
viva, i dinàmica.

Des de la cultura a l'esport, des de l'excursionisme a les plata-
formes de lluita reivindicativa tots els diferents tipus de societat
tenen el seu model al Poble Nou i això malgrat els condicionaments que
han imposat les pautes socio-polítiques i culturals dels darrers 40 anys.

Per a trobar un índex revelador del nivell associatiu, hem de ~~de~~ pres-
cindir de la possibilitat que una mateixa persona pugui estar inscrita
a l'ensem a diverses entitats. Hem de pensar que no tots els inscrits
a les diverses entitats com a socis, són igualment actius, sinó que
molts paguen les cotitzacions de rigor i figuren com a socis però no
tenen la més mínima participació a la vida de la societat. Finalment,
hem de tenir compte que en aquestes xifres globals desconeixem i no estan
inclosos molts que, com a amics, participen de grups diversos amb funcio-
nalitats diferents. Per altra banda, també, no hem tingut compte del soci
infantil que participa en grups d'esplai o altres.

Del conjunt de les nostres dades, podem dir que la gent que està afi-
liada a les societats del Poble Nou, considerant-les globalment i només
tenint compte del que coneixem, són les següents:

-hi ha 4.554 persones que es mouen en ambients culturals i recrea-
tius.

-hi ha 1.350 persones cohesionades per l'esperit cooperativista.

-hi ha 3.300 persones en societats únicament esportives.

Tot plegat ens dóna un índex del 19 % de persones agrupades en asso-
ciacions diverses.

Malgrat que la dada sigui únicament indicativa, és prou reveladora
de que ens trobem en un context d'una vida associativa intensa. Es pot
considerar veritablement excepcional el moviment associatiu al Poble Nou.

APENDIX I

Entitats o societats del Poble Nou

1. Centre Moral i Cultural - Pujadas, 276
2. Casino l'Aliança del Poble Nou - Pg. Triomf, 22
3. Cooperativa "La Familiar" - Mariano Aguiló, 66
4. Cooperativa "Pau i Justícia" - Pere IV, 228
5. Agrupació Excursionista Icària - Llull, 194
6. Ateneu Poble Nou - Pallars, 301
7. Ateneu Colón - Pere IV, 166
8. Agrupació Coral "La Moderna" del Poble Nou - Av. Capità López Varela s/n
9. Associació de Veïns del Taulat - Pg. Triomf, 5
10. Associació de Veïns del Poble Nou - Pg. Triomf, 85
11. Club Natació del Poble Nou - Llull, s/n
12. Club de Futbol ~~Rebia~~ Gladiador - Pg. Triomf, 22
13. Club de Futbol Monopol - Mariano Aguiló, 66
14. Club Ciclista Poble Nou - Pere IV, 228
15. Rayo Poble Nou - Mariano Aguiló, 66
16. Club de Futbol Lope de Vega - Mariano Aguiló, 66
17. Atlètic Poble Nou - Mariano Aguiló, 142
18. Agrupació d'Amics del Poble Nou - Pujadas, 197
19. Agrupació de Veterans del Club Deportiu Júpiter - Pere IV, 238
20. Club de Ping-Pong Aliança Escolar - Taulat, 93
21. Club Deportiu Júpiter - Agricultura, 238

APENDIX II

Guió d'interviu per a les institucions

1. Història de la societat

- Començaments
- Funcionalitat fundacional
- Estatuts
- Sistema d'elecció dels líders i forma de govern
- Activitats característiques des dels seu orígens

2. Etapes històriques

- Evolució en el temps de les persones,
funcionalitat
ritmes polítics (la institució, ha
canviat com els ritmes polítics?)
activitats

3. Producte institucional

- Publicacions
- Activitats concretes durant un període determinat
- Nivell d'audiència al barri i poder de convocatòria de l'entitat.

4. Qui la constitueixen?

- Nombre de socis i característiques personals i socials
dels que en formen part: sexe, edat, status social predomi-
nant, etc...

Qüestions complementàries:

5. Definició socio-política de l'entitat en el context del barri.
Com és captada al barri la postura ideològica de l'entitat? A qui
representa? A qui aglutina?

6. Vida conflictiva interna de l'entitat

- Conflictes entre persones
- Conflictes institucionals
què va passar?
qui hi va intervenir?
substància del conflicte
resolució final del mateix

.....

10. - INTRODUCCIÓ LA SANITAT

Fa poc mes d'un any, la revista 4 Cantons (1) va fer públic un Informe sobre Sanitat fruit dels resultats d'una enquesta portada a terme en el Poble Nou.

En aquest informe s'analitzen solament les actituds i opinions de les persones enquestades i els mitjans que utilitzen les mateixes en les situacions i problemes concrets que l'estar malalt els hi presenta.

Les dades aportades per aquest informe, seràn tingudes molt en compte en el nostre estudi, tot intentant aportar nous elements de judici que permetin una visió més objectivada de la situació sanitària en l'àrea estudiada.

Les solucions que el poble té a la mà per resoldre el problema de l'enfermetat són dues:

- 1- L'assistència sanitària pública
- 2- L'assistència sanitària privada.

No pretenem fer una valoració teòrica de les dues; no perquè no valgui la pena fer-ho, ja que extracta d'un dels equipaments més essencials en la vida comunitària i dels que deixen mes que desitjar, sinó perquè creiem, en el present estudi, molt més vàlida la valoració feta partint de la realitat. Aquesta ens dirà l'autèntica dimensió del problema, i la eficàcia, qualitat i honradesa de les solucions aportades.

Hem afirmat anteriorment que l'equipament sanitari és dels més essencials en la vida comunitària. Volem dir amb això que tota persona que forma part d'una comunitat té dret a poguer solucionar els problemes de salut que en el transcurs de la vida es presentin en els diferents nivells possibles: atencions personals tant a domicili com en el consultori, assistència hospitalària, sanitat ambiental, sanitat laboral... nivells on es planteja realment la salut d'un país i que son interdependents l'un de l'altre. Mal va quan una persona pateix una enfermetat i es medica per la mateixa, però el lloc de vivenda i treball no sols no afavoreixen la enfermetat sino que l'ajuden a créixer.

El professor-metge nord-americà I. Falk (2) dóna unes definicions força substancioses del que s'entén per atencions mèdiques; les transcribim aquí ja que poden donar molta llum en l'anàlisi de la realitat sanitària:

(1) 4 Cantons, Agost-Setembre 1974

(2) Falk, I.- Medical Care. Vol.5 -1.

L'atenció sanitària:

-inclou la ciència i l'art dels serveis sanitaris i de la seva utilització pel benestar de la gent.

-es preocupa dels serveis de tota mena que ofereixen al públic metges i associacions, tant públiques com privades.

-s'interessa per les necessitats sanitàries de la població i pel grau i qualitat dels serveis que rep.

-s'interessa per l'estructura i organització de tals serveis

-s'interessa pel cost d'aquests serveis.

-inclou tota la gamma de serveis sanitaris a la comunitat i els propis de la salut personal, tant per a la prevenció de la malaltia com pel diagnostic, tractament o rehabilitació.

La realitat del nostre poble és molt diferent. La manca d'unes planificacions d'equipaments sanitaris és sobradament coneguda. D'aquí que el consum d'actes mèdics si no d'una manera total almenys en part encara està sotmès al poder adquisitiu del consumidor; principalment en el que es refereix a la qualitat de l'acte mèdic. Quina és la realitat de l'àrea del nostre estudi, és el que pretenem fer en l'anàlisi següent.

10.2.- Assistència Sanitària Pública

Aquest tipus d'assistència queda concretitzada en els nostres barris en dos tipus d'institucions: les de règim municipal i les de règim estatal.

10.2.1- Dispensari municipal del Poble Nou del P. Triomf.

Tal com indica el seu nom, depèn de l'Ajuntament. Dins aquesta institució hi ha ubicades dues entitats plenament independents l'una de l'altre

10.2.1.1- Casa de Socors

Amb llengua popular i adulterada anomenat "cuartelillo". La seva missió exclusiva és l'atenció mèdica. Existeix a tots els districtes municipals de la ciutat i depenen del Decanat de Dispensaris Municipals de l'Ajuntament de la Plaça Sant Jaume.

L'atenció mèdica del Dispensari es concretitza:

A- Cures d'urgència: es fan a tothom: veïns del districte, transeunts accidentats...etc..Aquesta cura d'urgència és simplement la primera cura. Quan l'urgència requereix un tractament més seriós pel que és necessari un instrumental no existent en el Dispensari, es fan els tràmits possibles per a internar-lo en un centre hospitalari.

B- Assistència Benèfica: és un servei destinat a les persones que no tenen seguretat social ni mutualitat laboral. A més de consultori del dispensari, els metges fan visites a domicili i en cas necessari també es fa l'hospitalització.

Per la visita mèdica a domicili i per l'hospitalització fa

falta que el malalt tingui "la cartilla" que li doni dret a aquests serveis mèdics. Aquesta fitxa s'obté presentant a l'Institut Municipal d'Estadística la documentació següent:

- certificat de veï del barri
- certificat de pobresa
- legalització d'aquests certificats per la tenència d'alcaldia del districte.

Aquesta assistència benèfica només cuida tot el que es refereix a medicina general.

La persona que ens ha proporcionat aquesta informació, ens ha assegurat l'existència força notable de "cartilles" en el Poble Nou. Estracta de persones grans i velles que han treballat tota la vida sense cap tipus de seguretat. Entre elles s'hi troben antics pescadors.

La plantilla que atén aquest servei està compost per:

- 1 cap responsable
- 6 metges que fan tornos de dues hores cada un. Tres al matí i tres a la tarda. Es tornen també les guàrdies de nit.
- 1 pràctic, actualment és A.T.S., però no sempre és així

10. 1.1.2.- Centre Perifèric de salut pública

Depèn de l'Institut Municipal d'Higiene. La seva funció principal es el control del calendari de les vacunacions. L'obligatorietat de les inunitzacions i el control del certificat de les mateixes a nivell escolar de districte, fa que aquesta feina els acapari la major part del temps.

Aquest servei es totalment gratuït per qui el necessita, i es fa tot a través de la medicina privada.

Els problemes que planteja aquest servei són provocats principalment per la mentalitat dels usuaris; alguns no volen vacunar, altres voldrien més vacunes del compte...etc... Aquesta problemàtica ve accentuada en el cas dels immigrants.

Fa temps que es parla en el servei - i sembla que es vol posar a la pràctica - de preparar unes conferències populars de medicina preventiva, cosa molt necessària però difícil de portar a terme.

La plantilla que atén aquest servei és:

- 1 cap metge
- 1 assistenta social
- 1 A.T.S.
- 1 pràctic, oficialment se l'anomena "policia de saneament". La seva missió és comprovar i inspeccionar les denúncies fetes, principalment de sanitat ambiental.

Mai inspecciona per iniciativa pròpia, sempre ha d'esser amb prèvia denúncia.

Aquest centre sanitari té tres vessants ben definides.

Per una part, el servei de cures d'urgència, obert a totes les necessitats del districte. Sens dubte, es tracta d'una assistència positiva i eficaç. La constitució del barri, eminentment industrial i comercial fa palesa no solament la necessitat sinó també l'utilització del servei. La qualitat del mateix no és massa exigent; essent com és purament de cures d'urgència n'hi ha prou que acompleixi la seva funció en aquets moments.

La segona vessant es l'assistència benèfica. Podem dir de bon comançament que el sol fet de l'existència d'una assistència benèfica denuncia la mala organització sanitària del país. Abans parlàvem del dret de tota persona a trobar una solució als seus problemes sanitaris. Quan aquest ha d'ésser resolt per beneficència, més que el reconeixement d'un dret, és fer un servei per caritat, que sempre té el perill d'una baixa qualitat. No diem que sigui aquest el cas que ens ocupa, ni que l'existència d'aquesta assistència benèfica no sigui positiva de cara el barri; solament pretenem recordar^{que} una òptima planificació ~~de~~ sanitària d'un país parteix del principi del dret dels seus ciutadans a la salut, i no que aquesta depengui de la benevolença de les institucions.

La tercera vessant és la salut pública. Per una part es porta a terme i d'una maera eficaç, tot ~~de~~ referent a la medicina preventiva: campanya vacunacions, control de les mateixes, preparació i sensibilització del poble de cara a la importància d'aquests tipus de medicina. Però hi ha tota una altre part, i molt important, que toca de ple aquest aspecte de la salut pública, molt significada en el Poble Nou: és la part que podríem englobar en el concepte de "sanitat ambiental". No exposarem el problema, ja que ha quedat suficientment analitzat en el capítol d'Activitats comercials i productives; però sí podem afirmar que una institució que té un servei amb dedicació al sanejament del barri, hauria d'ésser més efectiva.

La salut pública ja ha estat perjudicada quan el poble fa una denúncia; sembla que la missió dels responsables d'aquets serveis ha d'ésser més prevenir que curar. Si les cures ho fossin de veritat ja seria possitiu, però quan les cures són multes de 500 a 5000 ptes. són ~~pt~~ser massa barates per a què curin qualsevol enfermetat.

10.2.2.- Ambulatori del S.O.E.

Està ubicat al carrer Lope de Vega. L'edifici té sis plantes i és de moderna construcció. La distribució del serveis és la següent:

<u>PLANTES</u>	<u>SERVEIS</u>
1ª.....	Pediatría
	Medicina General
	Tocologia

PLANTES

SERVEIS

2 ^a	Medicina General Despatx Director Cap de les enfermeres Practicants
3 ^a	Medicina General Oftalmologia
4 ^a	R. X, Corrents Traumatologia Urologia Cor i Pulmó
5 ^a	Anàlisis Cor i Pulmó Medicina General Electro-cardiogrames
6 ^a	Ginecologia Neurologia Odontologia Otorrinolaringologia Cirugia Psicolog

Donada la insuficiència d'absorció dels serveis instal·lats en aquest ambulatori, el S.O.E. té obert també un consultori en el mateix carrer Lope de Vega, nº84 on hi ha els serveis de:

- Medicina General
- Practicants,; Aquets donen injeccions de 8 a 2 del mati i de 15 a 20 de la tarda.

Encara que els serveis funcionin matí i tarda, les més concorregudes són les del matí. A la tarda molts metges fan la seva consulta particular.

L'ambulatori està ben dotat d'instrumental i instal·lacions. Funcionen:

- Laboratori tot el dia; i s'hi fan tot tipus d'anàlisis.
- Aparells de Raigs X i radiografies
- Servei d'electrocardiogrames
- Sala de cures on s'hi fan tot tipus de cures i petites intervencions.
- Sala de corrents

No hi ha servei d'electroencefalogrames ja que es considera una super-especialitat.

El personal que té cura dels serveis comprèn les següents categories:

- Metges
- Practicants
- A.T.S.
- Administratius
- Personal subaltern

El nombre de metges ve condicionat per el nombre de cartilles assignades a l'ambulatori. Cada metge té un nombre determinat de cartilles, el que provoca que en segons quines especialitats, siguin dos o tres els metges que visiten a l'ambulatori.

El desprestigi dels metges del S.O.E. és de tothom conegut. L'Informe sobre Sanitat, del que hem fet menció al començament d'aquest capítol, ens aporta una dada molt a tenir en compte: com més alt és el nivell d'educació, més forta és la desconfiança, així com també a més edat més confiança. El quadre que segueix ens dona la mesura d'aquestes variables. Les significàncies són claríssimes en aquestes relacions: Relació del nivell d'educació i l'edat amb la confiança o desconfiança amb els metges del S.O.E. (en %):

	EDUCACIO			EDAT		
	Primària	Mitja	Superior	21-35	36-50	51-65
CONFIANÇA..	72'6%	55'4%	51'9%	49'4%	36'50%	77'3%
DESCONFIA..	27'4%	44'6%	48'1%	50'6%	28'4%	22'7%
	100	100	100	100	100	100

El fet^{ab} que, amb confiança o sense, els afiliats van al S.O.E.: serà per visitar-se, serà per omplir ~~papers~~ receptes, però hi van, encara que no s'els tracti com a persones sinó com un ramat. Segons informants coneixedors de la realitat del Poble Nou els metges també es queixen del S.O.E.: poques hores per a visitar tants malats i principalment els de medicina general que han d'atendre així mateix les persones al domicili. Però malgrat totes les queixes els metges també van al S.O.E.; entre moltes altres causes, perquè és una remuneració segura (per ara i per la jubilació) i és també una font de clientela pel consultori particular.

Com moltes coses del país, el S.O.E. que és excel·lent en la seva idea, no funciona. Un intent de socialització de la medicina per manca d'una bona organització, pot convertir-se en una més gran privatització de la mateixa. Té mitjans econòmics per a què funcioni bé. Com veurem ara en l'apartat següent els ingressos excedeixen de molt l'oferta de serveis.

APORTACIO APROXIMADA DEL POBLE NOU A LA SEGURETAT SOCIAL

No pretenem pas que sigui una anàlisi exhaustiva; volem únicament fer una estimació del que contribueix l'àrea estudiada a la Seguretat Social.

Per fer aquesta estimació ens basem en l'estructura socio-econòmica del Poble Nou, establerta en capítol I del present estudi, i tenint compte de les bases vigents de cotització de la Seguretat Social, establertes el mes d'abril de 1975.

Recollint les dades que ajudin a centrar la qüestió tenim:

- Habitants de l'àrea estudiada, 49.849

- Població activa del total de la població, 19.445, el 39%. Aquesta taxa de població activa es l'estimada pel Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya en el 1973, basant-se en els càlculs del I. N.E. cens 1970.

-L'estructura socio-econòmica de la població activa de l'àrea estudiada es la següent:

1)- Directors, gerents, professionals....	1361....	7%
2)- Tècnics mitjos.....	771....	4%
3)- Caps administratius		
Ajudants no titulats		
Oficials administratius.....	972....	5%
4)- Subalterns, ajudants administratius...	1944....	10%
5)- Manuals qualificats, oficials de 1 ^a ,		
2 ^a i 3 ^a i especialistes.....	4667....	24%
6)- Semiqualicats, peons.....	8750....	45%
7)- Aprenents de 3 i 4 qat. anys		
marmitons (pinches) de 16 i 17 anys...	680....	3'5%
8)- Aprenents de 1 i 2on. any		
marmitons (pinches) de 14 i 15 anys...	295....	1'5%
TOTALS	19.445....	100%

Aplicant els índexs de les bases de cotització a cada grup socio-econòmic tenim el quadre següent:

Categoria	COTITZACIO TARIFA		COTITZACIO BASE COMPLE.		TOTALS
	Individual	Global	Individual	Global	
1 ^a	8.113	11.041.793	4.357	5.929.877	16.971.670
2 ^a	6.720	5.221.440	3.609	2.804.193	8.025.633
3 ^a	5.596	5.439.312	3.005	2.920.860	8.360.172
4 ^a	4.365	8.485.560	2.344	4.556.736	13.042.296
5 ^a	4.384	20.460.128	2.355	10.990.785	31.450.913
6 ^a	4.365	38.193.750	2.344	20.510.000	58.703.750
7 ^a	2.685	1.825.800	1.442	980.560	2.806.360
8 ^a	1.680	495.600	902	266.090	761.690
TOTALS		91.163.383		48.959.101	140.122.484

Aquesta és l'aportació mensual que estimem que fa el Poble Nou a la Seguretat Social. Realment les xifres son astronòmiques, fins i tot poden semblar exagerades. No creiem pas que ho sguin, sinó tot el contrari. Malgrat que es tracti d'una estimació, i que una anàlisi més acurada seria més objectiva, les xifres seguirien els mateixos nivells. Apoiem la nostra afirmació amb les dades ilustratives de l'estat de comptes de l'Institut Nacional de Previsió de l'any 1970 (1) amb supe-

(1) J. Verges. Seguridad Social Esp. Analisis eco-finan. y cuentas del periodo 1940-70. Tesis Doctoral. Junio 1974. Barna.

èrants per a tot Espanya de 22.343.000.000 de ptes.... i fent inversions externes (o sigui, no en sanitat) de l'ordre del 43'3% del total del superàvit.

Només fent uns petits càlculs podem imaginar fins on arribarà l'aportació a la Seguretat Social de la població activa de tot Catalunya.

A la inversa podem sospesar quins són els serveis que la S.S. dóna al poble. I ens referim no solsa serveis sanitaris, hem de comptar-hi també el seguro d'atur, les pensions dels jubilats etc... Insinuar aquesta desproporció entre el que es dóna i el que es rep, és només un indicador, no una demostració. Un indicador, però, que confirma la realitat de la insuficiència de la Seguretat Social. Mediocritat que ha de tenir uns motius o altres inherents a la mateixa institució.

10. 2.- ASSISTENCIA SANITARIA PRIVADA

Si abans parlàvem del dret de les persones a que la societat procuri les solucions necessàries al problema de la malaltia, i hem fet una anàlisi de les institucions que l'Administració pública ha creat a l'efecte, en parlar de l'assistència sanitària privada hem de tenir present el concepte de mercat sanitari que demana i consumeix actes mèdics i que l'oferta de serveis per aquesta demanda depèn en gran part de les especulacions del mercat. Pot semblar que l'ús d'aquest llenguatge no és adient al parlar d'un fet tan humà com es la relació metge-malalt, no obstant creiem que és la manera més clara i real d'expressar la situació de la medicina privada, sense pensar que l'oferta i la demanda d'aquest servei privi que entre metge i malalt puguin existir unes relacions molt humanes i cordialíssimes.

Com en tot tipus de relació contractual, existeixen també en la demanda sanitària uns factors que influïeixen en el més o menys consum: factors per part del malalt, del metge, de les lleis de mercat, com també de molts altres de tipus social, econòmic etc.... No és del cas analitzar acuradament quines són en el nostre barri aquestes condicions; analitzant la realitat de la medicina privada es podràn intuir la majoria d'elles.

L'Informe Sanitat (1) ens diu que de les persones enquestades el 20'4% disposa de serveis sanitaris extranyos al S.O.E. (serveis de la medicina privada); per altre part del 79'6% afiliats al S.O.E. el 69'2% disposa a la vegada dels altres mitjans sanitaris que posa al seu abast la medicina privada (metges particulars, mútues...). Fet que ens permet afirmar, tot i que els serveis mèdics del S.O.E. van prenent cada dia més embolum, que la medicina privada, tant de metge particular com de mútua, és encara important.

(1) 4 Cantons, Agost-setembre 1974

Una dada a tenir en compte en el que es refereix a la afiliació o no afiliació al S.O.E. es l'estatus scio-econòmic; com més alt és l'estatus menys afiliació al S.O.E., ja que existeixen més possibilitats econòmiques de tenir "un bon metge".

Parlar de la medicina privada en sector tant reduït dins el marc de la gran ciutat de Barcelona, és acceptar d'entrada unes limitacions; la primera i més important és que la ciutat ofereix més possibilitats de serveis mèdics privats, que sobrepassen en molt l'àmbit d'un sector com el nostre. Hom pot buscar el seu metge a qualsevol punt de la ciutat, tot i que en el barri hi sigui present un metge de la mateixa especialitat i de la mateixa categoria. Tenint present això cal veure ara quina és la realitat de la medicina privada en el Poble Nou.

BARRI	HABITANTS	METGES	METGE/HABITANTS
1. Fuerte Pio	3.220-6'4%	4 - 12%	1/805
2. Bogatell	5.247-10'6%	—	—
3. La Llacuna	2.339- 4'6%	3 - 9'68%	1/779
4. Poble Nou	16.629-33'7%	18 -58' 06%	1/923
5. Malta	3.658- 7'3%	—	—
6. La unió	9.648-19'5%	4 - 12'90%	1/2.412
7. Taulat	8.792-17'8%	2 - 6'45%	1/4.396
TOTALS	49.214-100%	31 - 100%	1/1.587

Font: Estadística Municipal, Guia Mèdica 1975 i elaboració pròpia

Advertim que hem agrupat els metges sense tenir en compte especialitats de cap mena. Només s'ha considerat el fet d'esser metge i tenir consultori obert en el barri.

Dos són els barris que no compten amb cap consultori obert; el barri de Malta i el del Bogatell. Del primer no podem afirmar-ho rotundament ja que molta part del barri no entra dins l'estudi. El Bogatell amb un 10'6% del total de la població de l'àrea estudiada no té cap consultori obert. Val la pena anotar que la concentració de metges es dona al barri del Poble Nou; fet lògic ja que és el barri on també s'hi concentra l'índex més elevat de població. Els altres barris amb una densitat de població notable - La Unió i el Taulat - no compten amb uns serveis mèdics proporcionats, pot ésser per la proximitat del Poble Nou que absorbeix totes les necessitats dels barris veïns i és com un centre de gestió global de tota l'àrea habitada, acomplint les funcions urbanes normals del centre de la ciutat.

En el que fa referència a la relació metge/habitant no existeixen dades recents que ens indiquin la mitja actual d'habitants per

metge que hi ha a Barcelona; per altre part aquesta proporcionalitat serà sempre molt estimativa ja que , a més d'altres causes, els serveis mèdics dels ambulatoris i consultoris la fan molt aproximada.

L'any 1965 Espanya tenia 1 metge per cada 917 habitants (1). Segur que aquesta proporció ha variat i avui dia és menys el nombre d'habitants per metge. Sense donar massa importància a la sectorització, ja que les distàncies són reduïdes, sí que podem accentuar la manca de serveis en els barris de La Unió i el Taulat: La Unió, el barri més vell i pobre, i el Taulat, el barri on hi radica l'ambulatori de la Seguretat Social.

La mitja d'habitants per metge que ens dóna el conjunt de l'àrea estudiada és alta si tenim en compte que en el nombre de metges hi hem inclòs tota mena d'especialitats.

Classificant els metges per especialitats tenim el següent quadre:

BARRIS	MED=	GEN.	N.INT.	TO.GI.	PE.	NEF.	ODO.	S/C.	TOTAL
1.F.Pio...	-	-	-	1	-	1	-	2	4
2.Bogatell.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.La Lacuna.	-	1	-	-	-	-	-	2	3
4.P. Nou... 8	8	1	1	1	1(4)	2	2	5	18
5.Malta....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. La Unió. 3	3	-	-	-	-	-	-	1	4
7. Taulat.. 1	1	-	-	-	-	-	-	1	2
TOTALS	12	2	2	2	1(4)	1	2	11	31

Font: Guia Mèdica 1975 - elaboració pròpia.

Aquesta distribució per especialitats no és prou expressiva de la realitat ja que una tercera part de metges consten sense classificar (35'48%).

També cal tenir en compte que més d'una especialitat és compartida per la mateixa persona; no és estrany trobar una metge de medicina general que faci Toco-Gine, o bé pediatria o també dues especialitats a la vegada.

Cost dels serveis mèdics: El cost de serveis mèdics privats ve regit en molta part per les característiques pròpies d'un barri popular i obrer.

Es normal el règim de quotes mensuals, o lo que el poble en diu "aconductats". Les quotes oscillen entre 200 i 300 ptes mensuals i donen dret tant a la visita en el propi domicili com en el consultori privat.

El cost de les visites dels "no-aconductats" sembla que es tònica

(1) Segons el Pla C.C.B. de Càritas, Madrid, 1965, pag. 35

normal el preu de 300 ptes per visita, excepte la 1ª que sembla ésser de 500 ptes.

No hi ha variació respecte a les especialitats, puix que el preu és el mateix. Cal considerar que el Poble Nou és un barri de Barcelona, i com a tal ha de buscar els bons serveis mèdics, i els cars, allà on la ciutat d'un sistema capitalista els ha establert.

10.3.- L'ANCIANITAT

Creiem oportú parlar de l'ancianitat, no perquè en el Poble Nou hi hagi molts vells que pateixen enfermetats concretes, sinó perquè tenen una malaltia: la vellesa. Així, com les primeres edats tenen una atenció especial ja plenament institucionalitzada, per altres motivacions els darrers anys de la vida necessiten també una atenció especial.

Seria molt interessant una estadística del consum d'atencions mèdiques al llarg de la vida d'una persona. Com a punt de referència evoquem l'estadística elaborada per un grup de metges suecs (1):

EDAT	% D'ATENCIIONS MEDIQUES REBUDES
0 - 9 anys.....	0'4%
10 -19 "	0'5%
20- 29 "	0'5%
30 -39 "	0'6%
40 -49 "	0'8%
50 -59 "	1'2%
60 -69 "	1'6%
70 -79 "	2'0%
80 i més	2'4%

Tot i que es tracta de dues societats, l'espanyola i la sueca, molt distants no sols geogràficament, sino també culturalment, socialment i econòmicament, les dades són l'indicador d'una necessitat que, encara que no sigui públicament ressentida com a tal - el cas de casa nostra - però si que és real.

En el primer capítol d'aquest estudi hem constatat que la població de la zona estudiada és demogràficament vella. Té un excés de població d'edat vella (60 anys i més) en detriment de l'edat infantil. La població vella de la zona representa el 38'1% de tota la del districte X.

Relacionant aquestes dades - el consum d'atencions mèdiques per edats i l'excés de vells en els nostres barris - podem afirmar que la zona d'estudi té una necessitat real de serveis mèdics.

Cada dia es parla més de la "Geriatría" i sembla que alguns asils que fins ara solament recollien vells, volguin posar-se realment al servei de la "tercera joventut", amb tots els avenços tècnics-mèdics (1) Engel Arthur. Développement des services de la santé dans une société en evolution". Abril 1965.

que exigeix l'ancianitat. (Per exemple, l'asil de Sant Andreu).

Mentrestant això és fruit de l'iniciativa privada; la solució pels vells dels nostres barris, molts sense seguretat social, és el Dispensari Municipal amb totes les seves deficiències (4 Cantons, agost-set, 1974) o bé si poden, entrar dins la S.S., el S.O.E. i l'obra del 18 de Juliol.

Tot l'exposat anteriorment toca més d'aprop a les necessitats somàtiques, ben altre cosa és tota la problemàtica psíquica dels vells, que per diferents motivacions és molt accentuada dins la societat urbana. Les cases asils de Barcelona n'estàn plens d'ancians que fan nosa a casa. El fet d'asilar-los els ha tornat encara més estranys i malats psíquicament.

En aquest aspecte, val la pena fer menció dels centres del barri que acullen els vells en les seves estones d'oggi. Per la seva activitat i el seu embalum cal anotar el moviment de la "tercera joventut" que ha trobat aolliment a l'Associació de Veïns. Parodiant una frase que té la seva filosofia podríem dir que l'important és "no sols allargar els anys de vida, sinó allargar la vida dels anys", i això és el que fa la tercera joventut.

10.5.- CONCLUSIONS

1. La situació de les atencions mèdiques dels barris estudiats no podem dir que sigui pèssima en quant a quantitat de serveis. Tohom pot ésser atès si està malalt. Des de la beneficència fins a la medicina privada, passant per el S.O.E. es troben diferents alternatives que condicionen el servei mèdic al nivell econòmic del consumidor. L'economia es la que condiona la qualitat.

2. Les deficiències en els serveis sanitaris no son típiques del Poble Nou, sino que son les pròpies d'un país on encara no existeix un ministeri de Sanitat. Aquesta depèn de tres ministeris; el que suposa molta més dificultat de planificació, ja que s'interposen nombrosos inetreros creats.

3. Dues coses cal tenir molt presents considerant l'assistència sanitària pública: a) la sanitat ambiental, problema greu dels barris que no pot ésser aconseguida per iniciativa de l'administració, puix que els actors causants del problema solen estar molt lligats a la mateixa. Creiem que es el poble que no ha de parar les denúncies si es que vol uns barris mes nets. b) la segona cosa es l'assistència benèfica. Dins una societat de consum "el que no es paga no val res". Quina és la qualitat dels serveis mèdics benèfics?.

4. Els serveis del S.O.E. ni de lluny corresponen a l'aportació econòmica que hi fa l'àrea estudiada. La socialització de la medicina és un fet positiu; però no n'hi ha prou que el S.O.E. agrupi cada vegada un nombre més gran de persones. La socialització té present el dret d'aquestes persones a ésser ben atesses i més quan són elles que paguen a bastament.

5. La medicina privada no presenta cap dèficit especial. No hi ha una excessiva acumulació de metges: en primer lloc, el barri no ho permet perquè és un barri vell i amb regressió demogràfica evident; en segon lloc la gran ciutat ofereix possibilitats de bons metges aïllats que sigui. En ésser un barri obrer tampoc permet especular massa el preu de la visita privada. I ho diem després d'haver comparat els honoraris del sector amb d'altres àrees de la ciutat. Una dada cal tenir en compte: no sabem de cap metge que durant els dos últims anys hagi obert consultori en el Poble Nou.

6. El fet de que no s'obrin consultoris, indica el greu problema de que adoleix la medicina en el nostre país. Els barris obrers no són profitosos a la medicina privada; l'economia és un condicionant del consum d'actes mèdics. Per això els obrers són els grans consumidors de la medicina pública del S.O.E. encara que siguin mal atesos. Els mateixos metges del S.O.E. els atendran millor si passen per la consulta privada. Es com un gos que es mosega la cúa.

7. A nivell d'ancians cal mantenir i augmentar activitats de "Tercera Joventut". El barri ho necessita i és una terapèutica que ara per ara no la fa ningú. Tot queda en mans de la iniciativa dels mateixos avis, amb una capacitat d'autogestió que és un verdader model de grup humà amb ànim de sortir aïllats de les seves pròpies exigències i necessitats.

APENDIX I

BASES DE COTITZACIO A LA SEGURETAT SOCIAL - ABRIL 1975

1. Enginyers i Llicenciats	16.950	ptes./mes
2. Pèrits i ajudants titulats	14.040	
3. Caps administratius i de taller	12.240	
4. Ajudants no titulats	10.710	
5. Oficials administratius	9.960	
6. Subalterns	9.120	
7. Auxiliars administratius	9.120	
8. Oficials de primera i segona	326	ptes/ dia
9. Oficials de tercera i especialistes	318	
10. Peons	304	
11. Aprenets de 3er i 4at any i marmitons ("pinches") 16-17 anys	187	
12. Aprenets de 1er i 2on any i marmitons ("pinches") 14-15 anys	117	

- La base de cotització es el 47'87% de les quantitats llistades, repartit de la següent manera: el 7'32% recau sobre el treballador i el resta sobre el patró.
- La base complementaria es de l'ordre del 25'71% sobre les quantitats llistades, repartides de la següent manera: el 3'86% recau sobre el treballador i el resta sobre el patró.

11. La consulta als veïns del Poble Nou

Ens vam proposar dintre els auspicis de la nostra investigació fer una àmplia consulta als habitants del Poble Nou sobre la seva situació personal i familiar en el barri. La nostra indagació pretenia averiguar per entreviu directa algunes realitats i opinions dels veïns sobre la seva pròpia vida de barri. La substància del que contenia el nostre qüestionari es troba a l'Apèndix I d'aquest apartat.

La mostra de la nostra població va ésser constituïda per 99 persones. Així fou decidit abans de començar atenint-nos a les possibilitats de temps i econòmiques. Foren escollides aquestes famílies rigurosament a l'atzar i estratificades ecològicament de la manera següent:

Dividírem la zona d'estudi en tres àrees considerades tèbricament diferents. La compartició de cadascuna de les quals obeïa als criteris següents:

Sector A -anomenat Taulat- i que comprendria el territori inclòs entre el carrer Taulat i el mar.

Sector B -anomenat Esquerra- i que englobava la zona que es troba a l'esquerra del passeig del Triomf mirant el mar, o sigui, en direcció cap el riu Besòs.

Sector C -anomenat Dreta- i que inclouria la zona que es troba a la dreta del passeig del Triomf mirant el mar, o sigui, en direcció cap a Barcelona.

L'aleatorietat de la mostra venia garantitzada pel procediment que segueix:

1º/ Vam confeccionar una llista completa dels carrers, places i passatges que es troben en cadascun dels sectors esmentats.

2º/ Decisió sobre el nombre de qüestionaris a realitzar en cada entitat vial en funció del criteri del nombre de telèfons que consten a la guia telefònica. Quan hi havia més vials que qüestionaris a fer, es seleccionava el carrer, plaça o passatge per sorteig per medi de la taula de nombres aleatoris.

3º/ Determinat ja els carrers i el nombre de qüestionaris a fer-hi, vam seleccionar el número del carrer pel criteri de la taula de nombres aleatoris i es verificà posteriorment la veracitat de la xifra sobre el terreny. Així, per exemple, si el nombre 236 corresponia a una fàbrica, es buscava el més pròxim que tingués una vivenda i fos habitat. Si, per altra banda, corresponia a un immoble de pisos, es tenia ja preparades diverses alternatives tretes d'una taula de números aleatoris. Una rengiera de xifres previstes, correspondrien al pis i a la porta en l'eventualitat: 32, seria el tercer segona i 54 el quint quarta.

4º/ Amb totes aquestes garanties d'aleatorietat, els enquestadors trucaven a la porta de la família que viu al carrer tal i a aital adre-

ça ignorant completament de qui es tractava.

L'equip d'enquestadors va ésser integrat per vuit persones, els dos autors d'aquest treball ajudats per sis voluntaris de l'Associació de Veïns del Poble Nou. Amb moltes dificultats es va portar a terme la consulta i el resultat del treball realitzat fou el següent, tenint compte que el nombre global de qüestionaris fets a cadascun dels sectors fou determinat d'antuvi:

<u>Distribució dels qüestionaris</u>					
<u>Sectors</u>	<u>Nombre</u>	<u>Recollits</u>	<u>No recollits</u>	<u>Contestats</u>	<u>No contestats</u>
Taulat	25	20	5	18	2
Dreta	37	35	2	18	17
Esquerra	<u>37</u>	<u>26</u>	<u>11</u>	<u>23</u>	<u>13</u>
Total	99	81	18	59	22

Com es pot veure, a les diverses etapes seguides, hi van haver-hi pèrdues progressives. 18'2 % ni foren recollides i 27' 2 % no foren pas contestades. Definitivament, doncs, els qüestionaris que presentaven una informació constituïen únicament el 59'6 % dels que s'havien projectat.

Malgrat tot, les negatives a respondre tenen la seva validesa des del moment que els interlocutors n'expressaven els motius. Aquests, segons les notes consignades pels enquestadors, els hem tipificat en les categories següents:

1. Causes circumstancials (cinc qüestionaris). Exemples:

- fa quatre dies que se li ha mort el marit i no té humor per a respondre
- diu que està fastiguejada que la molestin a l'hora de fer el menjar
- el diàleg era interessant amb el marit; però quan arriba la dona diu que ja n'hi ha prou perquè "això no serveix per a res".

2. Manca de temps (dos qüestionaris). Exemples:

- No puc. Tinc molta feina. Tinc dues criatures i gent a dormir. No tindria temps.

3. Manifesten por (dotze vegades). Exemples:

- l'han follojat i es neguen a contestar. Sembla que tenen por.
- casi ni ha volgut obrir la porta. De poc que em treu.
- "no s'han de ficar en assumptes particulars i familiars"
- "no ens hem posat mai amb res. Vivim la nostra vida i no fem mal a ningú".
- "aquestes coses nosaltres no les fem".
- "no sabem res de tot això. No ens entendríem pas"

4. Dubtes personals (tres vegades). Exemples:

- "No puc opinar de res"

- "No sé per a què és i no vull contestar"

- "no concixem els problemes del barri. Només sabem el que es refereix als esports".

Com podem observar, 52'6 % de les vegades en les que hi ha hagut una negativa a respondre la motivació principal era la por. Les circumstàncies de la llei antiterrorista i els desordres subseqüents foren determinants per a què el clima no fos gens favorable. La por era quasi palpada pels qui van anar a trobar les famílies de la mostra.

11.1 Tipologia de les famílies amb les que s'ha dialogat i vivendes on habiten

Les vuit primeres preguntes del nostre qüestionari pretenien identificar l'interlocutor i la seva família. Les tres que segueixen, volien saber què com de l'estat de la vivenda.

Es va parlar més sovint amb el pare que amb la mare; però en el 86'4 % dels casos els entrevistats foren o el pare o la mare. Constitueixen les excepcions les altres alternatives: un fill, un altre familiar o amb tota la família plegada.

11.1.1 L'estructura familiar

Interessava conèixer no solament la composició de la família, sinó també la naturalesa de la mateixa i alguns indicadors econòmics que ens permetessin llegir la situació socio-econòmica de les llars: professió del pare, treball de la mare i salaris que entren al domicili.

Quant a la composició de la família, hem trobat la distribució següent:

Persones soles.....	5'1 %
Famílies de dos membres.....	38'9 %
De més de dos membres.....	55'9%

100

Notem en aquesta distribució el gran relleu que tenen les famílies formades per dos membres. Comparativament a d'altres contextes urbans de Barcelona mateix, quan normalment no sobrepassen el 20 %, al nostres barris s'arriba a un famés 38'9 %.

L'explicació ens la proporciona precisament l'estructura d'edat dels matrimonis enquestats. Només 5'6 % tenen ambdós esposos edats inferiors als 30 anys. Per altra banda, que superin els 55 anys, és a dir, matrimonis molt grans, constitueixen una tercera part de les llars on hi ha ^{e1}matrimoni. D'aquesta tercera part, 77'8 % són matri-

monis jubilats i sols. Això explica també que 42'4 % de les llars visitades no hi hagi fills. I a les que n'hi ha, més del 50 % tenen encara edat escolar o inferior.

A part això, hem trobat que a 22 % de les llars hi ha algun altre membre viuent allà: avi, cunyat o nebot.

.....

Quant a la naturalesa de les famílies, 55'9 % han nascut a Barcelona mateix. 40'7 % són fills del mateix barri del Poble Nou. Només 6'8 % són oriunds d'altres regions catalanes.

D'entre el 44'1 % que no són d'origen català, 36'4 % són d'Andalusia i 27'3 % de València.

De totes maneres, es tracta d'una immigració molt antiga a Barcelona puix que 57'7 % porten més de 20 anys a la ciutat.

I de tota la població considerada, catalana o no i que no és filla del Poble Nou, 45'7 % porta també més de 20 anys al barri.

.....

A l'hora de veure l'estructura socio-econòmica de les famílies, hem pogut constatar el següent:

-44'1 % de les llars visitades perteneixen a la classe obrera qualificada o no. Després, ja vénen els administratius i els jubilats o pensionats que tenen una proporcionalitat igual: 15'2 %. La resta de les professions, no tenen pràcticament cap relleu.

-A 18'6 % de les llars la dona treballa; però només en un 5'1 % dels casos fa un horari complet i fora de casa. Les altres alternatives, sense massa significació, és el treball parcial a hores o el treball al domicili per compte propi o d'un altre.

-28'8 % de les llars ingressen més d'un salari. En aquestes situacions, la tercera part, és la mare que causa l'efecte augmentatiu dels sous.

.....

De tot plegat, podem concloure el que segueix:

- Molta gent gran formada per matrimonis d'edat i sols
- Relativa acumulació de membres a les llars per retenció d'altres familiars que viuen a la casa
- Predomini de població catalana. Pel que fa a la immigració, no es tracta pas d'un efluvi recent; destaca de molt la que fa molts anys que està a Barcelona i inclús al barri.
- Relevància de les famílies treballadores, on es supleix les carencies econòmiques per l'increment del nombre de sous i per l'activitat laboral de la mare.

11.1.2 Les vivendes on habiten

A quasi la ^{tercera} part de les vivendes es disposa únicament de dues habitacions. Lògicament, una tercera part de les famílies afirmen que no s'hi troben bé a les mateixes. Però les raons són molt diverses. Heus aquí el ventall de les queixes:

1. Amb tendència negativa:

- Trobem que està bé en comparació amb el que existeix al barri.
- No tenim res millor
- Ens hi hem arribat a acostumar
- Trobem que som massa grans i no tenim ascensor
- Com que som pocs, ja en tenim prou.

2. Motivacions d'insatisfacció oberta:

- No hi cabem i s'està esquerdant
- Hi ha moltes falles de construcció
- Molta humitat (moltes vegades)
- Ni podem obrir les finestres per causa del fum que hi ha.
- Es massa vella i petita
- Ens manca el més indispensable
- No trobem les condicions que ens caldrien
- Com que estem sotaterrat, els inconvenients no ens deixen viure.

Quant a l'equipament de la vivenda, contrem la nostra atenció en dos dèficits rellevants: 52'5 % disposen de gas ciutat i només 32'2 % estan equipades per a l'aigua calenta. Pel que es refereix al gas ciutat el dèficit més important es troba a la dreta del passeig del Triomf i el de l'aigua calenta és manifest al Taulat i també a la dreta del passeig del Triomf.

De totes maneres, podem concloure que la vivenda és particularment deficitària arreu. El seu caràcter envellit i vetust la fan particularment degradada en la seva estructura i el seu ~~equipament~~ equipament.

11.2 La vida de barri i els desplaçaments

La participació a la vida associativa del barri, la satisfacció personal de la relació amb el veïnat, els dèficits d'equipament detectats i els desplaçaments i les seves ~~motivacions~~ motivacions fan l'objecte d'aquest apartat.

17 % dels nostres enquestats formen part activament en associacions voluntàries del barri; però ~~només~~ 10'2 % només paguen la cotització de permanència. Hem trobat, doncs, un 8 % que activament treballa en aquestes entitats i sembla que ens ajustem bastant al que hem descobert en el capítol pertinent.

L'entitat més sovint citada era la Cooperativa Pau i Justícia; però

també han estat anomenades les Associacions de Veïns del Taulat i del Poble Nou, el Casino l'Aliança, l'Ateneu Colón i el Centre Moral i Cultural.

.....

Només 5'2 % dels enquestats diuen que la relació amb el veïnat no és pas satisfactòria i es donen les raons següents:

- "No existeix amistat"
- "Cadascú és un rei"
- "Hi ha problemes de convivència"

Això al costat d'afirmacions que diuen que: "Ens ajudem perquè ja ens veuen vells" i "Entre pobres sempre hi ha hagut ajuda mútua".

Citem aquest fet de manera purament anecdòtica, perquè no ens sembla pas que la dada tingui excessiva significació.

.....

A l'hora de denunciar els dèficits d'equipament del barri, hem tipificat les respostes en categories diferenciades. Com que cada família podia indicar-ne tres dintre el ventall d'alternatives que s'oferien, la distribució presenta l'estructura següent:

<u>Dèficits</u>	<u>Conceptes</u>	<u>Freqüència</u>	<u>%</u>
Urbanisme	Aceres, zones verdes, asfalt, llum, senyalització i desagues	88	46'3
Culturals	Guarderies, escoles i biblioteques	36	18'9
Assistencials	Locals per a avis i assistència mèdica	34	17'9
Esplai	Diversions de la joventut	12	6'3
Serveis	Transports i mercats públics	<u>20</u>	<u>10'6</u>
		190	100

Amb molta diferència sobre els altres, l'urbanisme és el dèficit més evident a tots els veïns del barri. Dintre l'urbanisme, la distribució dels conceptes es presenta així:

zones verdes	38'5 %
llum i desagues	14'4
asfalt	13'3
senyalització	10'9
aceres	<u>8'5</u>
	100

.....

Quan hem indagat sobre els desplaçaments, l'únic centre d'atracció pels veïns del barri del Poble Nou, el constitueix la ciutat de Barcelona. Les raons o motivacions d'aquests desplaçaments es distribueixen així:

<u>Motivació</u>	<u>Freqüències (%)</u>
Laboral	49'3
Diversió	19'4

Sanitària	14'9
Escolar	11'9
Altres	<u>4'5</u>
	100

Per a molts veïns del Poble Nou el centre de treball no és pas al mateix barri. Això apòia la hipòtesi que plantejàvem més amunt de la no identificació de l'estructura socio-professional dels veïns del barri amb l'activitat industrial, comercial i productiva del Poble Nou.

Per altra banda, val la pena de remarcar la poca mobilitat escolar. Es veu clar que es cerquen solucions pròximes al mateix barri. Aquesta inducció, junt amb la pobresa de nens o nenes de fora del barri que vénen a l'escola a Poble Nou, ens acaba d'assegurar en la hipòtesi que es dóna molt poca mobilitat escolar.

Si ens fixem en els mitjans de locomoció emprats per aquests desplaçaments, la distribució és la següent:

Transport públic	50'7 %
Vehicle propi	28'4 %
A peu	<u>20'9 %</u>
	100

L'ús del transport públic és preferent i, per altra banda, hem observat que el vehicle propi és usat, sobretot, per motius laborals o escolars i que no és precisament la classe obrera la que es trasllada amb el mitjà de locomoció particular.

El transport públic al Poble Nou es limita pràcticament als serveis diversos d'autobusos. L'estació de metro més pròxima és la de la plaça de Les Glòries Catalanes a les sortides que es troben al cap d'amunt dels carrers Avila i Badajoz. Malgrat la distància que hi ha al centre habitat del Poble Nou, el metropolità és força emprat pels veïns del barri.

11.3 La cultura, la sanitat i els problemes de delinqüència

Fou preguntat als veïns sobre la possible necessitat d'ensenyan-ces per a adults. 88'2 % les creuen necessàries: bona indicació d'un possible judici global del nivell cultural del Poble Nou. 38'9 % es referien a la cultura general, 25'4 % a l'alfabetització i 22 % als estudis professionals.

.....

Sobre quina és la llengua habitual que es parla al barri, la dis-tribució és la següent:

Català	42'4 %
Indistintament	40'7 %
Castellà	15'2 %

El Poble Nou és molt bilingüe; però es sent més el català que el castellà. Veritable confirmació del que dèiem a la demografia sobre la possible integració d'una gent vinguda aquí des de fa molts anys. A més, els qui s'han pronunciat pel castellà, són exclusivament els recent vinguts que es senten en certa manera com incapacitats per a comprendre l'autèntica parla del barri ~~castellà~~.

Hem cercat encara la correlació per barris: (En percentatges)

<u>llengua predominant</u>	<u>Taulat</u>	<u>Dreta</u>	<u>Esquerra</u>	<u>Total</u>
Català	27	34'7	38'3	
Castellà	35'7	21'4	42'9	100
Indistintament	<u>29'4</u>	<u>47'1</u>	<u>23'5</u>	
Total	30'7	34'4	34'9	

Al Taulat i a l'Esquerra del passeig del Triomf sembla que es parla més el castellà. Les raons no són pas les mateixes perquè mentre que al Taulat la vivenda és antiga i vella i es dóna un tipus de lloguer barat i econòmic pel qui acaba d'arribar, a l'Esquerra és on més vivenda nova hi ha i, per tant, també és on més mobilitat i rotació de població es dóna.

.....

39 % dels qui han respost al qüestionari no llegeixen pas el diari i 44'1 % d'entre ells tampoc llegeixen revistes. Quant al tipus de revistes que es llegeixen, la distribució és la següent:

1. Citades amb una freqüència significativa: Hola, Lecturas, Garbo i Cambio 16
2. Citades amb una freqüència destacada: Semana, Destino, Triunfo, 4 Cantons, Barrabás, Fotogramas, Ciudadano i TP.
3. Anomenades en alguna ocasió: La Actualidad Española, Popus, Algo, Ama, Discoexpres, Selecciones, Círculo de Lectores, Diez Minutos, Personas, Ser Padres, Gaceta Ilustrada, Revista del Colegio Practicantes, Discolibro, Atalaya, Fotonovelas i revistes deportives.

Fins aquí les respostes del barri. Amb tot, hem volgut verificar directament la veracitat d'aquestes respostes amb l'experiència dels venedors de periòdics i revistes del barri. El resultat de les consultes és el següent:

1. La publicació àmpliament més venuda i demanada és el TP (Teleprograma). Gira entorn dels 200-250 exemplars setmanals. S'explica pel fet únic de contenir els programes de televisió i pel seu escàs preu de venda.
2. Entre les revistes del cor, la demanda més important, recau sobre: Hola, Lecturas, Semana, Garbo i Diez Minutos.

Entre les revistes ideològiques o culturals: Destino, Gaceta Ilustrada i Sábado Gráfico.

3. Els venedors han dit que Cambio 16 té una demanda molt forta al barri i els pocs exemplars que es distribuïen es venien desseguida.
4. De les revistes de l'apartat 2, la venda setmanal era de l'ordre de les 50-60.
5. Quant als diaris, la distribució mitja de la venda per comerciant era la següent: La Vanguardia (75 exemplars diaris), El Correo Catalán (30), Diari de Barcelona (20) i Solidaridad Nacional (3).

Entre els deportius: Dicen (80), 4/2/4 (70) i Mundo Deportivo (30).

Els diaris de la tarda, amb tot, tenen una venda més important que els del matí.

Si fixem la nostra atenció en la línia ideològica de les revistes, es troba de tot. No és extrany veure com el predomini de les revistes deportives i del cor tenen un cert relleu. Potser el que crida més l'atenció és la forta demanda de publicacions ideològiques. Segurament que fent la comparança amb d'altres contextes urbans semblants, tindríem l'agradable sorpresa que el Poble Nou manifesta un to cultural molt per damunt la mitja.

.....

Des del punt de vista de la sanitat, únicament 16'9 % dels qui han respost al nostre qüestionari no estan afiliats a la Seguretat Social. D'aquests, la majoria són avis l'assistència dels quals ve coberta per altres organismes: "18 de Julio", mútues diverses, etc.

83'1 %, doncs, estan afiliats o són beneficiaris de la Seguretat Social; però un famós 36'6 % o només hi van per a papers (el volant de l'especialiste, les baixes laborals, la recerca de medicaments, etc.) o hi van molt rarament.

En casos d'hospitalització, són molts els qui acudeixen al SOE. Es tracta del 65'9%. Dels qui cerquen altres solucions en aquestes circumstàncies, 40'7 % van a clíniques privades i 37 % s'han encaminat a hospitals essent el més sovint freqüentat el de la Santa Creu i Sant Pau. Les altres alternatives, mútues privades o mèdiques, tenen molt poca rellevància.

Per altra banda, les urgències es resolen al Poble Nou segons les alternatives següents: 31 % acudeixen al servei públic del taxi, 25 % diuen que es resolen "com es pot" sembla que confiant molt en la improvisació, 23 % recorren a una ambulància sobretot d'hospital i el 21 % ho resolen amb vehicle propi.

.....

I encara dintre dels aspectes de la sanitat, interessava saber quan rep un avi en concepte de jubilació o retir. La pregunta fou formulada per a conèixer el grau de dependència en que es troba el jubilat; corresponent a l'edat que és tan necessitada per altra banda de serveis assistencials de tota mena.

42'4 % de les respostes ens han indicat que no ho sabien. La freqüència modal dels qui han respost a la pregunta, situaven la paga dels ancians a l'interval entre les 3.000 i les 7.000 ptes. Malgrat això, 18'8 % afirmen que el preu de la jubilació es situa per sota les 3.000 pessetes mensuals.

La precarietat de la remuneració d'un jubilat el situa en una inestabilitat que fatalment l'obliga a ésser tributari d'una ajuda i un sosteniment aliè als seus propis recursos. Generalment, es concreta en un familiar pròxim o en solucions de dependència semblants. Això sense comptar en les possibles invalideses que determinen una incapacitat temporal o perpètua per a valdre's per si mateix.

.....

La sanitat ambiental al Poble Nou, com ja ha estat dit en el seu moment, ha estat de sempre un dels camps específics de lluita reivindicativa al barri. Es va preguntar al veïns sobre aquesta problemàtica i heus aquí la distribució de les respostes:

<u>conceptes</u>	<u>% de respostes</u>
pol·lució atmosfèrica	30'4
fàbriques	25'9
escombraries	14'1
trànsit rodat	13'3
aigües residuals	7'4
altres	<u>7'8</u>
	100

No sabem pas si cal separar massa les dues apreciacions més importants, la pol·lució atmosfèrica i les fàbriques. Aquestes poden ésser les causes de l'embrutament físic de l'ambient respirable del barri.

Hem cercat la correlació per sectors d'aquests conceptes i el quadre resultant és el que segueix:

<u>conceptes</u>	<u>Taulat</u>	<u>Esquerre</u>	<u>Dreta</u>	<u>Total</u>
pol.lució atmosf.	31'7	48'8	19'5	
fàbriques	31'4	25'7	42'9	
escombraries	63'2	15'8	21'5	
trànsit rodat	14'3	42'9	42'9	100
altres	33'3	25	41'7	
aigües residuals	<u>45'4</u>	<u>45'4</u>	<u>9'2</u>	
Total	35'9	34'3	29'8	

Al Taulat es queixen significativament del problema de les escombri-
ries i les aigües residuals. A l'Esquerra del passeig del Triomf, de
la pol·lució atmosfèrica, les aigües residuals i el trànsit rodat i
a la Dreta, de les fàbriques i del trànsit rodat.

En definitiva, són opinions a tenir en compte perquè constitueixen
un fidel reflexe de l'estat real d'una situació per sectors. A la zona
del Taulat, hom hi endevina un particular abandó i brutícia. A l'Es-
querra, i a la Dreta, l'ambient causat per les fàbriques i el trànsit
dels carrers Fujadas i Llull i Luchana, Badajoz, Granada i Avila són
particularment notoria.

.....

Finalment, dintre la perspectiva de l'assistència sanitària, un
dels problemes que reclamen una atenció especial i que generalment
sol estar molt abandonat és el de la deficiència mental.

30'5 % dels veïns diuen conèixer directament el problema. Es trac-
ta de quasi la tercera part; però, a l'ensem, 78 % ignora completa-
ment el tipus d'assistència que es dona.

Les alternatives en aquest camp al Poble Nou són molt pobres i la
majoria (69 %) saben que aquests deficients permaneixen al domicili
sense cap mena de solució pedagògica ni assistencial.

Val la pena de reflexionar sobre el particular puix que, seguint
per aquest camí, hi ha el risc real, qui sap si en un futur pròxim,
de potenciar un tipus de població marginada entorn de la qual per la
manca d'assistència, s'incrementaria el problema i, consegüentment,
s'agreujaria seriosament.

Cap pensar que, segons les estimacions de la Organització Mundial
de la Salut, la presència de la deficiència mental és un valor constant
de 4 per mil en una població determinada. I això tenint compte dels
graus més anòmics: profunds, severs i mitjos. Considerant això, a la
població de la nostra àrea d'estudi, hi hauria uns 1.980 deficients.

Al costat d'aquesta realitat, no hi ha la més petita alternativa
socio-educativa-laboral al barri. Aquest és un fet que reclama imme-
diatament una solució.

.....

Quan hem preguntat sobre els problemes de delinqüència, 64'4 %
els desconeixien. I dels que diuen haver-hi problemes d'aquesta mena,
18'6 % només parlen de delinqüència juvenil particularment organit-
zats en bandes o grups.

El sector del Taulat, quasi exclusivament, és el qui s'ha pronun-
ciat en aquest sentit. Amb tota evidència, les condicions urbanístiques
del sector afavoreixen la conducta divergent. Malgrat això, no podem
pas dir de cap manera que els actors siguin del mateix barri. Aquests

és una altra qüestió.

A l'hora de valorar l'actitud a tenir davant del fet, 55'9 % ni ho ha pensat i 28'8 % s'inclina per la repressió; és una minoria la que pensa en la necessitat de buscar altres alternatives. Constitueixen pràcticament les dues ~~terceres~~ parts dels coneixedors del problema i que s'inclinen per la repressió. El fantasma social de la delinqüència exigeix de pensar en d'altres alternatives que la defensa social. En certa manera, no és pas estranya aquesta línia de pensament.

=====

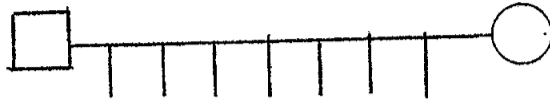
APENDIX I

Encuesta a las familias de P O B L E N O U

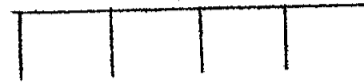
Sector:
Calle :
Número:

1. ¿Con quién se ha realizado la entrevista? (lugar familiar que ocupa)

2. Estructura de la familia:

Indique aquí otros miembros viviendo en el hogar:

3. Año de nacimiento del padre : 19..
de la madre: 19..

4. Lugar de nacimiento (localidad y provincia):

del padre:
de la madre:

5. Años de residencia en Barcelona: el padre ... años
la madre ... años

Años de residencia en el barrio: el padre ... años
la madre ... años

6. Profesión del cabeza de familia:

- Industrial o propietario
- Mando intermedio
- Profesión liberal
- Administrativo
- Comercio
- Artesano
- Obrero cualificado
- Obrero no cualificado
- Pensionista
- Enfermo o de baja
- Otra profesión

7. ¿La madre trabaja? Horario completo
A horas
En el domicilio
Sus labores
Otro trabajo

8. ¿Cuántos salarios entran en la familia (contando los de los padres)?
... salarios

9. ¿Cuántas habitaciones (para dormir) tiene su vivienda?

10. ¿De qué servicios dispone la vivienda?

- agua caliente
- gas ciudad
- ascensor
- patios
- terraza
- portero
- parking

11. ¿Se encuentran Vdes. a gusto en la vivienda?
 Sí
 No
 ¿Por qué?
12. ¿Participan Vdes. en alguna asociación, agrupación o entidad del barrio?
 . Sí . activamente
 . sólo cotización
 ¿Cuál?
 . No
13. ¿Consideran Vdes. que su relación con el vecindario es satisfactoria?
 . Sí
 . No
 . ¿Por qué?
14. ¿De qué deficiencias de equipamiento creen Vdes. que el barrio está más necesitado? (indiquen los tres más notables)
 . Guarderías . Luz
 . Escuelas . Desagües
 . Bibliotecas . Señalización
 . Locales para ancianos . Diversiones juventud
 . Asistencia médica . Transporte público
 . Aceras . Mercados públicos
 . Asfalto . Zonas verdes
 . Otras
15. ¿A dónde se desplazan Vdes. por alguna razón habitual?

<u>razón</u>	<u>desplazamiento a</u>	<u>medio de locomoción</u>
. laboral
. escolar
. sanitaria
. diversión
. otros motivos
.....
16. ¿Cree necesaria la puesta en marcha de enseñanzas para adultos?
 ¿Cuáles?
 . alfabetización
 . estudios profesionales
 . cultura general
 . otras
17. Según su opinión, ¿qué lengua hablada predomina en su barrio?
 . catalán
 . castellano
 . indistintamente
18. ¿Leen Vdes. habitualmente el diario?
 . Sí
 . No
19. ¿Qué revistas se leen en su casa? (citar nombres)

20. ¿Están Vdes. afiliados al S.O.E.?
 . Sólo el cabeza de familia
 . Todos los que trabajamos
 . No
21. ¿Van Vdes. habitualmente al S.O.E.?
 . Siempre . Raramente
 . Sólo para papeles . Nunca

E P I L E G

Com digué John Kennedy

"no es tracta pas de maleir les tenebres, sinó de cercar la llum",
és només així que la vida esdevé apassionant.

....

Com deia el pintor André Gide

"mentrestant, només intento de no provar res; sinó de pintar bé i d'aclarir tant com puc la meva pintura".

....

Heus aquí la nostra descripció d'un context urbà tan original com el Poble Nou i tan profundament malejat^{pel} vaivé del creixement d'una gran ciutat

....

Com algú ha dit darrerament al Casino i l'Aliança del Poble Nou "després de 40 anys, gràcies a la fidelitat de les coses essencials, hem conservat la nostra capacitat d'ésser i de crear".

....

Això és el que hem pretès en aquest treball: demostrar que el Poble Nou no ha pas acabat la seva història encara. La reconstrucció de la vida i del tarannà del Poble Nou, malgrat els parèntesis històrics que la força mateixa dels fets ha obligat d'obrir, és gràcies a la fidelitat del que és essencial i genuí a la idiosincràsia del barri.

En la mesura que això ha quedat clar, ens donem per ben satisfets.

El nostre Poble Nou que, com algú ha dit, es fa vell, serà capaç d'integrar la seva sava al futur d'un país que, en els moments en que acabem aquest treball, ningú encara és capaç d'endevinar.

Barcelona - 15 de desembre del 1975

BIBLIOGRAFIA

1. CARRERAS CANDI, La ciutat de Barcelona, A.Martin, Barcelona, 1914
2. FENICOT, CASTILLO, VICENS, Barcelona a través de los tiempos, Barcelona, 1941
3. 4 Cantons, Revista del Poble Nou, tots els exemplars de la segona època.
4. SOLA-MORALES, DOMINGO, FONT, GOMEZ ORDÓÑEZ, Barcelona. Remodelación capitalista o desarrollo urbano en el sector de la Ribera Oriental, S.Gili, Barcelona, 1971
5. A.DURAN SANPERE, Barcelona i la seva història. La formació d'una gran ciutat, vol I, Curial, Barcelona, 1972
6. PIERRE VILAR, Catalunya dins l'Espanya moderna, col. Estudis i Documents, vol. III, Edicions 62, Barcelona, 1966
7. CIRCULO DE ECONOMIA, Gestión o caos: el área metropolitana de Barcelona, Ariel, Barcelona, 1973
8. FOESSA, Informe sociológico sobre la situación social de España, Madrid, 1970
9. Henri Lefèbvre, La producción del espacio, in Papers, nº 3, Simposio Internacional de Sociología, Barcelona, 1974
10. Movimientos migratorios de la provincia de Barcelona. 1961-1965, Comisión Mixta de Coordinación Estadística, Barcelona, 1965
11. Población y Vivienda, Ayuntamiento de Barcelona, Gabinete Técnico de programación, Barcelona, 1965
12. Estadística Municipal, Ayuntamiento de Barcelona, 3 vols., 1970
13. Ernest LLUCH i Joan GASPAR, Preus del sòl a Catalunya, Servei d'estudis de Banca Catalana, Barcelona, 1972
14. Localització i dinàmica de l'activitat econòmica, Servei d'estudis de Banca Catalana, Barcelona, 1968
15. "Al Poble Nou de contaminació... preu!!", Associació de Veïns del Poble Nou, 1975
16. Estadísticas de Enseñanza de la Provincia de Barcelona. Curso 1970-1971. Comissió Mixta de Coordinació Estadística, Barcelona, agost, 1971.
17. IGNASI ARAGO, Els hospitals a Catalunya, Barcelona, 1968
18. Plan C.C.B. de Cáritas Española, Madrid, 1965
19. Engel ARMINUR, Développement des services de la santé dans une société en évolution, Paris, abril, 1975.

I N D E X

1. Introducció.....	plana 2
2. La delimitació geogràfica del barri.....	4
3. D'unes notes històriques que expliquen la formació actual..	5
3.1 Origen i naixement del barri.....	
3.2 Apareix la indústria en el que serà el territori del P.N.	
3.3 L'expansió urbana del Poble Nou.....	
3.4 Una història rica de tensions i de conflictes.....	
4. Demografia actual.....	13
4.1 Nombre d'habitants al cens de 1970.....	
4.2 Estructura d'edats i sexe, per barris.....	
4.3 Estructura demogràfica de la família.....	
4.4 Evolució demogràfica 1965-1970 i perspectives.....	
4.5 La natalitat.....	
4.6 Característiques de la immigració.....	
4.7 L'estructura professional.....	
4.8 Aproximació a l'estatus socio-econòmic dels habitants del Poble Nou: l'estalvi.....	
4.8.1 El Poble Nou, un barri estalviador.....	
4.8.2 Els crèdits i les hipoteques.....	
5. Conclusions.....	27
Apèndix I. Planell de la delimitació geogràfica de l'àrea de l'estudi. Barris, seccions censals i habitants per sexe de cadascuna d'elles.	
Apèndix II. Habitants del sector per sexe i edat com- parats a l'embalament d'habitants del districte X (1970). Increment (1965-1970). Natalitat (1970).	
Apèndix III. Característiques de la immigració (1965-70).	
Apèndix IV. Guió d'interviu als directors i interven- tors de les Caixes d'Estalvi.	
6. La Vivenda.....	34
6.1 Edificis, vivendes i allotjaments.....	
6.2 La vivenda del sector dins el conjunt del districte X	
6.3 Evolució de la vivenda en el quinquenni 1965-1970....	
6.4 Dotació de les vivendes.....	
6.5 Règim de la vivenda.....	
6.6 Les barraques.....	
6.7 Conclusions.....	
Apèndix I. Planell de la distribució actual de la viven- da al barri, amb la determinació més rellevant del tipus i ús dels edificis construïts.	

Apèndix II. Evolució de la vivenda 1965-1970. Barcelona i tots els seus districtes.

Apèndix III. Règim de tenència de la vivenda. Districte X (1965).

Preus de lloguer de la vivenda. Districte X (1965).

Apèndix IV. Preus del sòl a Poble Nou.

7. Les activitats industrials i productives.....	plana 55
7.1 Ram de l'alimentació.....	
7.2 Ram tèxtil.....	
7.3 Ram de la suro, fusta, paper i arts gràfiques.....	
7.4 Ram de la pell, calçat i cauchú.....	
7.5 Ram d'indústries químiques.....	
7.6 Indústries de la construcció, vidre i ceràmica.....	
7.7 Indústries metal·lúrgiques.....	
7.8 Energia elèctrica i mecànica, gas de ciutat i aigua.....	
7.9 Ram d'activitats diverses - Conclusions.....	
7.10 Els problemes de la contaminació.....	
7.10.1 Les inundacions.....	
7.10.2 Les clavegueres.....	
7.10.3 La contaminació industrial.....	

Apèndix I. Relació d'activitats industrials, comercials i productives per sectors i branques. Comparació en percentatges del Poble Nou amb Collblanc-La Torrassa.

8. L'ensenyament.....	69
8.1 La població infantil en edat escolar.....	
8.2 L'oferta de places escolars al Poble Nou. Places ofertes i places ocupades.....	
8.2.1 Preescolar.....	
8.2.2 L'Educació General Bàsica.....	
8.3 L'oferta de places escolars per edats, sexe i graus.....	
8.3.1 El preescolar.....	
8.3.2 L'Educació General Bàsica.....	
8.4 L'equipament escolar.....	
8.4.1 El personal docent i no docent.....	
8.4.1.1 El preescolar.....	
8.4.1.2 L'Educació General Bàsica.....	
8.5 Els preus de l'ensenyament.....	
8.6 El batxillerat.....	
8.7 L'ensenyament professional.....	
8.8 L'ensenyament especial.....	
8.9 Conclusions.....	

Apèndix I. Llista d'escoles de la nostra àrea d'estudi per sector d'ensenyament.

9. La vida associativa al Poble Nou.....	plana 83
9.1 Les entitats més rellevants del barri.....	
9.1.1 Agrupació Excursionista Icària.....	
9.1.2 Cooperativa La Familiar.....	
9.1.3 Cooperativa Pau i Justícia.....	
9.1.4 Centre Moral i Cultural.....	
9.1.5 Ateneu del Poble Nou.....	
9.1.6 Casino l'Aliança del Poble Nou.....	
9.1.7 Ateneu Colón.....	
9.1.8 Associació de Veïns del Taulat.....	
9.1.9 Associació de Veïns del Poble Nou.....	
9.1.10 El Club Natació Poble Nou.....	
9.1.11 Club Deportiu Júpiter i altres clubs de futbol...	
9.2 Sobre la coordinació d'entitats.....	
9.3 Visió de conjunt.....	
Apèndix I. Entitats o societats del Poble Nou.	
Apèndix II. Guió d'interviu per a les institucions.	
Apèndix III. Model de publicitat de les entitats co-	
ordinades pel curs de llengua i literatura cata-	
lana.	
10. La Sanitat.....	113
10.1 Assistència sanitària Pública.....	
10.1.1 Dispensari Municipal.....	
10.1.1.1 Casa de Socors.....	
10.1.1.2 Centre perifèric de Salut Pública.....	
10.1.2 L'Ambulatori de la Seguretat Social.....	
10.2 Assistència sanitària privada.....	
10.3 L'ancianitat.....	
10.4 Conclusions.....	
Apèndix I. Bases de cotització a la Seguretat Social	
Abril 1975.	
11. La consulta als veïns del Poble Nou.....	126
11.1 Tipologia de les famílies amb les que s'ha dialogat i viven	
da on habiten.....	
11.1.1 L'estructura familiar.....	
11.1.2 Les vivendes on habiten.....	
11.2 La vida de barri i els desplaçaments.....	
11.3 La cultura, la sanitat i els problemes de delinqüèn	
cia.....	
Apèndix I. Enquesta a les famílies de Poble Nou.	
Epíleg.....	141
Bibliografia.....	142
Index.....	143

L'ORGANITZACIO

El Casino La Aliança del Poble Nou té la seva seu actualment al Passeig del Triomf, nº 22. Gros immoble d'unes característiques molt pròpies, donat el seu caràcter eminentment recreatiu i d'esplai.

El local d'espectacles és un teatre d'unes dimensions magnífiques i d'una capacitat molt ample. Se l'ha anomenat el teatre en "off" de Barcelona, puix que, en certa manera, sempre ha servit de teló de fons de moltíssimes representacions que només han tingut una escena allà i que han acaparat l'atenció del públic barceloní. Com a curiositat, val la pena assenyalar que té unes condicions acústiques ~~ixix~~ naturals

discs.
tenari.
ent té

Para tí, que deseas conocer la lengua y la cultura de la región que un día te abrió sus brazos y que hoy es ya TU REGION Las Entidades: Casino La Alianza, Centro Moral y Cultural, Cooperativa Paz y Justicia, Asoc. Vecinos Poble Nou, Asoc. Vecinos Taulat, A. E. Icaria, Ateneo Colón, y Revista Cuatre Cantons, organizan en una iniciativa conjunta e informada por los ideales de amor a Cataluña y promoción cultural de nuestro Barrio:

mb dos
al
1939
antin-
a seva

Curso de lengua y literatura catalana

bat ja)
entats
r ordre
s:

Duración: 10 de Noviembre al 31 de Mayo

Días: Dos días por semana

Hora: 19'30 a 20'30 y de 20'30 a 21'30

les:
mb més
i.
ració de
i respec-

Información e inscripciones:

Cualquiera de las Entidades organizadoras.

de 19 a 21 h. hasta el 4 de Noviembre

ent tota
ec de
lia, hom
; estan-

NOTA: Se desarrolla un curso especialmente dedicado a personas de habla castellana.

totalment
la mateixa
ar estat

També, a nivell cultural, el Casino va mantenir unes escoles pròpies. Es després de la guerra civil que aquestes escoles van desaparèixer definitivament.

La darrera finalitat, l'ajuda mútua en casos d'enfermetat, segurament que històricament fou una activitat que devia tenir un cert relleu en una època en que la previsió social ni era un dret adquirit ni tampoc era generalitzat com avui dia.

Actualment, permaneixen encara aquestes tres finalitats, malgrat que la segona sigui pràcticament inexistent i la tercera roman més com a símbol que com a realitat.

En aquests moments la mutual aliancista ha extès la seva ajuda a quatre camps de la previsió social: l'enfermetat, la llargax' enfermetat, la invalidesa i la defunció. En realitat, en els nostres temps, són més unes ajudes simbòliques que aportacions vertaderament efectives.

Fins abans de la Dictadura del General Primo de Rivera (1923), l'Aliança estava localitzada al Passeig del Triomf, nº 12. Després d'aquest període històric, l'any 1929, es va col·locar la primera pedra al lloc on té ara el seu edifici.

El juliol del 1936, l'Aliança, a l'hora de cloure les seves portes, tenia exactament el miler de socis. En aquests moments, el nombre d'aquests és de 800 però cal afegir-hi els 350 socis infantils, que essent una creació recent de l'entitat, en farem esment més avall. En total, doncs, en aquests moments, els socis de l'entitat, grans i petits, gira entorn dels 1150.

Una característica rellevant de l'Aliança és que només havia estat pensada per a homes. Segons els estatuts del 1880, havien de tenir entre 15 i 50 anys. Segons els estatuts actualment vigents, es fa una distinció entre els socis actius que, a l'hora d'ésser admesos, han de tenir entre 21 i 45 anys, els socis condicionals a) l'edat dels quals serà entre 16 i 21 anys i els socis condicionals b) que són els precedents quan han atès l'edat de 45 anys. Els condicionals són els fills i els germans dels socis actius.

El primer de setembre del 1971 es va aprovar l'inici de la secció infantil i el juny del 1972 la rama femenina. Tot això està pendent de resolució per part del Ministeri de la Governació. La secció infantil, que ja està en marxa, abraça les edats compreses fins els 16 anys.

Aquesta secció infantil es va iniciar perquè es veia que el Casino començava a ésser una entitat paralitzada.

Segons afirma el responsable d'aquesta secció, "vèiem que era una entitat antiga amb idees retrògades. Cada dia és més difícil treure el soci gran de casa. Els grans es senten del barri i són essencialment "aliancistes", més per sentiment que per eficiència del que realitzen".

La secció infantil, doncs, porta la idea de preparar els futurs socis de l'entitat i sembla com si els grans haguessin captat plenament que aquest és el futur de l'Aliança.

Malgrat tot -ens diuen-, "la casa no ofereix massa mitjans perquè a tirar-ho endavant".

Sembla que també es cerquen justificacions de moral provincial: "el mal, si volen, el poden fer arreu; però hi ha una certa tranquil·litat de confiar els infants a la casa. L'Aliança els mereix més confiança".

Hi ha cinc o sis delegats que s'en cuiden i algunes senyoretes monitores.

Les activitats concretes que realitza la secció infantil són: Biblioteca, Cinema (setmanal), tennis de taula amb campionats socials i amb la federació, judo, karate, teatre (amb un grup escènic propi), escacs, escola de teatre per a aprendre declamació i expressió, colla sardanista, equips de futbol amb campionats socials i amb altres organismes de fora i excursionisme amb una sortida mensual.

El futur d'aquesta secció infantil és encara massa prematur per a predir-lo. De fet, és el temps el que ho ha de revelar. De totes maneres, en aquests moments, ens hem de limitar a fer la descripció que acabem de fer.

L'ingrés a l'Aliança es fa d'una manera oberta. Cal omplir una sol·licitud avalada per dos socis de l'entitat.

La forma de nomenament del President es realitza per votació secreta i lliure en Assemblea General. Els deu membres restants de la Junta s'el·legeixen en una segona votació. Els càrrecs són per a dos anys i aquesta Junta es renova per meitat cada any. Per a la renovació, són necessàries les quatre quintes parts de l'Assemblea.

L'Aliança és la típica associació voluntària on no hi ha cap directiu ~~remunerat~~ que tingui un sou. Els únics empleats que perceben una compensació de l'entitat per causa del seu treball són el conserge i l'oficial de secretaria. Hi ha un membre de la Junta que és assessor laboral i que cobra per la seva assessoria la quantitat simbòlica de 500 ptes al mes.

El caràcter jurídic de la institució, és el d'una Societat Recreativa i Cultural. La data d'aprovació dels estatuts actualment en vigor és la del 25 de novembre del 1967.

Quant a la relació amb l'oficialitat, s'ha creat una situació de fet més que de dret. Hi ha un perfecte enteniment amb els consellers municipals del districte X.

El capital fundacional és de 300.000 ptes i el capital actual és de tres milions. De totes maneres, no ens portéssim a engany perquè,

de fet, aquest capital actual és més fruit d'hipoteques i de préstecs que no pas de la gestió mateixa de l'entitat.

El capital fundacional prové de les quotes dels socis i d'ajudes entusiastes de particulars i la gestió del capital actual prové, a més a més de les quotes dels socis, del lloguer dels estudis de gravació, dels balls de gala de la sala, de la discoteca del petit club, del lloguer de la sala per a la pràctica del judo i del karate, de les sessions periòdiques de teatre -reglamentàries, com diuen els estatuts-, del lloguer de la sala per a l'espectacle de lluita lliure americana, del lloguer de la cafeteria, etc. De totes maneres, així com ho hem dit, el fort capital actual s'ha obtingut amb una hipoteca de l'immoble feta per la Caixa d'Estalvis.

D'aquests diners, només un escàs 2 % s'inverteix en despeses generals o d'administració.

Les activitats de més relleu de l'entitat són el ball, el teatre, el judo, la mutualitat, la biblioteca i la secció infantil amb totes les seves activitats. Cal afegir-hi també el "petit club", que és una discoteca ubicada en un dels departaments de l'edifici i que resta obert els fins de setmana.

El producte institucional és la revista i l'organització d'uns jocs florals els anys 1954 i en la dècada dels 1960.

La revista ha tingut també unes etapes ben determinades.

El gener del 1925 es va començar a publicar EL ECO DE LA SOCIEDAD LA ALIANZA DE PUEBLO NUEVO. Bilingüe i de periodicitat mensual. La seva composició era molt desigual; però fou realment un començament, puix que anteriorment només s'havien publicat programes.

El febrer del 1933 es va dir BUTLLETI CASINO L'ALIANÇA DEL POBLE NOU. Segona època. Redactada totalment en català i de periodicitat mensual. Tenia en total vint pàgines i portava l'estat de comptes de la secció oficial i de la mutual. Queda evident que en aquells anys la gestió de la mutualitat, tant en entrades com en sortides, suposava encara més o menys la tercera part. Aquesta segona època durà fins el juliol del 1936.

Finalment, el mes de desembre del 1971, després d'un llarg període de 35 anys de silenci, ha tornat a sortir amb el nom de L'ECO DE L'ALIANÇA. Tercera època. És bilingüe i té una periodicitat bimensual. Molt ben editada, amb il·lustracions fotogràfiques i, almenys els exemplars que han sortit fins ara, tenen un to molt més interessant i atractiu.

Molt esquemàticament, podem dir que aquesta és l'organització formal de l'Aliança del Poble Nou.

Interlocutors autoritzats ens han informat que l'entitat és

totalment apolítica i no és confessional. Malgrat tot, això no ho hem trobat confirmat de cap manera ~~fixa~~ en els estatuts.

Malgrat tot, una cosa sí està escrita: l'article quart diu que l'entitat es manté fidel "a los Principios del Alzamiento Nacional". Es la única insinuació que podria donar llum a pensar en una certa tendència política determinada.

EL POBLE NOU I LA VIDA INSTITUCIONAL DE L'ALIANÇA

Ens sembla que és completament impossible traçar unes etapes històriques pròpiament dites de l'Aliança. Es tracta d'una entitat que sempre ha guardat unes mateixes característiques i que es manté fidel a l'estructuració i a la idea inicial que van voler donar-li els que la van començar. Les vicissituds diverses de la història només han pretès desenterrar certes adaptacions i enterenar certes maneres maneres de fer que queien fatalment en la desuetud.

Així, per exemple, les finalitats de l'entitat que propugnen els estatuts actualment en vigor, diuen que són "procurar l'avanç i prosperitat de l'entitat en totes les seves manifestacions. Vetllar pel millorament dels objectius morals, culturals i recreatius dels associats i resoldre amistosament tots els assumptes privats de l'entitat. Mantenir ~~un~~ sense distinció les més cordials relacions amb les altres Entitats i Institucions. Instituir tots els aventatges que el fons de l'Entitat permeti de cara el benestar, previsió, auxili i millorament moral i social dels seus associats".

Ni cal dir que aquestes declaracions de principis no esgoten, de cap manera, totes les riqueses i les deficiències d'una institució.

Creiem que el millor camí per a ~~xxxxxxgixx~~ arribar a aconseguir l'essència mateixa i les característiques peculiars de l'Aliança, és situar aquesta entitat, tractant-se d'un barri tan ~~xxxxixax xxxxxx~~ individualitzat com el Poble Nou, dintre el contexte d'aquest sector ciutadà. Una breu llambregada a la història, permetrà entendre, més comprensivament, les característiques essencials d'aquesta institució tan singular que és l'Aliança.

La denominació del Poble Nou apareix per primera vegada aplicada a la incipient urbanització formada a l'orient de Barcelona, en terrenys del municipi de Sant Martí de Provençals, poc abans de mitjans del segle XIX. La densitat històrica, doncs, de l'indret no pot ésser gaire gran. (1)

Les terres d'aquell sector foren sobretot pasturatges i el cultiu de les indians fins el segle XVIII que és quan apareixen noves ingerències perturbadores: primerament la milícia i després la indústria.

.....

(1) Aquestes dades històriques han estat recollides, a més a més de les converses amb persones coneixedores, d'Agustí Duran i Sanpere, BARCELONA I LA SEVA HISTORIA. LA FORMACIO D'UNA GRAN CIUTAT. Vol. I, Edicions Curial, Col.lecció Documents de Cultura, nº 2, Barcelona, 1972, pp. 677 ss.

Els prats d'indianes van donar naixement a l'increment dels teixits de cotó i a les fàbriques d'estampats, d'aprests i de tints.

La urbanització precisament coincideix amb la multiplicació de les indústries complementàries de les tèxtils. Seguidament, fa la seva aparició la gran indústria, sobretot les fonerries de ferro, metal·lúrgiques i fàbriques de gas.

El primer nucli veritablement urbà fou el constituït entorn de la plaça Prim, que encara conserva el seu caràcter inicial, copiat de la Barceloneta i com si volgués tenir també una població marinera.

L'any 1893 el Poble Nou s'havia incorporat a Barcelona i era aleshores tan industrial que se l'anomenava el "Manchester català".

Pel 1953, el Poble Nou fou declarat zona industrial. Es a partir d'aleshores que no es permet l'edificació i pràcticament hi ha les mateixes construccions de començaments de segle.

La indústria, de fet, va marxant i hi ha molts petits tallers que permetria la construcció de vivendes al damunt; però la qualificació urbanística del barri impedeix aquesta edificació.

El barri perd població que, normalment, cerca un habitatge en altres indrets nous i residencials de la ciutat de Barcelona.

Creiem que aquesta breu síntesi ens permetrà de situar més el barri o sector de la ciutat on està emplaçada l'Aliança.

El Casino va néixer, com hem dit, l'any 1869. Aleshores, el Poble Nou era un barri pràcticament despoblat i hi vivia molt poca gent. Era, efectivament, un reducte sortit de l'expansió industrial de Barcelona. S'hi concentraven aleshores les indústries del ram de l'aigua, les fonerries de ferro i les de la producció i el laboració del gas.

El tipus de gent que hi vivia era, sobretot, menestrals, propietaris i petits industrials.

El Casino de l'Aliança era un fruit de la Renaixença catalana, amb tota la preocupació culturalista d'aquesta; però no era en absolut catalanista. Políticament, és una entitat que no ha estat mai gran cosa, com ens confirma un dels nostres informants. Només era portada a fer arribar la cultura a tots els estaments de la societat. Però aquesta cultura venia reduïda al teatre, considerat com a màxim exponent cultural de l'entitat.

Potser una preocupació original era l'esperit mutualiste en una època en que la prevenció social era pràcticament inexistent.

Es pot dir -segons un dels nostres informants- que l'Aliança en aquells moments era mixte, acollint indistintament tots els estaments de la societat. "No representava un estatut social del barri -diu ell-. Inclús el primer President fou un treballador".

El seu aïllament urbà i les seves característiques obreres i populars, han fet que el Poble Nou conservi un cert provincianisme. Tothom es coneix. L'eix urbanístic central el constitueix la famosa Rambla i els carrers que l'envolten i, precisament, és ^{en} el Passeig del Triomf on sempre ha estat emplaçada l'Aliança. Ni cal dir com aquestes característiques particulars van fer possible que la gent s'agrupés fàcilment els anys 70 per a fer front al gros problema urbanístic de l'anomenat Pla de la Ribera, del que en farem esment més avall.

Religiosament, l'Aliança es manté lliberal. Els carques i moralitzants aquí no hi teneu cabuda. Políticament l'Aliança no té cap ideari ni tampoc ha portat mai cap polèmica seriosa aquesta qüestió. Certament, han passat entre els associats ~~vendutors~~ homes que han pesat en el camp de la política; però la institució no ha defensat mai cap bandera.

Socialment, sembla que l'entitat ha tingut certament un signe: el de les classes dominants. Això sí que ha portat i porta polèmica i que és la causa veritable dels seus maldecaps.

ETAPES HISTORIQUES ?

Amb un desig de clarificació i d'especificitat d la vida institucional de l'Aliança, ens atrevim a apuntar cinc períodes històrics que, més que veritables etapes, són moments importants de la vida institucional, moguts per les circumstàncies polítiques externes, que han tingut una ~~veritable~~^{innegable} repercussió.

Aquests cinc períodes són els següents:

1) Començaments: del 1869 al 1923.

Es l'eufòria del naixement que no deixava respir possible als que en formaven part. Com que no resta producte institucional d'aquella època, totes les notícies són, especialment, per informants. Sembla que fou un període dominat per l'entusiasme i per les ganes de crear un clima d'unitat en el mateix barri.

2) Tancament: del 1923 al 1927.

Fou el període de la Dictadura del General Primo de Rivera. Aquest govern dictatorial durà, de fet, fins l'any 1930.

La causa concreta del tancament, va ésser que l'Aliança havia aixecat la bandera del somatén i havia provocat ~~xxxxxxfxxxxxx~~ una desfilada amb aquesta bandera.

Inmediatament, es va constituir el Caf  de l'Aliança al Passeig del Triomf n  11, on era un lloc de trobada pels associats a l'entitat i que planejaven el seu futur. El cafeter es deia Par s.

Finalment, es tingué una reunió a l'Ateneo Colón per a constituir la nova societat que naixeria altra vegada; però canviaria el cantó del bloc de cases, és a dir, a l'emplaçament que existeix encara avui dia.

Es van comprar els terrenys a terminis i el constructor fou en Quimet Batlle. Inmediatament, es va fer una hipoteca sobre els terrenys i sobre l'edifici. Al terme d'aquest període, tot estava a punt pel relleu de l'entitat.

3) Represa de la vida institucional: del 1929 al 1936.

Aquí tornem a retrobar el mateix esperit que al començament. Potser, si possible, amb més entusiasme. Amb la il.lusió del nou local, es renova la vida activa de la institució. Les hipoteques dels terrenys i de l'edifici permetien disposar d'un capital que donaria ales a les activitats de l'entitat.

Ni cal dir que les dificultats per a recaudar el diner suficient van ésser ingents. El gust de la possessió en propietat del nou local, donava forces a tota mena de sacrificis.

4) ~~XXXXXX~~ Els temps difícils: del 1936 al 1939.

Són els anys de la guerra civil espanyola. El Casino fou ocupat pel Comitè de Defensa de la República. La FAI i la CGT en volien fer el centre de les seves activitats. Tres membres representatius de l'entitat van pintar en un llençol les inicials DAI i CGT i van lograr salvar l'immoble de les hordes revolucionàries.

De l'Aliança del Poble Nou només en funcionava la Germandat. I, de fet, el 1939, es van trobar amb la sorpresa que ho havien saquejat tot especialment la biblioteca.

En tornar a obrir, una de les condicions exigides pels vencedors per a ésser de la Junta de l'Aliança, és que es formés part de la falange. El primer President de després de la guerra fou en Pere Cortés i Grau que, essent falangista, en mantes ocasions va poguer demostrar que era, abans de tot, President aliancista.

5) Epoca contemporània: del 1939 fins l'actualitat.

La característica d'aquests anys és l'esforç evident per a que l'Aliança accomplís les seves finalitats. Aquest llarg període té tres moments importants: dos econòmics i l'altre d'amenaça.

El primer vèrtex és el dels anys 1942 i 1943 en què es va fer una emissió de bons per valor de 400.000 ptes. Així es va resoldre el problema de les hipoteques i es va acabar l'edifici en el seu pis superior.

El segon moment, fa ara tres o quatre anys, es va tornar a hipotecar l'immoble i la Caixa d'Estalvis va concedir per tal gestió la quantitat de tres milions de pessetes.

El tercer moment, cal situar-lo exactament al començament del gener del 1971. És al'amença que pel Casino suposava l'anomenat Pla de la Ribera per a remodelar urbanísticament els sis quilòmetres que té Barcelona al mar, des del Port fins el riu Besós, aprofitant la reconversió de les grans empreses que ocupaven aquesta zona. Donada la importància del fenomen, val la pena de fer un breu atur per a explicar-ne una mica el contingut i veure-hi la participació efectiva del Casino i l'Aliança en aquest afer.

L'any 1965, el president del Consell d'Administració de la Maquinista Terrestre i Marítima, en Pere Duran Farell -que ho era aleshores també de Catalana de Gas i Electricitat- anunciava la iniciativa de que es podria fer una remodelació urbanística del barri, aprofitant els importants terrenys sobrants que les grans indústries del sector deixaven per causa del seu trasllat a llocs més convenientes per a elles, degut a un moment d'expansió i d'una conjuntura econòmica favorable. Poc més tard, aquesta iniciativa s'anomenaria oficialment el Pla de la

Ribera.

Ribera S.A. fou constituïda el 18 de març del 1966 i l'any 1968 estava composta per les següents entitats: Catalana de Gas i Electricitat S.A., Motor Ibèrica S.A., Maquinista Terrestre i Marítima S.A., Foret S.A., Crèdit i Docks S.A., Fill de E.F. Escofet S.A., Material i Construccions S.A. (Macosa), Hidroelèctrica de Catalunya, Unió Industrial Bancària, Banca Urquijo, Caixa d'Estalvis Provincial de la Diputació de Barcelona, RENFE, Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat, Martini i Rossi S.A. i Jordi Whal Hirechman.

El Poble Nou o la zona del Pla de la Ribera, per a ésser més exactes, presenta respecte a la ciutat una profunda discontinuïtat o hiatus per causa de diverses barreres infraestructurals : el ferrocarril, l'estació i el parc de la Ciutadella. L'evolució urbanística posterior també, en forma de cinturó més exterior la deixava igualment marginada i relativament desconectada de la dinàmica socioeconòmica. Es a dir, la zona, pels anys 60 tenia tots ~~els avantatges~~ desavantatges de la perifèria industrial i quasi cap dels seus avantatges. Si hi afegim a tot això, la desembocadura dels col·lectors més importants de la ciutat, l'existència d'un abundant barraquisme, la carència dels serveis, de les comunicacions i de l'equipament en general, arribarem a la conclusió que el problema real és el d'una obsolescència social, econòmica i urbanística a tot nivell.

Malgrat tot, hi ha un component fonamental que durant molt temps havia passat desapercebut i que distingeix essencialment aquest suburbi d'altres: la seva proximitat al centre urbà. Aquest factor degudament evaluat i aquilatat respecte a les lleis que mouen la dinàmica econòmica urbana -la llei de l'oferta i la demanda- seria el desencadenament de ~~la~~ l'operació del Pla de la Ribera. Aquest sorgeix bàsicament al concebre una actuació que converteix una zona industrial en decadència i devaluada com a tal en un nucli residencial prop del mar.

El projecte no trobava l'aprovació de les autoritats municipals perquè el Pla de la Ribera inicial preconitzava una qualificació urbanística totalment distinta de l'oficial i això necessitava l'aprovació explícita del Consell de Ministres.

Hi va haver-hi aleshores, en aquesta primera història, un primer canal promotor d'una forta oposició popular: Fou l'Associació d'Industrials, Propietaris i Comerciants del barri de la Ribera. El seu líder era el secretari de l'associació, el senyor Bassols, que era un alt empleat de la fàbrica del President de la mateixa. Aquest home era molt hàbil parlant, amb una certa demagògia i va començar a organitzar la campanya

anat inclús a Sindicats que s'hi van afegir desseguida.

L'essència d'aquesta primera alenada opositora era la reacció tí-
pica petit burgesa del propietari i del comercant que eren reacis per
causa dels seus interessos lesionats.

Les característiques d'aquesta primera avançada del pla que pro-
posava, de fet, en Duran Farell, eren bastant clares: proporcionava un
gran cost, era un pla molt ben fet, però tenia un to triunfaliste i es-
pectacular i suposava una medalla política molt important per a ell
que era enginyer. Al mateix temps, però, queia entres contradiccions
molt clares.

La primera, era la idea desorbitada dintre el marc de la construc-
ció actual -on els guany es mesuren al 100 %- i, malgrat que l'operació
fos de prestigi, proposava un benefici molt limitats.

La segona és que, davant la resistència a la que s'enfrentava,
es va començar a invertir enormement en relacions públiques de cara a
captar la "intelligentzia" de Barcelona. Es feien molts estudis i, a
més a més, s'enviava un advocat al barri per a informar i preparar de-
magògicament la gent. Però els altres, l'Ajuntament, eren reacis a can-
viar la qualificació urbanística del sector.

La tercera és que de fet en Duran Farell entrava en contradicció
i en una certa competència amb tots els tinglados d'en Porcioles (Cons-
trucciones Españolas S.A., Banc Condal, etc.) i, per altra banda, es
pretenia entrar a l'Ajuntament per la porta gran.

Les autoritats municipals li van començar a posar pegues i el 8
de març del 1969, el pla rebia l'acquiescència municipal. Definitivament,
el 5 de gener del 1971 sorgeix l'anomenat "Projecte de modificació del
Pla Comarcal d'Ordenació Urbana de Barcelona afectant al Sector Marítim
Oriental". En definitiva, venia a ésser un canvi de nom i deia, amb
breus paraules, que el canvi de qualificació urbanística no es feria
bruscament sinó per passos successius. L'Ajuntament seria qui decidiria
el què es feria i, fent-ho progressivament, no es necessitaria el visat
o aprovació del Consell de Ministres.

Era pràcticament una assumpció municipal del projecte i era en de-
finitiva aquest segon que es presentava a informació pública.

L'alternativa per part dels grups del barri era clara: o apoiar
el projecte com a tal o anar en contra d'ell amb el perill d'entrar
en una política de grup del petit propietari contra el gran.

La decissió fou la impugnació; però per a no caure en el perill
esmentat, es feia necessari crear una plataforma més àmplia i la única
solució era plantejar-ho a nivell ciutadà.

Es així com aquesta plataforma es constituí definitivament. D'una
banda, el Col.legis Professionals d'Arquitectes, d'Aparelladors, d'Enginyers,

de Llicenciats i els Amics de la Ciutat en compliment d'un deure de rigor per a què es complissin les solucions tècniques les més adequades, tota la base de criteris socials i econòmics que beneficiessin el màxim a la comunitat i, d'altra banda, el Casino l'Aliança del Poble Nou, l'Associació de Vehins del Taulat, l'Associació de Vehins de la Barceloneta i l'Associació de Propietaris, Comerciants i Industrials del barri del Pla de la Ribera, que eren institucions del sector, reclamant el dret a la participació com a ciutadans i propietaris per a obtenir un tracte just i adequat a les necessitats socioeconòmiques de la majoria.

Aviat està explicat aquest assumpte; però va passar que no era de cap manera fàcil posar-se d'acord. No va ésser possible fins després de moltes discussions. Els més difícils eren els petits propietaris que es venien fàcilment: jogaven més els seus interessos que els aspectes cívics del problema.

Per part de l'Aliança, que és el que ens interessa, hi va haver col.laboració; però mai iniciatives. La seva participació quedava reduïda al préstec dels seus locals. En tres ocasions concretes: un primer col.loqui públic sobre el problema el 18 de juny del 1971, un tercer col.loqui que hi va tenir lloc el 28 d'octubre del mateix any i una exposició dels projectes presentats al "Concurs d'idees per a la requalificació del sector del Poble Nou limitant amb el mar". Per una banda, sabem que la seva participació fou molt limitada. "No va tenir mai un plantejament polític en l'afer", segons ens assegura un dels nostres informants més autoritzats. "Es van limitar a deixar-nos els locals i això no era excessivament vital per la qüestió. N'haguéssim trobat d'altres".

El que va moure, certament, el barri - ens asseguren - fou el propietari. L'Aliança com a tal, té un ressó popular que juga a la manera d'un factor de cohesió puix que el barri viu aïllat i dintre un cert tencament. Aleshores, aparentment, acaben dient-nos, és molt fàcil dir que és a partir de la institució que es vol salvar el Poble Nou. Però d'aquesta afirmació a la certesa del fet, hi ha certament un abisme insalvable.

Els fragments de la premsa d'aquells dies són veritablement una confirmació d'això. Vegem-ho.

El 28 de març del 1972, El Correo Catalán portava un article signat R.P. titulat "L'Aliança del Poble Nou no quiere desaparecer".

Comenta l'articulista una patètica crida que el Casino l'Aliança havia dirigit a vuitentes entitats culturals, recreatives, corals i socials de Catalunya en aquests termes:

"Que millorin la ciutat, però amb lògica. Que es discuteixin a la plena llum assumptes de tanta transcendència. Que

tots els barcelonins sàpiguen la veritat...

A vosaltres, entitats germanes, que sabeu el que costa avui agermanar la gent, escolteu la crida clamorosa de l'Aliança del Poble Nou. Envieu-nos la vostra adhesió moral i espiritual que ens ajudarà en la lluita per la nostra supervivència."

I s'explica en un altre moment:

"No van pensar els promotors del pla que aquestes 25.000 persones -els habitants afectats-, tenen una llarga ~~història~~ tradició, que la majoria de les famílies estan arrelades al barri des dels temps dels icars -els de la primera colònia socialista a Espanya, els de Monturiol-, que els besavis van venir aquí amb les primeres fàbriques d'indianes a principis de segle passat i que aquella gent encara tenia temps per a fundar associacions com aquesta Aliança, que aviat fou una institució dintre de Barcelona i que fa dos anys va cloure el seu primer segle de vida... En el nostre barri n'existien deu d'entitats..."

La Solidaridad Nacional del 4 d'abril del 1971 cita una taula rodona que s'havia tingut entorn d'aquest problema al Col·legi d'Arquitectes. El representant de l'Aliança era un dels nostres informants, Ramon Bou. Quan aquest tingué la paraula, es va expressar de la manera següent: "L'Aliança del Poble Nou és l'aglutinant del barri. Ha celebrat ja el seu centenari i amb els plans proposats per l'Ajuntament i Ribera S.A. podria desaparèixer i el barri es dividiria".

El dia 16 del mateix mes i any, Solidaridad Nacional i La Vanguardia, l'endemà la Solidaridad Nacional, el dia 18 el diari de Barcelona, el dia 20 altra vegada Solidaridad Nacional, fent referència tots ells a les convocatòries del concurs d'idees i a l'organització del primer col·loqui, es limiten a citar la presència d'un representant de l'Aliança o el fet de que l'acte hagués tingut lloc al mateix Casino.

El Noticiero Universal del primer d'octubre fa el mateix parlant del segon col·loqui. El representant de l'Aliança va dir en els mots de clausura de l'acte, després d'haver afirmat que el Poble Nou formava una gran família, que els forjadors del pla havien de tenir molt en compte aquesta entitat social compacta que configura i dona caràcter al barri.

El 28 de novembre el Correo Catalán anunciava l'exposició de projectes en el Casino La Aliança. I el primer i segon dia de desembre, La Vanguardia Española i el Diario de Barcelona fan una ressenya d'aquesta inauguració.

El 18 del mateix mes, la revista Triunfo feia un magnífic anàlisis de tota la trajectòria del conflicte en un article titulat "La Ribera de

Barcelona a debate" i signat per el Guillem Díaz-Plaja. Al peu d'una fotografia que il·lustrava el text, deia:

"Aquest és el Casino l'Aliança de Poble Nou, que acull l'exposició de projectes optants al concurs i que, en certa manera, encarna la representació de la resposta ciutadana a la intervenció en el seu propi planejament".

Finalment, els dies 23 i 25 del mateix mes, El Correo Catalán i La Vanguardia Española, respectivament, feien públic el fallo del jurat i explicitaven una mica el projecte guanyador.

La revista CAU del Col·legi Oficial d'Aparelladors i Arquitectes tècnics, en el seu exemplar número 13, corresponent al maig-juny del 1972 incluïa una ressenya molt exhaustiva de Maria Favà sobre el Pla de la Ribera que posava evidentment un punt final a tot el que feia referència a la divulgació en la premsa d'aquest afer.

En hem limitat a un breu resum. Certament, s'en va parlar molt a tota mena de publicacions. Però el fet essencial és que la intervenció de l'Aliança, malgrat les nombroses manifestacions triunfalistes d'alguns, fou una actitud bastant moderada i amb unes limitacions molt concretes. Males veus diuen que la ~~intervenció~~ postura de l'Aliança era una resposta al fet de què els hi tiressin "la barraca a terra". Per a afirmar això o desafirmar-ho, ens manca encara veure i analitzar una mica les diverses tendències existents entorn de la institució.

GRUPS I TENDENCIES

Per a entendre'ns, farem la distinció entre "institucionalistes" o partidaris de l'Aliança i "opositors" o discrepants amb certes línies o la totalitat de la idea del Casino. Vegem les seves postures respectives.

a) Institucionalistes.

Aquest grup, potser no tant nombrós com podria semblar a primer cop d'ull, té una postura fonamental entre romàntica i apassionada.

En primer lloc, aquests, proclamen als quatre vents la gran vitalitat institucional de l'Aliança. Diuen que és la única que roman a Barcelona i que conservi unes característiques pròpies d'Ateneu o Casino amb una profunda dinàmica.

Afirmen l'adaptació constant de l'Aliança a les circumstàncies històriques de la política del país i de la vida de la gent. Creuen que la resposta donada per l'entitat als canvis socioestructurals ha estat sempre adequada.

El café popular del Casino, en si mateix, no tindria cap importància si no fos que aquest mantingués un real caliu i no fos un instrument extraordinari per a proclamar el sentit d'unitat del barri. És el lloc ideal de trobada pels vells i jubilats on hi acudeixen diàriament a jugar a cartes i es relacionen entre ells.

L'Aliança com a institució, en una imatge molt gràfica, diuen que és la "lloca que acull els pollets". És a dir, és l'aixopluc de clubs de fútbol, de ciclisme i inclús va arribar a tenir escoles pròpies i una coral polifònica. Per a dir-ho en una expressió, l'Aliança és un lloc de trobada i d'intercanvi i és en aquest sentit que aconsegueix una gran funció social.

Diuen, a més a més, que cal distingir entre el Casino-Casino i el Casino que intenta adaptar-se. El primer, que va desapareixent lentament, era aquella entitat familiar que acollia les generacions i en ~~ex~~ la que molts han trobat el company o la campanya per a la vida entre els fills o familiars d'aquella gran família. El Casino que s'adapta està creant una nova mena de fogar familiar segons les circumstàncies dels temps.

Una prova de tot això és, per a aquests, el conflicte urbanístic del Pla de la Ribera. Asseguren que es va formar un moviment popular entorn del Casino que manifesta clarament que aquest encara compta. Per una banda, l'Aliança va actuar en defensa de la barriada i, per altra banda, es feren tots els sacrificis per tal de que el Casino continués.

L'important -diuen ells- són les motivacions que van moure la

gent, En la defensa del Casino, no hi havia cap interès econòmic a guanyar, puix que el dia que el Casino es desfaci, segons els estatuts ha de passar a beneficència. Aleshores, la única alternativa que resta, és que el moviment popular en defensa de l'entitat és una força que troba les seves arrels en la cohesió que crea la mateixa Aliança en el contexte del barri. Ja admeten que hi pugui cabre un cert romanticisme en tot això, però la única veritat és aquesta.

Aleshores, és per aquí que es defensen de l'acusació que fan els opositors que diu que el Casino és només pels rics. La veritat certa és que l'Aliança està evidentment al servei de tota la barriada i, en moments com aquells, el sentir popular es deixa notar amb tota claredat.

Una de les característiques constants de l'Aliança -continuen dient- és l'haver estat present en totes les circumstàncies catastròfiques que afectaven al país: les inundacions d'Andalusia a finals del segle passat, el desastre de Cuba i Filipines, les guerres del Marroc, etc. Sempre s'han recollit diners pels damnificats o pels socis que lluitaven lluny de la seva pàtria.

Els balls de l'Aliança -avui totalment sofisticats- tenen una resonància social important al barri. En certa manera, són un aglutinant important de la gent del Poble Nou.

En el Llibre d'Or de personalitats que han passat per l'Aliança s'hi troben les signatures de personatges com el doctor Trueta (1), en Roc Boronat (2), l'Hipòlit Lázaro (3), la Xirgu (4), etc.

.....

- (1) Josep Trueta i Raspall, distingit metge contemporani, nascut a Barcelona en 1897. Exiliat el 1939, s'establí a Anglaterra. Es jubilà a Oxford en 1965. Poc temps després tornà a Barcelona, on és membre de la Societat Catalana de Biologia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans.
- (2) Roc Boronat i Font, escriptor mort a Mèxic en 1965 on s'havia exiliat en 1939. Es conegut, sobretot, per les seves obres de teatre.
- (3) Cantant contemporani, nascut a Barcelona en 1887. Tenia unes facultats extraordinàries. Estudià a Milà amb el mestre Coll. Recorregué els teatres més importants d'Europa i Amèrica. Ha merescut diverses condecoracions italianes i espanyoles.
- (4) Margarida Xirgu i Subirà, destacada actriu, nascuda a Molins de Rei en 1888 i morta a Montevideo el 1969. En 1936 se n'anà a Amèrica, on treballà amb succés. Al final de la seva vida es dedicava a l'ensenyament de l'art escènic.

S'era present en els concerts, les òperes, els festivals i les obres teatrals. Moltes vegades les mateixes companyies eren de fora. L'Aliança era un reflexe no solament del barri, sinó de la mateixa vida ciutadana.

Quant a les manifestacions culturals, segons ho permetien les circumstàncies, sempre han estat de relleu: escoles pròpies, biblioteca, butlletí, etc. Aquesta acció cultural és una autèntica aventura econòmica i de censura. El butlletí particularment ha trobat sempre col.laboracions desinteressades dels grans poetes de Catalunya com Josep Carner (1) i Carles Riba (2) i altres que, no essent del barri, enviaven les seves poemes per butlletí de l'Aliança.

L'Aliança fa front únic amb totes les forces vives del sector. Per exemple i recentment amb l'Associació de Vehins del Taulat per la qüestió del Pla de la Ribera.

El Poble Nou s'ha despoblat. Ni es deixa edificar. La indústria important, de fet, ha anat marxant. L'Aliança ha anat quedant reduïda a les famílies i la despoblació ha estat un factor molt important, és a dir, una gran dispersió de la gent. No solament perquè molts han anat a viure fora sinó també perquè els fins de setmana la gent s'en va. Això va marcant, en certa manera, la mort definitiva d'aquest tipus d'entitats.

b) Opositors.

Aquest sector d'opinió, molt ampli segons sembla, distribueix les seves objeccions en un complex ventall d'aspectes i situacions. Intentarem fer-ne una síntesi.

Abans de tot, hem constatat una crítica de fons adreçada a la mateixa naturalesa de l'Aliança: és a dir, va nèixer ja amb la idea de

(1) Josep Carner i Puig-Oriol, il.lustre escriptor mort recentment, nascut a Barcelona en 1884. Poeta molt estimat. En 1921 anà de cònsul a Ginebra i després a Gènova. En 1936 s'exilià a Mèxic on fou professor a la universitat de la capital. En 1946 s'instal.là a Brusel.lès.

(2) Carles Riba i Bracons, il.lustre escriptor i humanista, nascut a Barcelona en 1893. Treballà per a la Fundació Riba. Membre de l'Institut d'Estudis Catalans. S'exilià pel gener del 1939 a França. Tornà a Catalunya en 1943. Morí a Barcelona en 1959. Es coneix per les seves traduccions i els seus poemes.

fer una separació en el barri entre la petita burgesia i la classe social que en diem baixa. La gent de la casa -com els agrada de dir irònicament- ha estat sempre integrada en uns patrons o motllos marcats per petites capelletes. Segons confirmen, és una estructuració que ha mantingut sempre.

L'any 1952, essent president de l'Aliança en Oleguer Mestres, administrador de finques, hi va haver un intent d'apartar-se de les capelletes; però, de fet, aquestes van dominar la situació i es van imposar de tal manera que aquell senyor no va tenir altra alternativa que plegar de president i allunyar-se de l'entitat.

No fou jamai aquest un conflicte profund, sinó que es va reduir o limitar a una tensió entre interessos econòmics. La única cosa que interessava era sortir endavant de les trifulques econòmiques ~~que~~ en que es trobava constantment l'entitat. Més avall en parlarem més extensament d'aquesta preocupació econòmica.

No és casualitat trobar persones que són o han estat socis de l'entitat per interessos socioeconòmics estranys a la generositat o motivacions que, en principi, presuposa una associació voluntària. No és estrany trobar associats que ho són per causa de la clientela que han pogut trobar entre el grup aliancista per als seus negocis o de descobrir-hi joves que ~~es~~ s'apuntaven a l'entitat abans de la festa major i que, de fet, s'en desfeien desseguida perquè només hi anaven per causa dels aventatges que tenien durant les festes i els balls organitzats pel Casino. En efecte, els socis tenien molts aventatges econòmics reals i interessants en uns balls que eren els més cars i els de més luxe del Poble Nou. S'hi havia d'anar particularment mudat i arreglat i estava completament prohibit comparèixer-hi amb el cabell llarg. I encara, a més a més, s'exigia la corbata i valia la pena ésser soci perquè sortia més barat.

No és pas el mateix al Poble Nou prendre un café a l'Aliança que a un altre bar qualsevol. Allà hi acut particularment la gent de diners i en el barri és considerat com el Casino de les dretes i de la distinció social.

S'afirma que el nucli fort de l'Aliança el constitueix^{en} els amos del barri. En apoiament ~~de l'oposició~~ d'aquesta opinió de l'ampli sector de l'oposició, hi ha la resposta de l'actual president -que ho és des de fa vuit anys- a la pregunta que li vam formular: per què els revolucionaris del 1936 volien destruir l'Aliança?

-El poble considerava que el Casino era el patrimoni exclusiu de la gent aposentada econòmicament i es veia a l'entitat com l'enemiga del poble.

A part d'això, que per altra banda ens sembla bastant definitiu, hi ha també la preocupació constant dels membres institucionalistes a de-

fensar-se, protegir-se i justificar-se contra aquesta acusació.

Per altra banda, i de manera molt subterrània, hi ha un grup que apreta; però no es creu pas que logrin res en l'immediat, perquè vénen dominats pels interessos dels altres.

Aquesta corrent consisteix únicament en el fet que la gent nova de la Junta han començat a fer coses pels petits. Tot enfocat de cara al soci infantil. I, en el fons, tot el que es fa és infantil per l'edat i infantil per la mentalitat, sense cap transcendència.

Un soci que havia estat de la Junta com a membre de la Comissió de Cultura, ens ha dit:

"Quan jo vaig pertànyer a aquesta comissió, la meva preocupació primera era el fet que no venien a la biblioteca els grans i aleshores em vaig proposar fer un treball seriós amb els petits. Vaig fer comprar molts llibres infantils i val a dir que, malgrat que la Junta no té massa preocupació per la cultura, no em va posar mai dificultats referent a l'adquisició de llibres".

I proseguí:

"El problema cultural de l'Aliança es pot plantejar de la manera següent. El barri és eminentment obrer. El Casino, per la seva part, és considerat per la gent del barri de categoria. Esser del Casino crea una distinció. La realitat no és aquesta; però es dona aquesta concepció de l'entitat! Es per això que no hi ha socis; no s'en apunten. El moviment de socis és mínim. Està com mort. A més a més, en el seu si, no hi ha gent de carrera, ni tampoc existeix una preocupació real d'arribar al poble. Es dona una absència total d'inquietuds, perquè no hi ha gent intel·lectual. Totes aquestes entitats són possibilistes: estan dintre uns quadres dels que no ~~no~~ es poden moure. Això condiciona seriosament l'acció cultural. El màxim que es fa és la cultura per la cultura".

Segons el dir d'aquesta tendència, la preocupació real per arribar a una acció cultural popular i amb una certa eficiència és mínima. I ~~la~~ inclús es dona una real tendència que va contra la cultura i la raó és de l'ordre més primari que es pugui imaginar: resulta que econòmicament costa molts diners una activitat cultural que, per altra banda, rendeix molt poc. Hi ha un cost econòmic que té el risc de ~~veure's~~ ^{no} veure's compensat per la total inassistència de públic.

Aquest condicionament es troba constantment denunciat: l'entrada de diners ha de cobrir les despeses que ocasiona tot el que es fa.

En el Casino ja no saben què fer. Existeix la idea de les coses populars. I a aquest desig respon realment inclús l'haver baixat fins a llogar el local per a fer-hi lluita lliure o a haver muntat el petit club, que molt poc es diferencia dels balls psicodèlics de moda.

L'Aliança ha estat històricament endeutada fins les dents. La sala està ben adaptada per a la gravació de discs. Explotant-ho, lentament l'entitat s'ha anat fent econòmicament una vida pròpia i tots els deutes són actualment saldats.

Dintre d'aquestes preocupacions econòmiques, inclús hi va haver-hi una època -fa ara més de deu anys- en que hi havia una sala de joc amb taules. El Casino ingressava molts diners que amb aquest negoci proporcionava un ^{revent} ~~ingressos~~ fabulosos. Existia una avinença amb la policia i, quan arribava algun desconegut, es tocava un senyal d'alarma que permetia posar alerta els interessats i dissimular el delictes.

La sortida o escapatòria de l'entitat és sempre la mateixa: no reparar en els mitjans, siguin o no culturals, per a resoldre el seu equilibri econòmic intern.

Actualment, això de la lluita lliure ha atret l'interés, no solament del Poble Nou sinó de Barcelona que, amb la desaparició del Price i de la sala Iris, ha trobat un local adequat on els empresaris puguin portar a terme els seus espectacles. La gent aparca a la Rambla mateix i els municipals no diuen res. Ara ja ha ~~començat~~ ^{començat} a ~~córrer~~ ^{començar} la veu que la lluita que es fa és molt pobre i ha ~~començat a decaure~~ ^{iniciant una decadència}.

Fa uns quatre anys, com que la popularitat del Casino l'hi venia dels temps dels còplets, van fer venir la Guillermina Motta a cantar també uns còplets.

Sempre el mateix i amb aquestes perspectives no hi ha lloc per l'acció sociocultural. Les realitats de la vida social són completament absents.

Històricament s'havien representat obres de teatre que eren de clàssics de la literatura catalana. Actualment, impera només el vodevil amb la ferma convicció que és la única cosa que interessa al barri.

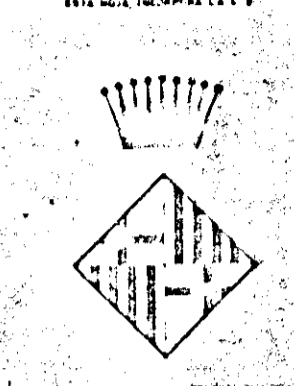
S'ha vist clar que darrerament l'acció cultural més forta fou de fer venir en Lluís Llach i quan, fa uns sis anys, va venir en Raimon a fer un recital en la seva primera actuació pública, va causar sorpresa en els integrants de la Junta la considerable repercussió que va tenir a nivell popular.

L'únic conflicte que veritablement va fer vibrar la institució, fou tot el moviment organitzat popularment entorn de l'anomenat Pla de la Ribera. Diuen els informants opositors que encara està per descobrir si la intervenció de l'Aliança fou promoguda únicament pel fet que

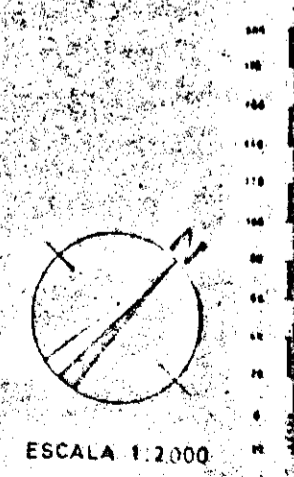
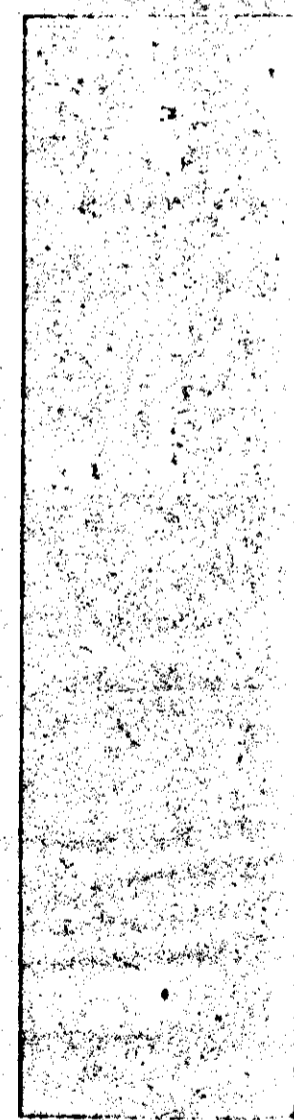
C-1

E-4	F-3	F-4
D-2	C-1	C-2
B-4	C-3	

AYUNTAMIENTO DE BARCELONA
 UNIDAD DE SERVICIOS
 MUNICIPALIDAD DEL PLANO DE LA CIUDAD
 SERVICIO DE TOPOGRAFIA

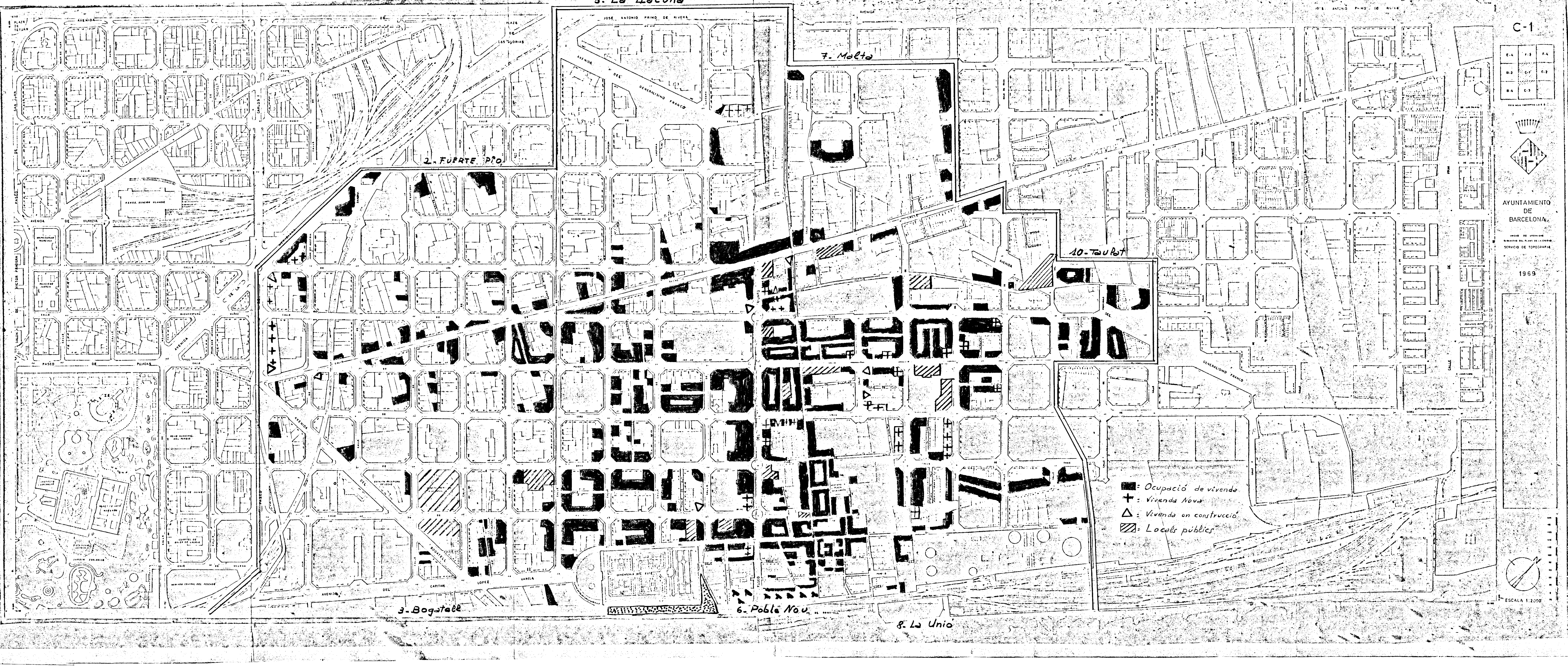
1969

2. FUERTE PIO

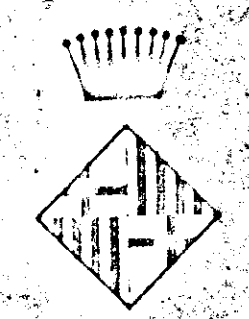
10. TAULAT

3. Bogatell

C-1

C-1	F-1	F-2
B-1	C-1	C-2
B-2	C-3	

AYUNTAMIENTO DE BARCELONA

OFICINA DE ESTADÍSTICA Y SERVICIO DE TOPOGRAFIA

1969

ESCALA 1:2000